

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ સમક્ષ

આર./ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૮૧૦૧/૨૦૨૦

[આર/એસ.સી.એ./૮૧૦૧/૨૦૨૦ માં તા. ૧૮/૦૮/૨૦૨૦ ના હુકમ ની

કાર્યવાહીની નોંધ પર]

=====

મેસર્સ વરદાયની ઓફસેટ વતી તેના પ્રોપરાઈટર શ્રી માધવેશ ભીખાભાઈ પટેલ

વિરુદ્ધ

કોમ્પિટીશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા અને ૨ અન્યો

=====

ઉપસ્થિતિ:

ચાચિકાકર્તા(ઓ) નં. ૧ વતી સુશ્રી અમિતા એમ. ઠાકોર

સામાવાળા(ઓ) નં. ૨, ૩ વતી

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ વતી શ્રી કે.એમ. અંતાણી (ડપ્પર)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ બિરેન વૈષ્ણવ

તારીખ : ૦૧/૧૦/૨૦૨૦

મૌખિક હુકમ

પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર વિદ્વાન એડવોકેટે તારીખ ૧૮/૦૮/૨૦૨૦ ના

આદેશમાં 'સ્પીકિંગ ટુ મિનિટ્સ' (ભૂલ સુધારવા બાબત) માટેની એક નોંધ રજૂ

કરી છે, જેમાં એવી પ્રાર્થના કરવામાં આવી છે કે ઉપરોક્ત ચુકાદામાં પક્ષકારોની હાજરી નોંધતી વખતે, અજાણતામાં તેમનું નામ કુમારી ગરિમા મલ્હોત્રા (વિદ્વાન એડવોકેટ જેઓ ભારતના એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ શ્રી દેવાંગ વ્યાસ સાથે હાજર રહ્યા હતા) ની સાથે પ્રતિવાદી નં. ૩ માટે દર્શાવવામાં આવ્યું હતું, જેઓ એક ખાનગી વ્યક્તિ હતા.

રેકૉર્ડની તપાસ કરતા જાણવા મળ્યું છે કે ઉક્ત ભૂલ અજાણતામાં થઈ છે. આથી, તારીખ ૧૮/૦૮/૨૦૨૦ ના ચુકાદામાં પ્રતિવાદી નં. ૧ અને ૨ એટલે કે 'કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા' (ભારતીય સ્પર્ધા આયોગ) અને 'ડેપ્યુટી ડાયરેક્ટર જનરલ, ડાયરેક્ટર જનરલની કચેરી, કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા' વતી શ્રી કણ્વ અંતાણી (વિદ્વાન એડવોકેટ જેઓ કુમારી ગરિમા મલ્હોત્રા અને ભારતના વિદ્વાન એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ શ્રી દેવાંગ વ્યાસ સાથે હતા) ના નામ દર્શાવવામાં આવે. રજિસ્ટ્રીએ તે મુજબ નવો રિટ (આદેશ) જારી કરવો.

તદનુસાર, 'સ્પીકિંગ ટુ મિનિટ્સ' માટેની નોંધ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ બિરેન વૈષ્ણવ)

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ સમક્ષ
આર./ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૮૧૦૧/૨૦૨૦

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ બિરેન વૈષ્ણવ

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે?	હા
૨.	રિપોર્ટ્સને સંદર્ભિત કરવાં કે નહિ?	હા
૩.	શું લોર્ડશીપ ચુકાદાની સુવાચ્ય નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	ના
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબબ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	ના

મેસર્સ વરદાયની ઓફસેટ વતી તેના પ્રોપરાઇટર શ્રી માધવેશ ભીખાભાઈ પટેલ

વિરુદ્ધ

કોમ્પિટીશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા અને ૨ અન્યો

ઉપસ્થિતિ:

ચાચિકાકર્તા(ઓ) નં.૧ વતી વિ. સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી મિહિર ઠાકોર સાથે
સુશ્રી અમ્મિતા એમ. ઠાકોર (૩૨૦૮)
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧, ૨, ૩ વતી વિ. એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ શ્રી
દેવાંગ વ્યાસ સાથે એડવોકેટ્સ શ્રી કે.એમ. અંતાણી, સુશ્રી ગરિમા મલ્હોત્રા

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ બિરેન વૈષ્ણવ

તારીખ : ૧૮/૦૮/૨૦૨૦

સી.એ.વી. જજમેન્ટ

૧. નિયમ. શ્રી દેવાંગ વ્યાસ, વિદ્વત એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ સાથે સામાવાળા નં. વતી નિયમની નોટિસની સેવા માફ કરે છે.૧ ૩ સુધી.પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોની સંમતિ સાથે, આ બાબત આજે અંતિમ સુનાવણી માટે લેવામાં આવે છે.

૧.૧ આ અરજી અરજદાર દ્વારા નીચેની પ્રાર્થનાઓ માટે દાખલ કરવામાં આવી છે:

"(૧) સામાવાળા નં. ૧ સમક્ષ કેસ નં. ૩૨/૨૦૧૮ દ્વારા અરજદાર સામે કાર્યવાહી શરૂ કરવાની અને તેમાં પસાર કરાયેલ ૯.૧૧.૨૦૧૮ તારીખનો આદેશ અને તપાસ હાથ ધરવાની અને તેમાં તારીખ ૨૦.૩.૨૦૨૦ નો તપાસ અહેવાલ બહાર પાડવાની સામાવાળાઓની કાર્યવાહી એ દેખીતી રીતે મનસ્વી, ગેરવાજબી, ગેરબંધારણીય, અધિકારક્ષેત્ર વિના કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉદ્ધંધન, ઉશ્કેરણીજનક, વિકૃત, અન્યાયી, કઠોર, ગેરકાયદેસર અને રદબાતલ છે.

૨. અરજદારના કેસની ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧ અરજદાર પ્રિન્ટિંગનો વ્યવસાય કરે છે અને વેબ ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગ મશીન ધરાવે છે.એપ્રિલ, ૨૦૧૮માં ગુજરાત સ્ટેટ બોર્ડ ઓફ સ્કૂલ ટેક્સ્ટ બુક (ટૂંકમાં 'જી.એસ.બી.એસ.ટી.બી.') એ પાઠ્યપુસ્તકોના ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગના કામ માટે ટેન્ડર બહાર પાડ્યું હતું. આ ટેન્ડર બે શ્રેણીઓ માટે હતું. (૧) પત્રક-ફેડ ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગ અને (૨) વેબ ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગ.બન્નેની ૫૦૦૦ નકલો અને ૫૦૦૦થી વધુ નકલો હતી. જી.એસ.બી.એસ.ટી.બી. દ્વારા ટેન્ડર સાથે રેટ કાર્ડ આપવામાં આવ્યું હતું

અને બોલી લગાવનારને જી.એસ.બી.એસ.ટી.બી. દ્વારા પ્રસ્તાવિત દરો સામે ટકાવારીમાં વધારો/ઘટાડો નોંધાવવો જરૂરી હતો. અરજદારના જણાવ્યા અનુસાર, ટેન્ડરમાં તકનીકી રીતે લાયકાત ધરાવતા એકથી વધુ બોલી લગાવનારને કામ ફાળવવાનું વિચારવામાં આવ્યું હતું.

૨.૨ અરજદારનો કેસ એ છે કે ટેન્ડર બહાર પાડ્યા પછી ગુજરાત સ્ટેટ સ્કૂલ ટેક્સ્ટ બુક પ્રિન્ટર્સ એસોસિએશને ટેન્ડર વિશે માહિતી આપવા માટે ૨૭.૦૪.૨૦૧૮ પર બેઠક બોલાવી હતી. અરજદારના જણાવ્યા અનુસાર એવું લાગે છે કે બેઠક દરમિયાન એસોસિએશનના પદાધિકારીઓએ રેટ કાર્ડમાં આપવામાં આવેલા દર કરતાં ૨૫ ટકા વધુ ટાંકવાનું સૂચન કર્યું હતું. શ્રી નીતિન વ્યાસે એક ઈ-મેલ મોકલીને સૂચિત દરોમાં ૩૫ ટકાના વધારા અંગે ગણતરી કરી હતી.

૨.૩ પ્રી-બિડ મીટિંગ ૧૫/૦૫/૨૦૧૮ ના રોજ યોજાઈ હતી, જ્યાં અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, બહારના પત્રાલાયા સહિત આશરે ૭૨ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસના પ્રતિનિધિઓ હાજર હતા. અરજદારનો કેસ એ છે કે રાજ્ય બહારના પ્રિન્ટિંગ પ્રેસો જી.એસ.બી.એસ.ટી.બી. દ્વારા ઓફર કરાયેલા દરો કરતાં -૨૫% થી -૪૦% ના ભાવ ટાંકવાની ચર્ચા કરી રહ્યા હતા તે સાંભળવામાં આવ્યું હતું.

૨.૪ ટેન્ડરમાં રાજ્ય બહારના અનેક પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ સહિત કુલ ૧૧૫ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસએ ભાગ લીધો હતો અને રાજ્ય બહારના અનેક બોલી લગાવનારાઓ સહિત આશરે ૧૦૦ જેટલા બોલી લગાવનારાઓને તકનીકી રીતે લાયક

જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. અરજદારે કેટેગરી બી-૧ અને બી-૨ એટલે કે ૫૦૦૦ નકલો સુધી અને ૫૦૦૧ નકલો કે તેથી વધુ બાઈનિંગ સાથેના વેબ ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગ માટે બિડ રજૂ કરી હતી. કેટેગરી બી-૨ વેબ ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગમાં એલ-૧ માં જાહેર કરાયેલા ૨૧ બોલી લગાવનારાઓમાંથી અરજદાર એક હતા. અરજદારની બિડ ઓફર કરાયેલા દરના -૩૧% હતી. અરજદારનો કેસ એ છે કે, આ સાર્વજનિક જાણકારી હતી કે રાજ્ય બહારના બોલી લગાવનારાઓ ઓફર કરાયેલા દરોના - ૩૧% સુધીનો દર ટાંકે તેવી સંભાવના છે, તેથી એ શક્ય છે કે અન્ય બોલી લગાવનારાઓએ પણ તેમની બિડમાં દર ટાંકતી વખતે સમાન રીતે વર્તન કર્યું હોય, જેના પરિણામે -૩૧% ના ક્વોટ સાથે બહુવિધ બિડ આવી હતી. એવું જણાય છે કે જરૂર બોલી લગાવનારાઓમાંથી, ૨૮ બોલી લગાવનારાઓએ એલ-૧ ના ભાવે કામ કરવાની પુષ્ટિ આપી હતી. જો કે, અરજદારને જી.એસ.બી.એસ.ટી.બી. દ્વારા કામ ફાળવવામાં આવ્યું ન હતું.

૨.૫ અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, એમ/એસ. ગુજરાત બુક સ્ટોર્સના એકમાત્ર પ્રોપ્રાઇટર અને હારી ગયેલા પ્રત્યુત્તરીય પ્રતિવાદી નં. ૩ એ સફળ બોલી લગાવનારાઓ સામે કેસ નં. ૩૨/૨૦૧૮ ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન દાખલ કરીને કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (જેને હવે પછી 'સી.સી.આઈ.' તરીકે ઓળખવામાં આવશે) નો સંપર્ક કર્યો હતો. અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, કોર્ટેલાઈઝેશનના આરોપો હતા અને કોમ્પિટિશન એક્ટ, ૨૦૦૨

(જેને હવે પછી ટૂંકમાં 'અધિનિયમ' તરીકે ઓળખવામાં આવશે) ની કલમ ૩(૩)(ડી) સાથે વાંચવામાં આવતી કલમ ૩(૧) નું ઉલ્લંઘન હતું. અરજદારે જણાવ્યું છે કે આ રીતે દાખલ કરાયેલી ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન પર, સી.સી.આઈ. એ કમિશનના અભિપ્રાય મુજબ અરજદાર સામે પ્રથમદર્શનીય કેસ અસ્તિત્વમાં હોવાના કારણે ડિરેક્ટર જનરલને તપાસ કરવા અને અહેવાલ સબમિટ કરવા નિર્દેશ આપતો અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ ૦૮/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજનો આદેશ પસાર કર્યો હતો.

૨.૬ અરજદારને અનુક્રમે પ્રતિવાદી નં. ૨ – ડિરેક્ટર જનરલની ઓફિસ તરફથી ૨૮/૧૧/૨૦૧૮ અને ૦૪/૧૨/૨૦૧૮ ના રોજ સમન્સ જારી કરવામાં આવ્યા હતા, જેમાં ૧૧/૧૨/૨૦૧૮ ના રોજ અરજદારની વ્યક્તિગત ઉપસ્થિતિ માટે નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો, જેને ત્યારબાદ બદલીને ૧૨/૧૨/૨૦૧૮ કરવામાં આવ્યો હતો અને અરજદારની વિનંતી પર સુનાવણી ત્યારબાદ ૨૬/૧૨/૨૦૧૮ ના રોજ રાખવામાં આવી હતી.

૨.૭ અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, આવા સમન્સ મળ્યા પછી અરજદારે કેસને લગતા કેસના કાગળો માંગવા માટે ૦૫/૧૨/૨૦૧૮ નો પત્ર સંબોધિત કર્યો હતો. અરજદાર ૨૬/૧૨/૨૦૧૮ ના રોજ હાજર રહ્યા હતા, જે તારીખે અરજદારના એકમાત્ર પ્રોપ્રાઇટરનું નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું. અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, આ ઇન્ફોર્મેશન પીટીશનની નકલ અથવા તેના પર પસાર કરાયેલ આદેશ અથવા અન્ય કોઈ દસ્તાવેજો કે પુરાવાઓ

પૂરા પાડ્યા વગર કરવામાં આવ્યું હતું. અરજદાર જાણતા ન હતા અને તેમના સામેના કેસથી અનિભિન્ન હતા. અરજદારનો કેસ એ છે કે અરજદારને ૨૦/૦૩/૨૦૨૦ ના તપાસ અહેવાલની નકલ મોકલતા ૨૦/૦૫/૨૦૨૦ ના આદેશની નકલ સાથે સી.સી.આઈ. તરફથી ૦૩/૦૬/૨૦૨૦ નો પત્ર મળ્યો હતો. અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, પ્રતિવાદી નં. ૨ એ અરજદારને તેના પરના વાંધાઓ / સૂચનો ૧૦/૦૭/૨૦૧૮ સુધીમાં અથવા તે પહેલાં દાખલ કરવા આહ્વાન કર્યું હતું. પત્રમાં અરજદારને નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭, નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ અને નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માટેના ઓડિટ કરાયેલા બેલેન્સ શીટ અને નફા-લુકસાન ખાતાઓની નકલો દાખલ કરવા માટે વધુમાં નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

૨.૮ અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ સી.સી.આઈ. દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ ના આદેશ, ૨૦/૦૩/૨૦૧૦ ના તપાસ અહેવાલ અને ૨૦/૦૫/૨૦૨૦ ના આદેશથી વ્યથિત થઈને, ૦૩/૦૬/૨૦૨૦ના પત્ર સાથે કે જેમાં અરજદારને ઉપસ્થિત રહેવા અને તેના સૂચનો તથા વાંધાઓ દાખલ કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું, અરજદારે ઉપરોક્ત પ્રાર્થના સાથે આ કોર્ટનો સંપર્ક કર્યો છે.

૩. અરજદાર તરફથી વિદ્વાન પરિષ્ઠ અધિવક્તા શ્રી મિહિર ઠાકરે સાથે સુશ્રી અમૃતા ઠાકરે ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. શ્રી ઠાકરેએ નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી હતી.

૩.૧ શરૂઆતમાં જ વધારાના સોલિસિટર જનરલ શ્રી દેવાંગ વ્યાસ દ્વારા એક પ્રારંભિક વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો કે આ અરજી સુપ્રેસિયો-વેરી અને સજેસ્ટિયો ફાલ્સીના દોષથી પીડિત છે અને માત્ર આ જ આધારે અરજી ફગાવી દેવી જોઈએ. શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે અરજદારનું તે કહેવું ખોટું છે કે ૦૮/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ બિલકુલ બજાવવામાં આવ્યો ન હતો. આ આદેશ અરજદારને તેની વિનંતી પર ઈમેલ દ્વારા મોકલવામાં આવ્યો હતો. જ્યારે અરજદારે ૦૫/૧૨/૨૦૧૮ ના રોજ ઈ-મેલ દ્વારા આવી વિનંતી કરી ત્યારે આદેશની છેડાકપાઈ કરાયેલી નકલ (રેડક્ટેડ કોપી) અરજદારને મોકલવામાં આવી હતી. તેથી, આ પ્રારંભિક વાંધાનો જવાબ આપતા શ્રી ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે ૨૮/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ જ્યારે સમન્સ જારી કરવામાં આવ્યું ત્યારે એક વર્ષ પછી પહેલીવાર અરજદારને ૦૮/૧૧/૨૦૧૮ ના આદેશની જાણ થઈ હતી.

૩.૨ શ્રી ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે ઈ-મેલ વાંચવાથી, જેની તરફ તેમણે કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું હતું, તે સ્પષ્ટ થાય છે કે જે પ્રાપ્ત થયું હતું તે ટ્રેલ મેઈલ હતો અને ૧૬/૧૨/૨૦૧૮ ના ઈ-મેઈલમાં અરજદારનું સ્પષ્ટ નિવેદન હતું કે અરજદારના તમામ મેઈલ ખોવાઈ ગયા છે. પ્રતિવાદીઓનો દાવો કે ઈ-મેલ દ્વારા અરજદાર પર આદેશ બજાવવામાં આવ્યો હતો તે ખોટો છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે આ સમયગાળા દરમિયાન અરજદારના ઘણા ઈ-મેલ ડિલીટ થઈ ગયા હતા જે ૧૬/૧૨/૨૦૧૮ ના મેઈલ દ્વારા સી.સી.આઈ. ના ધ્યાને લાવવામાં આવ્યા હતા. ૦૬/૧૨/૨૦૧૮ ના

રોજ મોકલેલા ઈ-મેલ દ્વારા આદેશની છેડાકપાઈ કરાયેલી નકલ મોકલવામાં આવી હોવાની અરજદારને વાસ્તવિક રીતે કોઈ જાણ ન હતી.

૩.૩ વિદ્વાન પરિષ્ઠ અધિવક્તા શ્રી મિહિર ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) મુજબ ડિરેક્ટર જનરલ દ્વારા તપાસ કરવાનો નિર્દેશ આપતા પહેલા આદેશમાં એવો અભિપ્રાય હોવો આવશ્યક છે કે પ્રથમદર્શનીય કેસ અસ્તિત્વમાં છે. ચુકાદાને પાત્ર ન હોવાને કારણે અને જો આદેશ વાંચવાથી પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય રચવા માટેના કોઈ પ્રતીતિકારક કારણો અસ્તિત્વમાં ન હોય, તો તેવો આદેશ ભારતના બંધારણની આર્ટિકલ ૨૨૬ હેઠળ ન્યાયિક સમીક્ષાને પાત્ર છે.

૩.૪ શ્રી ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ પસાર થયા પછી પૂરો પાડવામાં આવ્યો ન હતો. એક વર્ષ પછી ૨૯/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજ જ્યારે અરજદાર પર સમન્સ બજાવવામાં આવ્યા ત્યારે જ તેને કોઈ ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન અથવા કેસના કાગળોની નકલ પૂરા પાડ્યા વગર કેટલીક કાર્યવાહી લંબિત હોવાની જાણ કરવામાં આવી હતી. રિપ્લાય સામેના સોગંદનામા સાથે પૂરા પાડવામાં આવેલા આદેશની છેડાકપાઈ કરાયેલી નકલ વાંચવા છતાં પણ, આદેશ પૂરો આદેશ નથી. ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ ના આદેશનું વાંચન સૂચવે છે કે કારણો સહિતના મોટા ભાગો પર ભારે છેડાકપાઈ કરીને કાપી નાખવામાં આવ્યા હતા. આ સ્વીકાર્ય નથી. કોર્ટને આદેશ તરફ લઈ જતાં, શ્રી ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે માહિતી આપનાર (ઇન્ફોર્મન્ટ) નું કોઈ નામ જાહેર કરવામાં આવ્યું નથી.

આદેશના વધુ વાંચન પર પ્રથમદર્શનીય ઢ્રષ્ટિકોણ કેવી રીતે અને કયા આધારે પહોંચ્યો છે તે દર્શાવવા માટે કંઈપણ ઉપલબ્ધ નથી.

૩.૫ શ્રી ઠાકરેના જણાવ્યા મુજબ, અધિનિયમની કલમ ૧૯ હેઠળ ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન દાખલ કરવામાં આવી હતી જેના અનુસંધાનમાં અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ, ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન અને પૂરા પાડવામાં આવેલી સામગ્રીના આધારે સી.સી.આઈ. દ્વારા અભિપ્રાય બનાવવામાં આવે છે અને ડી.જી. ને તપાસ કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન અથવા આવી પીટીશન સાથેના દસ્તાવેજોની કોઈ નકલ પૂરી પાડવામાં આવતી નથી અને તેથી તેના પરિણામસ્વરૂપ સમગ્ર પ્રક્રિયા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે. ઉપલબ્ધ કોઈપણ સામગ્રીની ગેરહાજરીમાં, જેમાં ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ ના આદેશ અને તેના કારણો તથા ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન અને અન્ય દસ્તાવેજોની નકલોનો સમાવેશ થાય છે, અરજદાર તેના સામેનો કેસ શું છે તેનાથી સંપૂર્ણપણે અનિભિન્ન છે અને તેથી પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય રચતા પહેલા અરજદારને ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન, દસ્તાવેજો અને પોતાનો કેસ રજૂ કરવાની તક પૂરી પાડવી જોઈએ.

૩.૬ શ્રી ઠાકરે વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ કારણોવિહોણો છે. સી.સી.આઈ. એ કયા આધારે પ્રથમદર્શનીય ઢ્રષ્ટિકોણ લીધો છે તે અંગે કેટલાક કારણો ઉભરી આવવા જોઈએ. ધારો કે અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળની સત્તાઓ ન્યાયિક નથી, તો પણ

એવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે કે પ્રથમદર્શનીય ઢ્રષ્ટિકોણ કેવી રીતે પહોંચ્યો છે તેની નોંધ કરતા તે કેટલાક કારણો દ્વારા સમર્થિત હોવો જોઈએ. આવા કારણોની ગેરહાજરી આ આદેશને ભારતના બંધારણની આર્ટિકલ ૨૨૬ હેઠળ ન્યાયિક સમીક્ષાને પાત્ર બનાવે છે.

૩.૭ શ્રી ઠાકરેએ તેમની રજૂઆત દરમિયાન આ કોર્ટનું ધ્યાન અધિનિયમની કલમ ૩(૧) અને ૩(૩)(ડી) ની જોગવાઈઓ તરફ દોર્યું હતું અને રજૂઆત કરી હતી કે આ કેસ બિડ રિગિંગ અથવા મિલીભગતવાળી બોલી (કોલ્યુસિવ બિડિંગ) નો કેસ કહી શકાય નહીં. ટેન્ડરમાં જ રેટ કાર્ડ આપવામાં આવ્યું હતું અને બોલી લગાવનારાઓને વધેલા કે ઘટેલા ટકાવારી દરે બોલી લગાવવા માટે આમંત્રિત કરવામાં આવ્યા હતા. તેમની રજૂઆતો અને પ્રક્રિયાગત ભંગને વિસ્તૃત કરતાં, શ્રી ઠાકરેએ જી.એસ.બી.એસ.ટી.બી. એ ખાસ કરીને રેટ કાર્ડ ઓફર કર્યું હતું અને બોલી લગાવનારાઓ પાસેથી આ ઓફર કરેલા દરો સામે ટકાવારી વધારો/ઘટાડો ટાંકવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવી હતી તે રજૂઆત કરવા માટે કોર્ટનું ધ્યાન ટેન્ડર દસ્તાવેજ તરફ દોર્યું હતું. પ્રક્રિયા એવી રીતે કહી શકાય નહીં કે જે પરોક્ષ રીતે અથવા પ્રત્યક્ષ રીતે બિડ-રિગિંગ અથવા મિલીભગતવાળી બોલીમાં પરિણમે, તે રજૂઆત કરવા માટે તેમણે કોર્ટનું ધ્યાન ટેન્ડરની કલમ ૪.૮ અને કલમ ૪.૧૬ ના પેટા-કલમ (xxiv) તરફ દોર્યું હતું.

૩.૮ પ્રક્રિયાગત ખામીની આલોચના કરતા, શ્રી ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે મળેલા સમન્સના અનુસંધાનમાં, અરજદાર હાજર રહ્યા હતા અને ૨૬/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ તેમનું નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું. તપાસ અહેવાલની સાથે, સહ-બોલી લગાવનારાઓના દસ્તાવેજો અને પુરાવાઓ પૂરા પાડવામાં આવ્યા છે. માહિતી આપનાર (ઇન્ફોર્મન્ટ) નો પુરાવો ૧૬/૦૧/૨૦૧૯ ના રોજ નોંધવામાં આવ્યો હતો. માહિતી આપનારની જુબાનીની કોઈ નકલ પૂરી પાડવામાં આવી ન હતી. માહિતી આપનારના પત્ર (પાના નં. ૬૭૪) અને ૦૭/૦૩/૨૦૧૯ ના ઇ-મેઇલના સ્વરૂપમાં કથિત પુરાવો પણ, જેના દ્વારા માહિતી આપનારે ચોક્કસ સામગ્રી પૂરી પાડી હતી, તે અરજદારને આપવામાં આવ્યો હતો. જો અરજદારને ૦૯/૧૧/૨૦૧૯ ના આદેશ સાથે આ દસ્તાવેજો પૂરા પાડવામાં આવ્યા હોત, તો અરજદારને માહિતી આપનારની ઉલટતપાસ (કોસ એક્ઝામિન) કરવાની તક મળી હોત. પ્રક્રિયામાં આવી ક્ષતિ એ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું સંપૂર્ણ ઉલ્લંઘન છે.

૩.૯ ત્યારબાદ શ્રી ઠાકરે કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (જનરલ) રેગ્યુલેશન્સ ૨૦૦૯ ના રેગ્યુલેશન ૪૧ સાથે વંચાણે લેવાતી કલમ ૩૬(૨) ની જોગવાઈ સાથે વંચાણે લેવાતી કલમ ૪૧(૨) ની જોગવાઈઓ પર આધાર રાખશે જેથી રજૂઆત કરી શકાય કે ડિરેક્ટર જનરલ પાસે ગેરરીતિઓની તપાસ કરવાની વ્યાપક સત્તાઓ છે. કલમ ૪૧(૨) અધિનિયમની કલમ ૩૬(૨) હેઠળ કમિશનને આપવામાં

આવેલી સત્તાઓ ડિરેક્ટર જનરલને પ્રદાન કરે છે. કોર્ટનું ધ્યાન અધિનિયમની કલમ ૩૬(૨) તરફ દોરતા, શ્રી ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે ડિરેક્ટર જનરલ પાસે સિવિલ કોર્ટ જેવી વ્યાપક સત્તાઓ છે. આનાથી ડિરેક્ટર જનરલ માટે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો અનુસાર તપાસ હાથ ધરવાનું વધુ મહત્વનું બને છે. ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન અને જેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે દસ્તાવેજો પૂરા ન પાડવા એ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે કારણ કે અરજદાર કરવામાં આવેલા આરોપોની પ્રકૃતિ જાણતો નથી અને અસરકારક રીતે તેનો સામનો કરી શકતો નથી તેમજ આવા આરોપો અને પુરાવાઓનો જવાબ આપી શકતો નથી.

૩.૧૦ શ્રી ઠાકરેના જણાવ્યા મુજબ સત્તાવાળાઓ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે કારણ કે તપાસ પૂર્ણ થાય અને તપાસ અહેવાલ જારી થાય ત્યાં સુધી અરજદારને આરોપોની પ્રકૃતિ તેમજ કેસ અને તેના વિરુદ્ધના પુરાવાઓ વિશે અંધારામાં રાખવામાં આવે છે. જ્યારે માહિતી આપનારનું નિવેદન અરજદારના નિવેદન પહેલાં નોંધવામાં આવ્યું ત્યારે અરજદારે ઉલટતપાસ કરવાનો અને પુરાવા રજૂ કરવાનો તેનો મૂલ્યવાન અધિકાર ગુમાવ્યો છે. આ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઘોર ઉલ્લંઘન કરે છે.

૩.૧૧ શ્રી મિહિર ઠાકરેએ આ કોર્ટનું ધ્યાન અધિનિયમની કલમ ૩૬(૧) ની જોગવાઈઓ તરફ દોર્યું હતું અને રજૂઆત કરી હતી કે તેના કાર્યોના નિર્વાહમાં કમિશન કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો દ્વારા માર્ગદર્શિત થશે. કલમ

જાન ૧ ને અધિનિયમની કલમ ૩૬(૨) સાથે વાંચતા, શ્રી ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે ડિરેક્ટર જનરલ પાસે સિવિલ કોર્ટમાં નિહિત તમામ સત્તાઓ છે. રેગ્યુલેશન ૪૧(૧) ને રેગ્યુલેશન ૪૧(૪) સાથે વાંચતા, શ્રી ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે કમિશન અથવા ડિરેક્ટર જનરલ તે પદ્ધતિ નક્કી કરી શકે છે જેમાં પુરાવા રજૂ કરી શકાય. ડિરેક્ટર જનરલ પક્ષકારોને સોગંદનામા દ્વારા પુરાવા રજૂ કરવા અથવા આ બાબતમાં મૌખિક પુરાવા રજૂ કરવા માટે બોલાવી શકે છે. અધિનિયમના રેગ્યુલેશન ૪૧(૫) નું વાંચન કરતા, શ્રી ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે ડિરેક્ટર જનરલ પુરાવા આપનાર વ્યક્તિની ઉલટતપાસ કરવાની પક્ષકાર અથવા પક્ષકારોને તક આપી શકે છે. તેથી તેઓ રજૂઆત કરે છે કે ૧૬/૦૧/૨૦૧૮ ના રોજ તપાસ કરાયેલ શ્રી અશોક મહેતાની ઉલટતપાસ કરવાની મંજૂરી આપવી ડિરેક્ટર જનરલ માટે ફરજિયાત હતી. કોર્ટેલ કેવી રીતે રચાઈ હતી તે દર્શાવવા માટે કશાય વગરનો પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય પુરાવા રજૂ કરવાની પરવાનગી વિના સાબિત કરી શકાતો નથી. રેકૉર્ડ પર એવું કશું નથી જે દર્શાવે કે આવી પ્રક્રિયાનું પાલન કરવામાં આવ્યું છે, ખાસ કરીને જ્યારે કલમ ૪૧ હેઠળ તપાસ હાથ ધરવાની ડિરેક્ટર જનરલની સત્તાઓ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળની પોલીસ કરતા વ્યાપક છે.

૩.૧૨ શ્રી ઠાકરે રેગ્યુલેશન ૪૩ પર આધાર રાખે છે જેથી રજૂઆત કરી શકાય કે એકવાર કાર્યવાહી કમિશન સમક્ષ તપાસ અહેવાલ પછી પહોંચી જાય પછી પક્ષકારો વધારાના પુરાવાઓ રજૂ કરવા માટે હકદાર નથી જે પક્ષકારોના

કબજામાં કે જ્ઞાનમાં હતા પરંતુ રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા અને તેથી એક મૂલ્યવાન અધિકાર ગુમાવાય છે. તેથી તેઓ રજૂઆત કરે છે કે એકવાર પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય પર પહોંચતી વખતે આ તક નકારવામાં આવી હતી, ત્યારે રેગ્યુલેશન જરૂર પક્ષકારના આવા પુરાવા રજૂ કરવાના અધિકાર પર અસર કરશે.

૩.૧૩ કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (જનરલ) રેગ્યુલેશન્સ, ૨૦૦૮ ની વિવિધ જોગવાઈઓ પર આધાર રાખીને, શ્રી ઠાકરે રજૂઆત કરે છે કે પુરાવા રજૂ કરવાની તક તપાસ અહેવાલ પહેલાં હોવી જોઈએ અને અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળના આદેશની નકલ અને કારણો પૂરા પાડીને કેટલાક કારણો દર્શાવતા ઇન્ફોર્મેશન પીટીશનની નકલ અને દસ્તાવેજો સાથે આપવા જોઈએ જેથી અરજદાર તેના સામેના કેસથી વાકેફ રહે. આની ગેરહાજરીમાં, ૦૮/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ પ્રક્રિયાગત રીતે ક્ષતિગ્રસ્ત અને કારણો વગરના હોવાને કારણે સ્પષ્ટપણે અસમર્થનીય બનશે અને તેથી ભારતના બંધારણની આર્ટિકલ ૨૨૬ હેઠળ રિટને પાત્ર છે.

૩.૧૪ પોતાની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, શ્રી ઠાકરેએ આ કોર્ટનું ધ્યાન સર્વોચ્ચ અદાલત અને દિલ્લી હાઈકોર્ટના અનેક નિર્ણયો તરફ દોર્યું હતું અને આ નિર્ણયોના સમર્થનમાં વિવિધ ફકરાઓ વાંચી સંભળાવ્યા હતા. નિર્ણયો નીચે મુજબ છે:

૧. કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ સ્ટીલ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ [૨૦૧૦ (૧૦) એસ.સી.સી. ૭૪૪]. (પરિચ્છેદ ૩૧(૫); ૮૭; ૮૮)
૨. મહિન્દ્રા ઇલેક્ટ્રિક મોબિલિટી લિમિટેડ એન્ડ અનર વિરુદ્ધ કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા [૨૦૧૮ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન ડેલ ૮૦૩૨] (પરિચ્છેદ ૮૫)
૩. ગૂગલ ઇન્ક એન્ડ ઓર્સ. વિરુદ્ધ કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા [૨૦૧૫ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન ડેલ ૮૮૮૨. (પરિચ્છેદ ૧૮એ; ૧૮બી; ૧૮કે; ૧૮એલ; ૧૮એમ; ૧૮ઓ અને ૧૮આર)]
૪. કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા એન્ડ એનઆર વિરુદ્ધ ઓરિયન્ટલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ. [૨૦૧૮ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન ડેલ ૮૧૮૨.] (પરિચ્છેદ ૨૪)
૫. નટવર સિંહ વિરુદ્ધ ડિરેક્ટર ઓફ એનફોર્સમેન્ટ. [(૨૦૧૦) ૧૩ એસ.સી.સી. ૨૫૫] (પરિચ્છેદ ૩૧)

એસ.એ.આઈ.એલ. (ઉપરોક્ત), ગૂગલ ઇન્ક (ઉપરોક્ત), મહિન્દ્રા (ઉપરોક્ત) અને ઓરિયન્ટલ રબ્બર (ઉપરોક્ત) ના કેસોના ચુકાદાઓ પર એ રજૂઆતના સમર્થનમાં આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો કે કલમ ૨૬(૧) હેઠળના આદેશમાં કેટલાક કારણો હોવા આવશ્યક છે: ભલે કલમ ૨૬(૧) એ વહીવટી આદેશ હોય તો પણ તેમાં કારણો હોવા જોઈએ; નિષ્પક્ષ પ્રક્રિયાનું પાલન નહિ કરવાની સ્થિતિમાં સી..સી.આઈ. ન્યાયિક સમીક્ષાને પાત્ર છે. પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય રચતા પહેલા અરજદારને સાંભળવાનો અધિકાર હતો. તપાસ અહેવાલનો સમગ્ર આધાર

ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન છે અને તેની નકલ પૂરી પાડવામાં આવતી નથી. ગૂગલ ઇન્ક (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદા પર એ સંદર્ભમાં પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો કે ડિરેક્ટર જનરલની તપાસ હાથ ધરવાની સત્તાઓ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળની પોલીસ કરતા વ્યાપક છે અને તેથી જ્યારે ડિરેક્ટર જનરલ તપાસ શરૂ કરે છે અને તપાસ અહેવાલ સબમિટ કરે છે તે પહેલાં કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવાની ગર્ભિત અંતર્નિહિત પ્રક્રિયા હતી.

૪. શ્રી કન્વ અંતાણી અને સુશ્રી ગરિમા મલ્હોત્રા સાથે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન વધારાના સોલિસિટર જનરલ શ્રી દેવાંગ વ્યાસે નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી હતી:

૪.૧ શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે ભલે કોર્ટ ભૌતિક તથ્યોની છુપાવટ અથવા તથ્યોના ખોટા રજૂઆતના આધારે અરજદારને નો-સૂટ (દાવો રદ) કરવા માટે ઉત્સુક ન હોય, તો પણ તેઓ રજૂઆત કરે છે કે સમન્સ મળ્યા પછી અરજદારનું વર્તન દર્શાવશે કે ડી.જી., સી.સી.આઈ. ના તપાસ અહેવાલ પછી જ અરજદારે કાર્યવાહી શરૂ કરવાનું વિચાર્યું હતું. આ રજૂઆત માટે શ્રી વ્યાસે કોર્ટનું ધ્યાન કેટલીક સંબંધિત તારીખો તરફ દોર્યું હતું. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન ૦૧/૦૮/૨૦૧૮ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી. સી.સી.આઈ. એ સી.સી.આઈ. અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ ૦૮/૧૧/૨૦૧૮ ના આદેશ દ્વારા ડિરેક્ટર જનરલને તપાસ કરાવવા નિર્દેશ આપ્યો હતો. ડી.જી. દ્વારા

અરજદારને ૧૧/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ હાજર રહેવા માટે ૨૯/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજ સમન્સ જારી કરવામાં આવ્યું હતું. સમન્સ ૦૪/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ બજાવવામાં આવ્યું હતું. ૦૫/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ અરજદારે સી.સી.આઈ. ને એક ઈ-મેલ સંબોધિત કર્યો હતો જેમાં જણાવ્યું હતું કે તે કેસ વિશે કશું જાણતો નથી અને તેથી વિગતવાર કેસના કાગળો પૂરા પાડવા માટે વિનંતી કરી હતી. કમિશને ૦૬/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ ૦૯/૧૧/૨૦૧૯ ના આદેશની નકલ પૂરી પાડીને જવાબ આપ્યો હતો. ૧૦ દિવસ પછી ૧૬/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ અરજદાર જવાબ આપે છે અને કહેવાનું પસંદ કરે છે કે તેના તમામ મેઈલ ખોવાઈ ગયા છે તેથી કૃપા કરીને નિમણૂક પત્ર મેઈલ કરો. ૧૧/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ, તેણે સી.સી.આઈ. ને પત્ર લખીને જણાવ્યું કે તે ૧૨/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ ઉપસ્થિત રહી શકશે નહીં. તે તારીખે પણ તે કમિશનને એ જાણ કરતો નથી કે ટ્રેલ મેઈલ ખોવાઈ ગયા છે, કે તેણે ૦૫/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ દસ્તાવેજો માટે વિનંતી કરી હતી અને કમિશન તરફથી કંઈ સાંભળવા મળ્યું ન હતું. ટ્રેલ મેઈલ પુનઃપ્રાપ્ત કરવા માટે કોઈ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો ન હતો. ૧૭/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ, અરજદારના મેઈલના સંદર્ભમાં, કમિશને પત્ર લખ્યો કે અરજદાર તેને મોકલવામાં આવેલ ટ્રેલ મેઈલ શોધી શકે છે. ટ્રેલ મેઈલ પુનઃપ્રાપ્ત કરવા માટે કોઈ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો ન હતો. તે ૨૬/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ ડિરેક્ટર જનરલ સમક્ષ હાજર થયા હતા. ૦૬/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ ઈ-મેલ દ્વારા તેમને મોકલેલા આદેશની

બજવણીથી તેઓ સંતુષ્ટ હતા. તેમણે એવું કહેવાનું પસંદ કર્યું ન હતું કે તેમને આદેશનું છેડાકપાઈ કરાચેલું / અપૂર્ણ સંસ્કરણ મળ્યું છે.

આ વર્તન દર્શાવશે કે અરજદારે આગળ વધવાનું પસંદ કર્યું નહીં અને ડી.જી. સમક્ષ હાજર થયા પછી અને તપાસનો અહેવાલ બજાવ્યા પછી જ ૭ મહિના કરતાં વધુ સમય પછી તેણે પહેલીવાર આ હાલની અરજી દાખલ કરી હતી. ૦૨/૧૨/૨૦૧૮ થી ૨૦/૦૩/૨૦૨૦ સુધી, અરજદારે કશું કર્યું નહીં. જ્યારે તેને તપાસ અહેવાલ મોકલતા ૦૩/૦૬/૨૦૨૦ નો સંચાર પ્રાપ્ત થયો અને તેના સૂચનો અને વાંધાઓ આમંત્રિત કરવામાં આવ્યા, ત્યારે જ અરજદારે કોર્ટનો સંપર્ક કરવાનું વિચાર્યું.

૪.૨ શ્રી વ્યાસ ત્યારબાદ રજૂઆત કરે છે કે અરજી અકાળ (પ્રિમેર્યોર) છે.

ડિરેક્ટર જનરલ એ કમિશનનો લંબાયેલો હાથ છે. અધિનિયમની કલમ ૪૧ નું વાંચન કરતા, શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે ડી.જી. ફક્ત તપાસમાં કમિશનને સહાય કરે છે. ૦૩/૦૬/૨૦૨૦ ના પત્રમાં અરજદારને તેના વાંધા અને સૂચનો સબમિટ કરવા માટે આમંત્રિત કરવામાં આવ્યા છે. અધિનિયમની કલમ ૨૬(૩) નું વાંચન કરતા, શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે ડિરેક્ટર જનરલે કલમ ૨૬ ની પેટા-કલમ (૪) ના અનુસંધાનમાં માત્ર અહેવાલની નકલ મોકલી છે. કલમ ૨૬ ની પેટા-કલમ (૬) નું વાંચન કરતા તેઓ રજૂઆત કરે છે કે એક એવો તબક્કો છે જ્યાં વાંધાઓ અથવા સૂચનો પર વિચારણા કરવામાં આવશે અને ત્યારબાદ જ કમિશન તેવો આદેશ પસાર કરશે. તેથી, અત્યારની કાર્યવાહી એ કારણ બતાવો નોટિસ

જેવી જ છે અને તેથી અરજી અકાળ છે કારણ કે કાર્યવાહી શરૂ થઈ નથી. રેગ્યુલેશન ૪૩ પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો જેથી રજૂઆત કરી શકાય કે જો કોઈ દસ્તાવેજ કે મૌખિક પુરાવા રજૂ કરવાની તક ન હતી અને જો કમિશનને લાગે કે ડિરેક્ટર જનરલે પૂરતી તક આપી નથી, તો કમિશન આવા દસ્તાવેજો અથવા સાક્ષીઓને રજૂ કરવા અથવા તપાસ કરવાની મંજૂરી આપી શકે છે. અરજદારને કોઈ પૂર્વગ્રહ ન હોવાની ગેરહાજરીમાં, અરજી સ્પષ્ટપણે અકાળ છે.

આ સંદર્ભમાં શ્રી વ્યાસ કોર્ટનું ધ્યાન અધિનિયમની કલમ ૩(૩)(ડી), ૧૯, ૨૦, ૨૧, ૨૧એ અને ૨૬ ની જોગવાઈઓ તરફ દોરતા રજૂઆત કરે છે કે કમિશનને કલમ ૧૯ હેઠળ જે પ્રદાન કરવામાં આવે છે તે 'માહિતી' (ઇન્ફોર્મેશન) છે અને 'ફરિયાદ' (કમ્પ્લેન્ટ) નથી. અરજદારના વાંધાઓ પર વિચારણા કર્યા પછી જો ડિરેક્ટર જનરલના અહેવાલમાં ગેરરીતિની ભલામણ કરવામાં આવે, તો અરજદારને સી.સી.આઈ. સમક્ષ ઉપસ્થિત રહેવાની તક મળે છે.

૪.૩ આ કોર્ટનું ધ્યાન અધિનિયમની કલમ ૩૬ અને ૪૧ ની જોગવાઈઓ તરફ દોરતા, શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે, તે કમિશન છે જે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો દ્વારા માર્ગદર્શિત થશે. ડિરેક્ટર જનરલ માત્ર કમિશનને સહાય કરે છે અને તેથી, ભલે કલમ ૪૧ હેઠળ તેની સત્તાઓ કમિશનને પ્રદાન કરવામાં આવેલી સત્તાઓ જેવી જ હોય, પરંતુ આ સત્તા ફક્ત કમિશનને સહાય કરવા અંગેની છે જે ડિરેક્ટર જનરલ દ્વારા અહેવાલ પૂરો પાડવામાં

આવ્યા પર કમિશન સમક્ષ અભિગમ અપનાવવા માટે અરજદારનો તબક્કો આવે ત્યારે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવામાં માર્ગદર્શિત થશે.

૪.૪ શ્રી વ્યાસે કોર્ટનું ધ્યાન નીચે મુજબના વિવિધ નિયમો (રેગ્યુલેશન્સ) તરફ દોર્યું હતું: (આઈ) શ્રી વ્યાસના જણાવ્યા મુજબ રેગ્યુલેશન ૨૦(૪) એ સૂચવશે કે ડિરેક્ટર જનરલ દ્વારા તપાસ દરમિયાન, ડિરેક્ટર જનરલ માહિતીમાં કરવામાં આવેલા દરેક આરોપો પર તારણો ધરાવતો અહેવાલ આપશે. રેગ્યુલેશન ૩૫ સાથે વંચાણે લેવાતી રેગ્યુલેશન ૨૦(૪) ની પ્રોવાઈઝો દર્શાવશે કે માહિતીની ગોપનીયતા એ કાર્યવાહીની ભાવના છે અને તેથી, અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ છેડાકપાઈ કરાયેલો આદેશ પૂરો પાડવામાં કંઈ ખોટું નથી. રેગ્યુલેશન ૨૪ અને ૨૫ અનુસાર પૂરતી ખાતરી છે જે પક્ષકારોના ઉમેરા કે બદલી માટે જોગવાઈ કરે છે. રેગ્યુલેશન ૨૯ અને ૪૦ પર આધાર રાખીને, શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે પક્ષકારોને મૌખિક રજૂઆતો કરવા કે લેખિત દલીલો દાખલ કરવાની તક આપવામાં આવે છે. (આઈઆઈ) રેગ્યુલેશન ૩૭ પર આધાર રાખીને, શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે અરજદારે નિરીક્ષણ માટે અથવા દસ્તાવેજોની નકલો મેળવવા માટે કોઈ લેખિત અરજી કરી નથી અને તેથી તે એવી ફરિયાદ કરી શકે નહીં કે કાર્યવાહીની કોઈ નકલો પૂરી પાડવામાં આવી નથી. (આઈઆઈઆઈ) અધિનિયમનું રેગ્યુલેશન ૪૧(૪) જોગવાઈ કરે છે કે ડિરેક્ટર જનરલ પક્ષકારોને શપથપત્ર કે મૌખિક જુબાની સ્વરૂપે

પૂરાવો રજૂ કરવા બોલાવી શકે છે. આ કમિશન સમક્ષ કાર્યવાહી દરમિયાન પ્રક્રિયાગત નિષ્પક્ષતાની ગેરંટી આપે છે. (આઈવી) કમિશને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો દ્વારા માર્ગદર્શિત થવું જોઈએ તે રજૂઆતનું સમગ્ર કેન્દ્રબિંદુ માત્ર અધિનિયમની કલમ ૨૬(૫) ના તબક્કે જ છે અને અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય રચવાના સંદર્ભમાં અને/અથવા તપાસ દરમિયાન નહીં. (વી) કોર્ટનું ધ્યાન અધિનિયમની રેગ્યુલેશન ૪૬એ તરફ દોરતા, શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે સમન કરેલ વ્યક્તિ સાથે અધિવક્તાને નહિ જવા દેવાનું અરજદાર માટે પણ લાગૂ પડે છે.

૪.૫ છેડાકપાઈ કરાયેલા આદેશનો સંદર્ભ આપીને અને વ્યાપકપણે કોર્ટનું ધ્યાન આદેશ તરફ દોરતા, શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે અધિનિયમના હેતુઓ માટે આવશ્યક માહિતી પૂરી પાડવામાં આવી છે. તેઓ આદેશના ફક્ત ૨, ૩, ૬ અને ૧૧ થી ૨૩ નો સંદર્ભ આપશે અને રજૂઆત કરે છે કે માહિતી આપનારનો કેસ આદેશમાં ખૂબ સારી રીતે સમજાવવામાં આવ્યો છે ભલે તે છેડાકપાઈ કરાયેલો હોય અને તેથી માત્ર તેને કારણોયુક્ત આદેશ જ કહી શકાય નહીં પરંતુ તે કાયદાની સુસંગતતામાં છે.

૪.૬ શ્રી ઠાકરેની રજૂઆત કે અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળનો આદેશ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે અને તે કારણોવિહોણ છે, તેના જવાબમાં શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે આ મુદ્દો હવે સર્વોચ્ચ અદાલતના સી.સી.આઈ. વિ. એસ.એ.આઈ.એલ. [(૨૦૧૦) ૧૦

એસ.સી.સી. ૭૪૪] ના નિર્ણય દ્વારા સ્થિર થઈ ગયો છે. તેમણે તેમની રજૂઆતના સંદર્ભમાં આ ચુકાદાના વિવિધ ફકરાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો. શ્રી વ્યાસે નીચેના નિર્ણયો પર પણ આધાર રાખ્યો હતો:

૧. કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ સ્ટીલ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ એન્ડ એનઆર. (૨૦૧૦) ૧૦ એસ.સી.સી. ૭૪૪
૨. કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ ભારતી એરટેલ એન્ડ ઓર્સ. (૨૦૧૯) ૨ એસ.સી.સી. ૫૨૧
૩. સોમી કન્વેયર બેલ્ટિંગ અને અન્યો. મનુ/ડી.ઇ./૦૯૪૦/૨૦૧૭
૪. મહિન્દ્રા ઇલેક્ટ્રિક મોબિલિટી લિમિટેડ વિ. કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા ૨૦૧૯ એસ.સી.સી.ઓનલાઈન ડી.ઇ.એલ. ૮૦૩૨
૫. કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ ગ્રાસીમ ઇન્ડસ્ટ્રીજ લિમિટેડ. મનુ/ડી.ઇ./૨૯૭૭/૨૦૧૯
૬. નૈન સુખ દાસ એન્ડ ઓર્સ. વિરુદ્ધ ઉત્તરપ્રદેશ રાજ્ય અને અન્યો ૧૯૫૩ એસ.સી.આર. ૧૧૮૪ એઆઈઆઈ ૧૯૫૩ એસ.સી. ૩૮૪ ૭. સ્ટેટ બેન્ક ઓફ પટિયાલા અને અન્યો વિરુદ્ધ એસ.કે. શર્મા (૧૯૯૬) ૩ એસ.સી.સી. ૩૬૪

૪.૭ શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે હાલની અરજીમાં ઉઠાવવામાં આવેલો સમગ્ર વિવાદનો વિષય અને અહીં કરવામાં આવેલા આધાર ત્યારે ઉપલબ્ધ થશે જ્યારે સી.સી.આઈ. સમક્ષ તક આપવામાં આવશે અને ૨૦/૦૫/૨૦૨૦ ના આદેશના ગુણદોષ પર અરજદાર કમિશન સમક્ષ ઉપસ્થિત રહેશે.

૪.૮ તેથી શ્રી વ્યાસ રજૂઆત કરે છે કે આ અરજી જેના ત્રણ ગણા પ્રાર્થનાઓ છે એટલે કે કલમ ૨૬(૧) હેઠળના ૦૮/૧૧/૨૦૧૮ ના આદેશને પડકારવો, ૨૦/૦૩/૨૦૨૦ ના ડી.જી. ના અહેવાલને પડકારવો અને ૦૩/૦૬/૨૦૨૦ ના સંચાર સાથે વંચાણે લેવાતા ૨૦/૦૫/૨૦૨૦ ના આદેશને પડકારવો, તે સ્પષ્ટપણે ગેરસમજવાળો, અકાળ છે અને અરજદારના વર્તનના આધારે પણ, અરજી ફગાવી દેવા પાત્ર છે.

૫. આ અરજીમાં ઉઠાવવામાં આવેલા મુદ્દાઓનું મૂલ્યાંકન કરીએ તે પહેલાં, તથ્યોનું ટૂંકું પુનરાવર્તન આવશ્યક બનશે. રેકૉર્ડ પર ૨૦/૦૩/૨૦૨૦ નો તપાસ અહેવાલ છે. અહેવાલનો સારાંશ વાંચવાથી એ સંકેત મળશે કે એક અશોકભાઈ મહેતા દ્વારા અધિનિયમની કલમ ૧૮ હેઠળ કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા સમક્ષ માહિતી દાખલ કરવામાં આવી હતી. માહિતી આપનાર-અરજદારનો કેસ એ છે કે વિરોધી પક્ષકારો, અરજદાર સહિત ૨૧ ની સંખ્યામાં, સ્પર્ધા વિરોધી વર્તનમાં સામેલ હતા જેમાં જી.એસ.બી.એસ.ટી.બી. એ પ્રિન્ટરોની પેનલમેન્ટ માટે આમંત્રિત કરેલી બિડો ભરવાનો સમાવેશ થતો હતો. કમિશને આ બાબતની તપાસ કરી અને અવલોકન કર્યું કે બિડના ભાવ ટાંકવામાં વિરોધી પક્ષકારોના ભાગે એકત્રિત કાર્યવાહી અને વિચારોનું મિલન (મીટિંગ ઓફ માઈન્ડ્સ) જણાયું હતું. ઇન્ફોર્મેશન પીટીશનના આધારે કે વિરોધી પક્ષકારો અધિનિયમની કલમ ૩(૩)(ડી) સાથે વાંચવામાં આવતી કલમ ૩(૧) ની જોગવાઈઓના ઉલ્લંઘનમાં બિડ-રિગિંગ અને મિલીભગતવાળી

બોલીમાં સામેલ થયા હતા, કમિશનના પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય મુજબ આ કૃત્ય બિડ રિગિંગ અને મિલીભગતવાળી બોલી સમાન હતું જે તેથી નોંધપાત્ર પ્રતિકૂળ અસર પેદા કરવાની સંભાવના ધરાવતું હતું.

પ.૧ આ પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય રચતો ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ એ પ્રારંભિક વિવાદનો વિષય છે. ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ વાસ્તવમાં અરજદાર પર બજાવવામાં આવ્યો હતો કે નહીં તે પ્રશ્ન પર બંને પક્ષકારો દ્વારા ઘણી દલીલો કરવામાં આવી છે. વિદ્વાન વધારાના સોલિસિટર જનરલ શ્રી દેવાંગ વ્યાસ દ્વારા એક પ્રારંભિક વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો કે અરજી સુપ્રેસિયો વેરી અને સજેસ્ટિયો ફાલ્સીના દોષથી પીડિત છે. જાણે ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ બજાવવામાં આવ્યો હતો, તેમ છતાં અરજીમાં એક આધાર બનાવવામાં આવ્યો હતો કે તે ક્યારેય બજાવવામાં આવ્યો ન હતો. તેના જવાબમાં શ્રી ઠાકરેએ એવી રજૂઆત કરી કે જો કમિશન દ્વારા ૦૬/૧૨/૨૦૧૮ ના ઈ-મેઈલ દ્વારા આદેશ મોકલવામાં આવ્યો હતો, તો અરજદાર તેના તમામ મેઈલ ગુમાવી ચૂક્યો હતો અને તેના ૧૬/૧૨/૨૦૧૮ ના ઈ-મેઈલ દ્વારા કમિશનને સ્પષ્ટપણે રજૂઆત કરી હતી.

પ.૨ ગમે તે હોય, કોર્ટે તેની શરૂઆતથી જ સ્પષ્ટ કરી દીધું હતું કે તે છુપાવવાના પ્રારંભિક વાંધામાં ઉતરવા માટે ઉત્સુક નથી અને તેના બદલે ગુણદોષના આધારે મુદ્દાને નક્કી કરવા માટે આગળ વધશે. આદેશ બજાવવામાં આવ્યો હતો કે કેમ અને અરજદારનો મેઈલ ભૂલથી ડિલીટ થઈ ગયો હતો

કે કેમ તેની તથ્યોની તપાસ એ એવી બાબત નથી જેમાં કોર્ટ ઉતરવા માંગશે, ખાસ કરીને જ્યારે હવે ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ પ્રતિવાદીઓ દ્વારા સોગંદનામા પર રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યો છે. જો કે, એક સાવચેતી ઉમેરવામાં આવી હતી કે સામેલ મુદ્દાઓના ગુણદોષની તપાસ કરવામાં, કોર્ટ અરજદારને તેવા આધારે નો-સૂટ કર્યા વિના અરજદારના વર્તનને ધ્યાનમાં લેશે, કારણ કે વિદ્વાન વધારાના સોલિસિટર જનરલે કોર્ટને વિનંતી કરી છે કે મુદ્દાના ગુણદોષની તપાસ કરતી વખતે પણ અરજદારના વર્તનને જોવામાં આવે. તેથી અરજદારના વર્તનનો પ્રશ્ન પછીના તબક્કે તપાસવામાં આવશે.

૫.૩ ટૂંકમાં, તેથી, અરજદારનો કેસ એ છે કે અરજદાર સહિત વિરોધી પક્ષકારોના હસ્તે મિલીભગતવાળી બોલીનો આરોપ લગાવતા કમિશન સમક્ષ ઇન્ફોર્મેશન પીટીશન દાખલ કરવામાં આવી હતી. તે ઇન્ફોર્મેશન પીટીશનના અનુસંધાનમાં, કમિશને પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય પર પહોંચ્યું છે જે ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ ના આદેશ દ્વારા રચવામાં આવ્યો હતો. તે આદેશ અરજદારને સંચારિત કરવામાં આવ્યો હતો. અન્યથા પણ તે હવે રેકૉર્ડ પર છે. અરજદારને સમન્સ મોકલવામાં આવ્યા હતા. તે ૨૬/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ હાજર રહ્યા હતા. તેમનું નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું. ડિરેક્ટર જનરલે ૨૦/૦૩/૨૦૨૦ ના રોજ તપાસ અહેવાલ બનાવ્યો હતો. ૦૩/૦૬/૨૦૨૦ ના સંચાર દ્વારા, ૨૦/૦૫/૨૦૨૦ ના આદેશ સાથે તપાસ અહેવાલની નકલ અરજદાર પર બજાવવામાં આવી હતી જેના દ્વારા

અરજદારને ૧૦/૦૭/૨૦૨૦ સુધીમાં ૩ નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭, ૨૦૧૭-૧૮ અને ૨૦૧૮-૧૯ માટે ઓડિટ કરાવેલા બેલેન્સ-શીટ અને નફા-નુકસાન ખાતાઓ દાખલ કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. કમિશનના આદેશમાં અરજદાર પાસેથી સૂચનો/વાંધાઓ આમંત્રિત કરવામાં આવ્યા હતા અને આદેશમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે તપાસ અહેવાલ પર પક્ષકારોની અંતિમ સુનાવણીની તારીખ યોગ્ય સમયે સંચારિત કરવામાં આવશે.

૫.૪ આ કાર્યવાહી એટલે કે પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય રચતો ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ, ૨૦/૦૩/૨૦૨૦ નો તપાસ અહેવાલ અને ૦૩/૦૬/૨૦૨૦ ના પત્ર સાથે વંચાણે લેવાતો ૨૦/૦૫/૨૦૨૦ નો આદેશ પડકાર હેઠળ છે. સંબંધિત પક્ષકારોની રજૂઆતો અગાઉથી જ અહીં નોંધવામાં આવી ચૂકી છે.

૬. શ્રી મિહિર ઠાકરે દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા લેખિત નિવેદનોના રેકૉર્ડ મુજબ મુદ્દા નં. ૨ પરની રજૂઆત નીચે મુજબ છે.

I(એ) અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ ૦૯/૧૧/૨૦૧૮ ના આદેશના સંદર્ભમાં રજૂઆતો:

૧. કોમ્પિટિશન એક્ટ, ૨૦૦૨ ની કલમ ૨૬(૧) હેઠળના આદેશમાં (અહીં નીચે ઉદ્ધૃત છે) ડિરેક્ટર જનરલ દ્વારા તપાસ કરવાનો નિર્દેશ આપતા પહેલા પ્રથમદર્શનીય કેસ અસ્તિત્વમાં છે તેવો

અભિપ્રાય હોવો આવશ્યક છે. આ પ્રકારનો અભિપ્રાય પ્રતિવાદી નં. ૧ ને પ્રાપ્ત થયેલી માહિતી પર આધારિત હોવો જોઈએ અને પ્રતિવાદી નં. ૧ તેના અભિપ્રાય માટે પ્રતીતિકારક કારણો પૂરા પાડવા માટે ફરજબદ્ધ છે. કલમ ૨૬(૧) હેઠળનો આદેશ અપીલપાત્ર નથી પરંતુ જો તે આ આવશ્યકતાનું પાલન કરતો નથી અથવા જ્યાં આવો પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય ભલે કથિત રીતે રચાયેલ હોય પરંતુ તે સ્પષ્ટપણે અસમર્થનીય છે અને/અહીં પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતીના સંદર્ભમાં નથી, એટલે કે જ્યાં પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતી અને અભિપ્રાય વચ્ચે કોઈ કડી નથી, તો તે બંધારણની આર્ટિકલ ૨૨૬ હેઠળ ન્યાયિક સમીક્ષાને પાત્ર બનશે.

૨. અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ ૦૮/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ તે પસાર થયા પછી અરજદારને પૂરો પાડવામાં આવ્યો ન હતો / ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવ્યો ન હતો. પહેલીવાર અરજદારને ત્યારે જાણ થઈ કે કોઈ કાર્યવાહી ચાલી રહી છે જ્યારે તેને ૨૮/૧૧/૨૦૧૮ નું અસ્પષ્ટ અને ગૂઢ સમન્સ અને ૪/૧૨/૨૦૧૮ નો પત્ર મળ્યો જે પ્રતિવાદી નં. ૨ તરફથી તારીખ લંબાવતો હતો, જેના દ્વારા પણ આદેશ કે કેસના કાગળોની નકલ પૂરી પાડવામાં આવી ન હતી. એવું જણાય છે કે કેસના કાગળો માંગતા અરજદારના ૫/૧૨/૨૦૧૮ ના પત્રના જવાબમાં,

પ્રતિવાદી નં. ૨ એ ૬/૧૨/૨૦૧૮ નો ઇમેલ સંબોધિત કર્યો હતો જેમાં ઉપરોક્ત આદેશની ભારે છેડાકપાઈ કરાયેલી નકલ પૂરી પાડવામાં આવી હતી પરંતુ આ સમયગાળા દરમિયાન અરજદારના કર્મચારીની ભૂલથી ઘણા ઇમેલ ડિલીટ થઈ ગયા હતા અને આ ઇમેલ આ રીતે ડિલીટ થઈ ગયો હોઈ શકે છે અને તેથી અરજદાર આ ઇમેલ અથવા આદેશથી વાકેફ ન હતો અને તેની પાસે ન હતો. તે ૨૦/૩/૨૦૨૦ નો અહેવાલ હતો, જે જૂન ૨૦૨૦ માં અરજદાર પર બજાવવામાં આવ્યો હતો, જેનાથી કાર્યવાહીની પ્રકૃતિ અને ૦૮/૧૧/૨૦૧૮ ના આદેશ પર પ્રકાશ પડ્યો હતો.

૩. પ્રતિવાદી નં. ૧ ના જવાબ સાથે ૦૮/૧૧/૨૦૧૮ નો ભારે છેડાકપાઈ કરાયેલો આદેશ (પાના ૮૦૦-૮૧૭) રજૂ કરવામાં આવ્યો છે. તેનું માત્ર સાદું વાંચન એ સ્થાપિત કરે છે કે માહિતી આપનાર પક્ષ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી નામ અને માહિતી/પુરાવા, જી.એસ.બી.એસ.ટી.બી. દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતી/પુરાવા અને કલમ ૨૬(૧) હેઠળના અભિપ્રાય માટેના કથિત કારણો સંપૂર્ણપણે છેડાકપાઈ કરીને કાપી નાખવામાં આવ્યા છે, આમ તે આવશ્યકતાનું ઉદ્ધંધન કરે છે કે પ્રતિવાદી નં. ૧ નો અભિપ્રાય "કમિશનને પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતીના સંદર્ભમાં" હોવો જોઈએ અને "કમિશનને પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતી અને સંદર્ભ સહિતના રેકૉર્ડના આધારે રચવો જોઈએ" જેવું

કે સી.સી.આઈ. વિ. એસ.એ.આઈ.એલ., ૨૦૧૦ (૧૦)
એસ.સી.સી. ૭૪૪ ના ફક્ત ૮૭ માં આયોજિત કરવામાં આવ્યું છે.
તેથી ૦૮/૧૧/૨૦૧૮ નો આદેશ ખંડિત બને છે.

૪. પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓએ એવી દલીલ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે કે અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ કાપકૂપ કરેલ (રેડેક્ટેડ) આદેશ પૂરો પાડવો એ અધિનિયમની કલમ ૫૭ અને કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (જનરલ) વિનિયમો, ૨૦૦૮ ના વિનિયમ ૩૫ સાથે સુસંગત છે. આના જવાબમાં અરજદાર નીચે મુજબ રજૂઆત કરે છે: (i) અધિનિયમની કલમ ૫૭, કોઈપણ સાહસ (એન્ટરપ્રાઈઝ) સંબંધિત માહિતીને લગતી છે અને કલમ ૨૬(૧) હેઠળના આદેશને લગતી નથી. માહિતી આપનાર પક્ષ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી કોઈપણ માહિતી કે જેના પરિણામે કલમ ૨૬(૧) હેઠળ આદેશ પસાર થાય છે, તે કોઈપણ સાહસને લગતી માહિતી નથી પરંતુ એવી માહિતી છે જે અધિનિયમની કલમ ૩ ના ભંગનો આરોપ મૂકે છે. જો આદેશમાં સાહસને લગતી કોઈ માહિતી હોવાનું મानी લેવામાં આવે તો પણ, માત્ર આવી માહિતી જ કાપકૂપ (રેડેક્ટ) કરી શકાય, તમામ માહિતી, પુરાવા અને કારણો નહીં. (ii) કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (જનરલ) વિનિયમો, ૨૦૦૮ ના વિનિયમ ૩૫ મુજબ, પ્રતિવાદીઓ દલીલ કરે છે તેમ પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓને આદેશ આપવાનો ઇનકાર

કરવા અથવા કાપકૂપ કરેલ આદેશ પૂરો પાડવાની સત્તા સાદી રીતે આપવામાં આવી નથી. સૌપ્રથમ, આ વિનિયમ ત્યારે જ લાગુ થઈ શકે જો તેના પેટા-વિનિયમ (૧) અથવા (૨) હેઠળ ઓળખ અને/અથવા દસ્તાવેજ/દસ્તાવેજો અથવા તેના ભાગ/ભાગોની ગોપનીયતા જાળવવા અંગે માહિતી આપનાર પક્ષ દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવી હોય. દસ્તાવેજો અંગેની આવી વિનંતી ત્યારે જ થઈ શકે જ્યારે તેમાં જણાવેલ પેટા-વિનિયમ (૩) ની શરતો/માપદંડો સંતોષાયા હોય અને તેની સાથે આવી વિનંતી માટેના મજબૂત કારણો દર્શાવતું નિવેદન તથા તારીખ દર્શાવતું પત્રક હોવું આવશ્યક છે કે કઈ તારીખ સુધી દસ્તાવેજ/દસ્તાવેજોને ગોપનીય ગણવાના છે [જુઓ પેટા-વિનિયમ (૪)]. વળી, તેના પેટા-વિનિયમ (૫), (૬) અને (૧૩) દર્શાવે છે કે જ્યારે આવી વિનંતી હોય ત્યારે પણ, રજૂઆતોનું જાહેરમાં મૂકી શકાય તેવું સંસ્કરણ (પબ્લિક વર્ઝન) હોવું જોઈએ જેમાં એવા દસ્તાવેજો અથવા તેના ભાગ/ભાગો હોય કે જેમાં આ પ્રકારે કાપકૂપ કરવામાં આવી ન હોય. વધુમાં, પેટા-વિનિયમો (૮) અને (૯) પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓને તે અંગે સંતુષ્ટ થયા પછી અને તેમાં જણાવેલ પરિબલોને ધ્યાનમાં લીધા પછી જ ગોપનીયતા માટેની વિનંતીને મંજૂરી આપવા માટે આવશ્યક કરે છે. પેટા-વિનિયમ (૮) નો પરંતુક પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓને દરેક દસ્તાવેજ અથવા માહિતીને

ગોપનીય તરીકે ગણવાની મનમાની કરવાની પરવાનગી આપતો નથી અને આવી સત્તા પેટા-વિનિયમ (૩) માં પૂરી પાડવામાં આવેલ ગોપનીયતાના માપદંડોને ધ્યાનમાં રાખીને જ વાપરવી પડશે. દરેક માહિતી/દસ્તાવેજ/નિવેદનને "ગોપનીય" ગણવું એ કુદરતી ન્યાય અને પ્રક્રિયાની ન્યાયસંગતતાનું મોટું ઉદ્ધંધન છે અને વિનિયમ ૩૫ નો દુરુપયોગ છે. સૌથી મહત્વની વાત એ છે કે, તેના પેટા-વિનિયમ (૧૪) હેઠળ, જો કોઈ આદેશ અથવા નિર્ણય કે અભિપ્રાયમાં એવી માહિતી સામેલ હોય જેને ગોપનીયતા આપવામાં આવી હોય, તો તેવા આદેશ અથવા નિર્ણય કે અભિપ્રાય બે રૂપાંતરોમાં દાખલ કરવા પડશે અને પબ્લિક વર્ઝન, જે આવી ગોપનીય માહિતીને બાદ કરે છે, તેના પ્રથમ પૃષ્ઠ પર "વિનિયમ ૩૫ હેઠળની ગોપનીયતાની આવશ્યકતાઓ આધીન" એવું માર્ક કરેલું હોવું જોઈએ અને પક્ષકારોને આ રીતે બજવણી કરવી જોઈએ. આ કેસમાં વિનિયમ ૩૫ ની ઉપરોક્ત જરૂરિયાતોમાંથી એકનું પણ પાલન કરવામાં આવ્યું નથી અને આ કેસમાં ગોપનીયતા માંગવામાં આવી છે કે મંજૂર કરવામાં આવી છે તે અંગે કોઈ ઉદ્દેખ નથી, તેમજ ૯.૧૧.૨૦૧૮ ના રોજ ડૉ. આદેશની નકલ વિનિયમ ૩૫ ના પેટા-વિનિયમ (૧૪) માં નિર્ધારિત મૂર્ત સ્વરૂપમાં દર્શાવવામાં આવી નથી.

૫. વધુમાં, માહિતી આપનારનું નામ, સામેના પક્ષકારોના નામ અને મોટાભાગની માહિતી/પુરાવા તપાસ અહેવાલ સાથે પૂરા પાડવામાં આવ્યા છે, અને તેથી ૯.૧૧.૨૦૧૮ ના આદેશમાં ગોપનીયતા જાળવવાની હોવાના પ્રતિવાદીઓના આક્ષેપો આનાથી ખોટા સાબિત થાય છે. તપાસ અહેવાલ બહાર આવે ત્યાં સુધી તમામ માહિતી/પુરાવાઓને ગોપનીય રાખવા અને ત્યારબાદ પક્ષકારોને તેના પર ટિપ્પણી કરવાનું કહેવામાં કોઈ ઉદ્દેશ્ય નથી, પક્ષકારોને તેમની સામેના આક્ષેપો જાણવા અને સમજવા માટે મંજૂરી આપીને અને માહિતી કલમ ૨૬(૧) હેઠળ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) અભિપ્રાયની રચના તરફ દોરી શકી છે કે કેમ તેની ખાતરી કરવા માટે અને તપાસના તબક્કે પોતાના પુરાવા રજૂ કરીને અને/અથવા અન્યની ઉલટતપાસ કરીને આવી માહિતી/દસ્તાવેજોનું ખંડન કરીને પ્રક્રિયામાં ન્યાયીપણું જાળવવું જોઈએ.

૭. મિહિર ઠાકોર, વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટની પહેલી રજૂઆત એ છે કે કોમ્પિટિશન અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) અભિપ્રાય રચવાની સમગ્ર પ્રક્રિયા ખામીયુક્ત છે. મૂળભૂત રીતે ૦૯.૧૧.૨૦૧૮ ના આદેશને બે અપીલ્સ થી પડકારવામાં આવ્યો છે. (એ) ભલે એમ માનવામાં આવે કે ૦૯.૧૧.૨૦૧૮ ના આદેશની નકલ બજાવવામાં આવી છે,

આદેશનું વાંચન સૂચવે છે કે તેમાં એવો અભિપ્રાય હોવો જરૂરી હતો જે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ સૂચવે કે આયોગ અધિનિયમની કલમ ૩(૩) (ડી) અનુસાર નિષ્કર્ષ પર આવ્યું છે. આદેશ બજાવવામાં આવ્યો ન હતો અને ૨૯.૧૧.૨૦૧૯ ના રોજ સમન્સ બજાવવામાં આવ્યું ત્યારે જ અરજદારને આદેશ વિશે જાણ કરવામાં આવી હતી. ૦૯.૧૧.૨૦૧૮ નો આદેશ ટકી શકે તેમ નથી કારણ કે તે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે કેમ કે અરજદારને સુનાવણીની કોઈ તક આપવામાં આવી નથી. આ ઉપરાંત શ્રી ઠાકોરે રજૂઆત કરી છે કે જે રજૂ કરવામાં આવ્યું છે તે આદેશનું કાપકૂપ કરેલું (રેડેક્ટેડ) સંસ્કરણ છે. આદેશનું વાંચન સૂચવે છે કે મનન (એપ્લિકેશન ઓફ માઈન્ડ) કરીને પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) અભિપ્રાય રચવામાં આવ્યો હતો તેવું સૂચવવા માટે કોઈ કારણો આગળ આવતા નથી. કયા આધારે આવા પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) અભિપ્રાયની રચના કરવામાં આવી હતી તે અંગે કોઈ કારણો આપવામાં આવ્યા ન હોવાથી, આદેશ સ્પષ્ટપણે ટકવાપાત્ર નથી.

(એએ). રજૂઆતનું વિશ્લેષણ. આ રજૂઆતોના સંદર્ભમાં અધિનિયમની સંબંધિત જોગવાઈઓ નીચે મુજબ છે:

૩. સ્પર્ધા વિરોધી કરારો (૧) કોઈપણ સાહસ કે સાહસોનું સંગઠન અથવા વ્યક્તિ કે વ્યક્તિઓનું સંગઠન માલના ઉત્પાદન, પુરવઠા, વિતરણ, સંગ્રહ, હસ્તગત કે નિયંત્રણ અથવા સેવાઓની

જોગવાઈના સંદર્ભમાં એવો કોઈ કરાર કરશે નહીં, જે ભારતમાં સ્પર્ધા પર નોંધપાત્ર પ્રતિકૂળ અસર પહોંચાડે અથવા પહોંચાડવાની સંભાવના હોય.

૩(૩)(ડી) પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ રીતે બોલી રિગિંગ (બિડ રિગિંગ) કે મિલીભગતથી બોલી લગાવવા તરફ દોરી જાય, તો સ્પર્ધા પર નોંધપાત્ર પ્રતિકૂળ અસર પહોંચાડી હોવાનું માનવામાં આવશે: પરંતુ શરત એ છે કે આ પેટા-કલમમાં સમાવિષ્ટ કોઈપણ બાબત સંયુક્ત સાહસો (જોઈન્ટ વેન્યર્સ) દ્વારા કરવામાં આવેલા કરારને લાગુ પડશે નહીં, જો તેવો કરાર માલના ઉત્પાદન, પુરવઠા, વિતરણ, સંગ્રહ, હસ્તગત કે નિયંત્રણ અથવા સેવાઓની જોગવાઈમાં કાર્યક્ષમતા વધારે છે. સ્પષ્ટતા. આ પેટા-કલમ હેતુઓ માટે, "બોલી રિગિંગ" એટલે સમાન અથવા મળતી આવતી માલના ઉત્પાદન અથવા વેપાર કે સેવાઓની જોગવાઈમાં રોકાયેલા પેટા-કલમ (૩) માં ઉલ્લેખિત સાહસો અથવા વ્યક્તિઓ વચ્ચેનો કોઈપણ કરાર, જે બોલી માટેની સ્પર્ધાને ખતમ કરવાનો કે ઘટાડવાનો અથવા બોલી લગાવવાની પ્રક્રિયાને પ્રતિકૂળ અસર કરવાનો કે હેરાફેરી કરવાનો પ્રભાવ ધરાવે છે.

૧૯. ચોક્કસ કરારો અને સાહસની પ્રભુત્વ ધરાવતી સ્થિતિની તપાસ.—

(૧) આયોગ કલમ ૩ ની પેટા-કલમ (૧) અથવા કલમ ૪ ની પેટા-કલમ (૧) માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓના કથિત ભંગની તપાસ કાં તો પોતાની મેળે અથવા –

(એ) કોઈપણ વ્યક્તિ, ગ્રાહક કે તેમના સંગઠન અથવા વેપાર સંગઠન પાસેથી, વિનિયમો દ્વારા નિર્ધારિત થાય તેવી રીતમાં અને નિર્ધારિત ફી સાથેની કોઈપણ માહિતીની પ્રાપ્તિ પર; અથવા

(બી) કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા કોઈ વૈધાનિક સત્તાવાળા દ્વારા તેને મોકલવામાં આવેલ સંદર્ભ પરથી કરી શકશે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓને બાધ આવ્યા વિના, આયોગની સત્તાઓ અને કાર્યોમાં પેટા-કલમ (૩) થી (૭) માં નિર્દિષ્ટ સત્તાઓ અને કાર્યો સામેલ હશે.

(૩) આયોગ, કલમ ૩ હેઠળ કરારની સ્પર્ધા પર કોઈ નોંધપાત્ર પ્રતિકૂળ અસર છે કે કેમ તે નક્કી કરતી વખતે, નીચેના તમામ અથવા કોઈપણ પરિબળોને યોગ્ય ધ્યાનમાં લેશે, એટલે કે:–

(એ) બજારમાં નવા પ્રવેશકર્તાઓ માટે અવરોધોનું સર્જન;

(બી) હાલના સ્પર્ધકોને બજારની બહાર ધકેલવા;

(સી) બજારમાં પ્રવેશ અટકાવીને સ્પર્ધાનો અંત લાવવો;

(ડી) ગ્રાહકોને ફાયદાઓ મળવા;

(ઈ) માલના ઉત્પાદન કે વિતરણમાં સુધારો અથવા સેવાઓની જોગવાઈ; અથવા

(એફ) માલના ઉત્પાદન કે વિતરણ અથવા સેવાઓની જોગવાઈ દ્વારા તકનીકી, વૈજ્ઞાનિક અને આર્થિક વિકાસને પ્રોત્સાહન.

(જ) આયોગ, કલમ ૪ હેઠળ કોઈ સાહસ પ્રભુત્વ ધરાવતી સ્થિતિ ભોગવે છે કે કેમ તેની તપાસ કરતી વખતે, નીચેના તમામ અથવા કોઈપણ પરિબલોને યોગ્ય ધ્યાનમાં લેશે, એટલે કે:

(એ) સાહસનો બજાર હિસ્સો;

(બી) સાહસનું કદ અને સંસાધનો;

(સી) સ્પર્ધકોનું કદ અને મહત્વ;

(ડી) સ્પર્ધકો પરના વેપારી ફાયદાઓ સહિત સાહસની આર્થિક શક્તિ;

(ઈ) સાહસોનું વર્ટિકલ ઇન્ટિગ્રેશન અથવા આવા સાહસોનું વેચાણ કે સેવા નેટવર્ક;

(એફ) સાહસ પર ગ્રાહકોની નિર્ભરતા;

(જી) કોઈપણ કાયદાના પરિણામે અથવા સરકારી કંપની કે પબ્લિક સેક્ટર અન્ડરટેકિંગ હોવાના નાતે અથવા અન્યથા પ્રાપ્ત થયેલ એકાધિકાર કે પ્રભુત્વ ધરાવતી સ્થિતિ;

(એચ) નિયમનકારી અવરોધો, નાણાકીય જોખમ, પ્રવેશનો ઉચ્ચ મૂડી ખર્ચ, માર્કેટિંગ પ્રવેશ અવરોધો, તકનીકી પ્રવેશ અવરોધો, સ્કેલની અર્થવ્યવસ્થાઓ, ગ્રાહકો માટે અવેજી માલ કે સેવાઓનો ઉચ્ચ ખર્ચ જેવા અવરોધો સહિતના પ્રવેશ અવરોધો;

(આઈ) કાઉન્ટરવેલિંગ બાઈંગ પાવર (સામા પક્ષે ખરીદ શક્તિ);

(જે) બજારનું માળખું અને બજારનું કદ;

(કે) સામાજિક જવાબદારીઓ અને સામાજિક ખર્ચ;

(એલ) સ્પર્ધા પર નોંધપાત્ર પ્રતિકૂળ અસર ધરાવતા કે ધરાવવાની સંભાવના ધરાવતી પ્રભુત્વશાળી સ્થિતિ ભોગવતા સાહસ દ્વારા આર્થિક વિકાસમાં યોગદાનના માધ્યમથી સાપેક્ષ ફાયદો;

(એમ) તપાસ માટે આયોગ સંબંધિત માને તેવું અન્ય કોઈપણ પરિબળ.

(પ) આ અધિનિયમ હેતુઓ માટે કોઈ બજાર "સુસંગત બજાર" (રેલવન્ટ માર્કેટ) રચે છે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે, આયોગ "સુસંગત ભૌગોલિક બજાર" અને "સુસંગત ઉત્પાદન બજાર" ને યોગ્ય ધ્યાનમાં લેશે.

(ડ) આયોગ, "સુસંગત ભૌગોલિક બજાર" નક્કી કરતી વખતે, નીચેના તમામ અથવા કોઈપણ પરિબલોને યોગ્ય ધ્યાનમાં લેશે, એટલે કે:—

(એ) નિયમનકારી વેપાર અવરોધો;

(બી) સ્થાનિક વિશિષ્ટતા જરૂરિયાતો;

(સી) રાષ્ટ્રીય ખરીદી નીતિઓ;

(ડી) પર્યાપ્ત વિતરણ સુવિધાઓ;

(ઈ) પરિવહન ખર્ચ;

(એફ) ભાષા;

(જી) ગ્રાહકની પસંદગીઓ;

(એચ) સુરક્ષિત કે નિયમિત પુરવઠાની જરૂરિયાત અથવા વેચાણ પછીની ઝડપી સેવાઓ.

(૭) આયોગ, "સુસંગત ઉત્પાદન બજાર" નક્કી કરતી વખતે, નીચેના તમામ અથવા કોઈપણ પરિબલોને યોગ્ય ધ્યાનમાં લેશે, એટલે કે:-

(એ) ભૌતિક લાક્ષણિકતાઓ અથવા માલનો અંતિમ ઉપયોગ;

(બી) માલ અથવા સેવાની કિંમત;

(સી) ગ્રાહકની પસંદગીઓ;

(ડી) ઈન-હાઉસ ઉત્પાદનને બાકાત રાખવું;

(ઈ) વિશિષ્ટ ઉત્પાદકોનું અસ્તિત્વ;

(એફ) ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનોનું વર્ગીકરણ.

૨૬. કલમ ૧૯ હેઠળ તપાસ માટેની પ્રક્રિયા.-

(૧) કેન્દ્ર સરકાર કે રાજ્ય સરકાર કે વૈધાનિક સત્તાવાળા તરફથી સંદર્ભ મળવા પર અથવા કલમ ૧૯ હેઠળ મેળવેલી પોતાની જાણકારી કે માહિતી પર, જો આયોગના મતે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) કેસ અસ્તિત્વમાં છે, તો તે ડાયરેક્ટર જનરલને આ મામલાની તપાસ કરાવવા માટે નિર્દેશ કરશે: પરંતુ શરત એ છે કે જો મેળવેલી માહિતીનો વિષય આયોગના મતે અગાઉ મળેલી કોઈપણ માહિતી જેવો જ છે અથવા તેના દ્વારા આવરી લેવાયેલ છે, તો નવી માહિતીને અગાઉની માહિતી સાથે જોડી શકાશે.

- (૨) જ્યાં કેન્દ્ર સરકાર કે રાજ્ય સરકાર કે વૈધાનિક સત્તાવાળા પાસેથી સંદર્ભ મળવા પર અથવા કલમ ૧૯ હેઠળ મેળવેલી માહિતી પર, આયોગના મતે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) કેસ અસ્તિત્વતો નથી, તો તે તુરંત મામલો બંધ કરશે અને તે યોગ્ય સમજે તેવા આદેશો પસાર કરશે અને તેના આદેશની નકલ કેન્દ્ર સરકાર કે રાજ્ય સરકાર કે વૈધાનિક સત્તાવાળાને અથવા સંબંધિત પક્ષકારોને, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, મોકલી આપશે.
- (૩) ડાયરેક્ટર જનરલ, પેટા-કલમ (૧) હેઠળ નિર્દેશ મળવા પર, આયોગ દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયગાળાની અંદર પોતાના તારણોનો અહેવાલ રજૂ કરશે.
- (૪) આયોગ પેટા-કલમ (૩) માં ઉલ્લેખિત અહેવાલની નકલ સંબંધિત પક્ષકારોને આગળ મોકલી શકશે: પરંતુ શરત એ છે કે જો કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાવાળા પાસેથી મળેલા સંદર્ભના આધારે તપાસ કરાવવામાં આવી હોય, તો આયોગ પેટા-કલમ (૩) માં ઉલ્લેખિત અહેવાલની નકલ કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાવાળાને, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, મોકલી આપશે.
- (૫) જો પેટા-કલમ (૩) માં ઉલ્લેખિત ડાયરેક્ટર જનરલનો અહેવાલ ભલામણ કરે કે આ અધિનિયમની જોગવાઈઓનો કોઈ ભંગ થયો નથી, તો આયોગ ડાયરેક્ટર જનરલના આવા અહેવાલ પર કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાવાળા અથવા સંબંધિત પક્ષકારો પાસેથી, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, વાંધાઓ અથવા સૂચનો આમંત્રિત કરશે.

(૬) જો પેટા-કલમ (૫) માં ઉલ્લેખિત વાંધાઓ અને સૂચનો પર, જો કોઈ હોય તો, વિચારણા કર્યા પછી, આયોગ ડાયરેક્ટર જનરલની ભલામણ સાથે સહમત થાય છે, તો તે તુરંત મામલો બંધ કરશે અને તે યોગ્ય સમજે તેવા આદેશો પસાર કરશે અને કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાવાળા અથવા સંબંધિત પક્ષકારોને, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, તેના આદેશની જાણ કરશે.

(૭) જો પેટા-કલમ (૫) માં ઉલ્લેખિત વાંધાઓ અથવા સૂચનો પર, જો કોઈ હોય તો, વિચારણા કર્યા પછી, આયોગના મતે વધુ તપાસ જરૂરી છે, તો તે ડાયરેક્ટર જનરલ દ્વારા મામલામાં વધુ તપાસ કરવાનો નિર્દેશ આપી શકશે અથવા મામલામાં વધુ પૂછપરછ કરાવવા માટે કારણભૂત બની શકશે અથવા આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર મામલામાં વધુ પૂછપરછ સાથે જાતે આગળ વધી શકશે.

(૮) જો પેટા-કલમ (૩) માં ઉલ્લેખિત ડાયરેક્ટર જનરલનો અહેવાલ ભલામણ કરે કે આ અધિનિયમની કોઈપણ જોગવાઈનો ભંગ થયો છે, અને આયોગના મતે વધુ પૂછપરછ જરૂરી છે, તો તે આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર આવા ભંગની પૂછપરછ કરશે.]

૫૭. માહિતીના ખુલાસા પર પ્રતિબંધ.— કોઈપણ સાહસને લગતી કોઈપણ માહિતી, જે આ અધિનિયમ હેતુઓ માટે [આયોગ અથવા અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલ] દ્વારા અથવા વતી મેળવવામાં આવી હોય, તે સાહસની અગાઉની લેખિત પરવાનગી વગર, આ અધિનિયમ અથવા તે સમયે અમલમાં હોય તેવા અન્ય કાયદાના અનુપાલનમાં અથવા તેના હેતુઓ સિવાય અન્યથા જાહેર કરવામાં આવશે નહીં.

વિનિયમો:

૧૦. માહિતી અથવા સંદર્ભની વિષયવસ્તુ. –

(૧) માહિતી અથવા સંદર્ભ (અધિનિયમની કલમ ૪૯ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળના સંદર્ભ સિવાય) અન્ય બાબતોની સાથે, અલગથી અને સ્પષ્ટપણે નીચે મુજબ અનુક્રમે જણાવશે—

(એ) માહિતી કે સંદર્ભ આપનાર વ્યક્તિ અથવા સાહસનું કાનૂની નામ;

(બી) આયોગ દ્વારા સમન્સ કે નોટિસ બજાવવા માટે ભારતમાં સંપૂર્ણ પંજાબી/પોસ્ટલ સરનામું, પોસ્ટલ ઇન્ડેક્સ નંબર (પિન) કોડ સાથે;

(સી) ટેલિફોન નંબર, ફેક્સ નંબર અને ઇલેક્ટ્રોનિક મેઇલ સરનામું પણ, જો ઉપલબ્ધ હોય તો;

(ડી) નોટિસ અથવા દસ્તાવેજોની બજાવણીની પસંદગીની પદ્ધતિ;

(ઈ) અધિનિયમની જોગવાઈઓનો ભંગ કર્યો હોવાનો આક્ષેપ હોય તેવા સાહસ(સો)નું કાનૂની નામ અને સરનામું(સરનામાં); અને

(એફ) કાઉન્સિલ અથવા અન્ય અધિકૃત પ્રતિનિધિનું કાનૂની નામ અને સરનામું, જો કોઈ હોય તો;

(૨) પેટા-વિનિયમ (૧) માં ઉલ્લેખિત માહિતી અથવા સંદર્ભમાં નીચે મુજબ હોવું જોઈએ

(એ) હકીકતોનું નિવેદન;

(બી) કથિત ભંગાણોના સમર્થનમાં દસ્તાવેજો, સોગંદનામા અને પુરાવાઓની યાદી ધરાવતી યાદી સાથે અધિનિયમના કથિત ભંગાણની વિગતો, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે;

(સી) કથિત ભંગાણોના સમર્થનમાં સચોટ વર્ણન;

(ડી) રાહત માટેની માંગણી, જો કોઈ હોય તો;

(ઈ) આયોગ દ્વારા જરૂરી હોય તેવી અન્ય વિગતો.

(૩) પેટા-વિનિયમો (૧) અને (૨) હેઠળ ઉલ્લેખિત માહિતી અથવા સંદર્ભની વિષયવસ્તુ, તેની સાથેના પરિશિષ્ટો અને જોડાણો સાથે, પૂર્ણ હોવી જોઈએ અને તે રજૂ કરનાર વ્યક્તિ દ્વારા યોગ્ય રીતે સત્યાપિત (વેરિફાઈડ) હોવી જોઈએ.

૧૪. સેક્રેટરીની સત્તાઓ અને કાર્યો. –

(૧) સેક્રેટરી પાસે આયોગના રેકૉર્ડ્સનો કબજો રહેશે અને તે ચેરપર્સન દ્વારા સોંપવામાં આવે તેવા અન્ય કાર્યો બજાવશે.

(૨) કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (વ્યવહારના સંચાલન માટેની બેઠકો) વિનિયમો, ૨૦૦૯ ને આધીન, સેક્રેટરી ચેરપર્સનની સૂચનાઓ મુજબ, દરેક બેઠકની તારીખ, સમય અને સ્થળ સંબંધિત તમામ પક્ષોને પરિપત્રિત કરશે.

(૩) સેક્રેટરી આયોગ વતી નીચેના માટે નોડલ ઓફિસર રહેશે, –

(એ) તમામ વૈધાનિક પત્રવ્યવહાર કરવા અથવા પ્રાપ્ત કરવા;

(બી) અધિનિયમની કલમ ૧૮ મુજબ, આયોગ અને કેન્દ્ર સરકારની અગાઉની મંજૂરી સાથે, કોઈપણ વિદેશી

દેશના સ્પર્ધા સત્તાવાળા અથવા કોઈપણ એજન્સી સાથે કોઈપણ મેમોરેન્ડમ અથવા વ્યવસ્થા પર દસ્તાક્ષર કરવા સહિતના કોઈપણ ઔપચારિક સંબંધો બાંધવા.

(૪) આયોગ સેક્રેટરીના નામે દાવો માંડી શકે છે અથવા તેના પર દાવો માંડી શકાય છે અને ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષની અપીલો સહિતની તમામ કાનૂની કાર્યવાહીમાં આયોગનું પ્રતિનિધિત્વ સેક્રેટરીના નામે કરવામાં આવશે.

(૫) અધિનિયમની કલમ ૫૧ ની જોગવાઈઓને આધીન, સેક્રેટરી અધિનિયમની કલમ ૫૧ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ રચિત સભ્યોની સમિતિને નીચેના માટે સહાય કરશે, -

(એ) આયોગના વાર્ષિક અંદાજપત્રની તૈયારી અને મંજૂરી;

(બી) સ્પર્ધા ભંડોળનું વહીવટ.

(૬) સેક્રેટરી આયોગની સત્તાવાર મુદ્રા (સિક્કો) પોતાની કસ્ટડીમાં રાખશે. આયોગની સત્તાવાર મુદ્રા, આયોગના આદેશોની પ્રમાણિત નકલો સહિતના કોઈપણ દસ્તાવેજ પર, સેક્રેટરીની લેખિત સત્તા વિના અને તેના સિવાય લગાવવામાં આવશે નહીં.

(૭) પેટા-વિનિયમ (૧) ને આધીન, આયોગ સમક્ષ લાવવામાં આવેલા મામલાઓનો સમયસર અને કુશળ નિકાલ સુનિશ્ચિત કરવા અને અધિનિયમના ઉદ્દેશ્યો હાંસલ કરવા માટે, સેક્રેટરી પાસે નીચેની સત્તાઓ અને કાર્યો રહેશે,

(એ) તમામ માહિતી, સંદર્ભો, અરજીઓ અથવા દસ્તાવેજો પ્રાપ્ત કરવા, સમર્થન આપવું અને વર્ગીકૃત કરવા, જેમાં મિસેલિનિયસ અરજીઓ અને કાર્યવાહીના

ટ્રાન્સફર માટેના અન્ય દસ્તાવેજો અને મુલતવી રાખવા માટેની અરજી વગેરેનો સમાવેશ થાય છે;

(બી) લાગુ પડતી હોય ત્યાં પ્રાપ્ત થયેલી ફીની રકમ તપાસવી અને આયોગના બેંક ખાતામાં તેની સમયસર થાપણ (ડિપોઝિટ) સુનિશ્ચિત કરવી;

(સી) પ્રાપ્ત થયેલ તમામ માહિતી, સંદર્ભો, અરજીઓ અથવા દસ્તાવેજો નિયમો અને વિનિયમો અનુસાર છે કે કેમ તે ચકાસવા માટે તેની તપાસ કરવી;

(ડી) પક્ષકારોને આવી માહિતી, સંદર્ભો, અરજીઓ અથવા દસ્તાવેજોમાં રહેલી ખામીઓ સુધારવા માટેની જરૂરિયાત ઊભી કરીને તે ખામીઓ તરફ ધ્યાન દોરવું;

(ઈ) માહિતી, સંદર્ભ, અરજી અથવા દસ્તાવેજની નકલ જોડાણો સાથે સંબંધિત પક્ષકારોને, ડાયરેક્ટર જનરલ સહિત, વાજબી સમયની અંદર બજાવવી;

(એફ) પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) કેસ અસ્તિત્વમાં છે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે માહિતી અથવા સંદર્ભ અથવા દસ્તાવેજ પર વિચાર કરવા માટે આયોગની સામાન્ય બેઠકની તારીખની નોટિસ બજાવવી અને તપાસ માટે આયોગના નિર્દેશો આપવા અથવા ડાયરેક્ટર જનરલનો અહેવાલ મળ્યા અને વિચારણા કર્યા પછી પૂછપરછની નોટિસ જારી કરવી; (જી) કાર્યવાહીના કોઈપણ પક્ષકારના મૃત્યુ અથવા પક્ષકાર નાદાર તરીકે ન્યાયિક રીતે ઘોષિત થવાના કિસ્સામાં, કાર્યવાહીના કોઈપણ પક્ષકારની અરજી પર, વસીયતનામું અમલમાં મૂકનારાઓ

(એકિઝક્યુટર્સ), વહીવટકર્તાઓ (એડમિનિસ્ટ્રેટર્સ) અથવા અન્ય કાનૂની પ્રતિનિધિઓને રેકૉર્ડ પર લાવવા;

(એચ) નોટિસ અથવા અન્ય પ્રક્રિયાઓની બજવાણીની ચકાસણી કરવી અને પક્ષકારોને યોગ્ય રીતે નોટિસ બજવાઈ છે તેની ખાતરી કરવી;

(આઈ) આયોગના નિર્દેશ પર કોઈપણ સત્તાવાળાની કસ્ટડીમાંથી રેકૉર્ડ મંગાવવા;

(જે) આયોગના રેકૉર્ડનું નિરીક્ષણ કરવા દેવું;

(કે) આયોગના આદેશો પર કોઈપણ પક્ષકાર અથવા સત્તાવાળા દ્વારા દાખલ કરાયેલા દસ્તાવેજો પરત કરવા;

(એલ) આયોગના આદેશોની નકલો પ્રમાણિત કરવી અને પક્ષકારોને જારી કરવી;

(એમ) આ વિનિયમો અનુસાર, પક્ષકારોને કાર્યવાહીમાં દાખલ કરાયેલા દસ્તાવેજોની પ્રમાણિત નકલો મંજૂર કરવી;

(એન) આ વિનિયમો અનુસાર, પ્રકાશન માટે આયોગના આદેશોની પ્રમાણિત નકલો મંજૂર કરવી;

(ઓ) નોટિસ અથવા અન્ય સંબંધિત પ્રક્રિયાઓની બજવાણી, નવી નોટિસ જારી કરવા માટેની અથવા સમય લંબાવવા માટેની અથવા પક્ષકાર પર બજવાણીની ચોક્કસ પદ્ધતિનો ઓર્ડર આપવા સંબંધિત તમામ બાબતોનો નિકાલ કરવો, જેમાં અખબારમાં જાહેરાતના માધ્યમથી નોટિસના

પ્રકાશન દ્વારા અવેજી બજવાણી (સબ્સ્ટીટ્યુટેડ સર્વિસ) અથવા વેબસાઈટ પર મૂકવાનો સમાવેશ થાય છે, જેવી સ્થિતિ હોય;

(પી) સામાન્ય બેઠક દરમિયાન નીચેનાનો સમાવેશ કરીને કોઈપણ કાર્યવાહીના રેકૉર્ડનું સંકલન કરવું અને તેને જાળવી રાખવું:—

(i) ઘટનાઓનો ક્રમ (ક્રોનોલોજી);

(ii) શરૂઆત કરતો દસ્તાવેજ;

(iii) બેઠકની નોટિસ;

(iv) ડાયરેક્ટર જનરલનો અહેવાલ, જો કોઈ હોય તો;

(v) નિષ્ણાતનો અભિપ્રાય, જો કોઈ હોય તો;

(vi) કરેલ કોઈપણ વચગાળાનો આદેશ;

(vii) દાખલ કરાયેલા તમામ દસ્તાવેજ પુરાવા;

(viii) આપેલા મૌખિક પુરાવાનું લખાણ (ટ્રાંસ્ક્રિપ્ટ), જો કોઈ હોય તો;

(ix) આયોગનો આખરી આદેશ અથવા નિર્ણય;

(કચુ) અધિનિયમની કલમ ૫૭ ને આધીન માહિતી જાહેર કરવી;

(આર) દસ્તાવેજો અથવા પુરાવાઓ અથવા નિવેદનો અથવા કોઈપણ વિશ્લેષણની ગોપનીયતા સુરક્ષિત કસ્ટડીમાં રાખીને, આ વિનિયમો અનુસાર સુનિશ્ચિત કરવી;

(એસ) અમલમાં રહેલા રીટેન્શન શિડ્યુલ અનુસાર અને ચેરપર્સન દ્વારા સમયાંતરે આપવામાં આવતી સૂચનાઓ અનુસાર રેકૉર્ડ્સને દૂર કરવા (વીડિંગ આઉટ) સહિતના રેકૉર્ડ્સનું રક્ષણ કરવું;

(ટી) જો આયોગ દ્વારા નિર્દેશ આપવામાં આવે તો, અધિનિયમની કલમ ૪૨ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ આયોગના આદેશો અથવા નિર્દેશોનું પાલન ન કરવા બદલ, દિલ્હીના ચીફ મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ ફરિયાદ દાખલ કરવી.

૧૭. પ્રારંભિક પરિષદ (પ્રિલિમિનરી કોન્ફરન્સ). –

(૧) આયોગ, જો જરૂરી માને, તો પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઇમા ફેસી) કેસ અસ્તિત્વમાં છે કે કેમ તે અંગે અભિપ્રાય રચવા માટે પ્રારંભિક પરિષદ બોલાવી શકે છે.

(૨) આયોગ માહિતી પૂરી પાડનાર અને પ્રારંભિક પરિષદ માટે જરૂરી હોય તેવી અન્ય વ્યક્તિને આમંત્રિત કરી શકે છે.

(૩) પ્રારંભિક પરિષદે પ્રક્રિયાના ઔપચારિક નિયમોનું પાલન કરવું આવશ્યક નથી.

૧૮. પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કેસ પર તપાસ કરાવવા માટે નિર્દેશ જારી કરવો.

(૧) જ્યાં આયોગના મતે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઇમા ફેસી) કેસ અસ્તિત્વમાં છે, ત્યાં સેક્રેટરી સાત દિવસની અંદર મામલાની તપાસ કરવા માટે ડાયરેક્ટર જનરલને આયોગના નિર્દેશો પહોંચાડશે.

(૨) ડાયરેક્ટર જનરલને તપાસનો નિર્દેશ આપવો એ અધિનિયમની કલમ ૨૬ હેઠળ પૂછપરછની શરૂઆત ગણવામાં આવશે.

૧૯. પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કોઈ કેસ ન જણાય ત્યારે આદેશની જાણ કરવી. –

જો આયોગના મતે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) કોઈ કેસ અસ્તિત્વમાં નથી, તો સેક્રેટરી અધિનિયમની કલમ ૨૬ ની પેટા-કલમ (૨) માં જોગવાઈ કર્યા મુજબ, કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાવાળા અથવા સંબંધિત પક્ષકારોને, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, મામલો બંધ કરવા અંગેના આયોગના આદેશની નકલ તુરંત મોકલી આપશે.

૩૫. ગોપનીયતા. –

- (૧) આયોગ લેખિતમાં કરવામાં આવેલી વિનંતી પર માહિતી આપનારની ઓળખની ગોપનીયતા જાળવશે.
- (૨) કોઈપણ પક્ષકાર આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલને, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, લેખિતમાં વિનંતી સબમિટ કરી શકે છે કે કોઈ દસ્તાવેજ અથવા દસ્તાવેજો, અથવા તેના ભાગ અથવા ભાગોને ગોપનીય ગણવામાં આવે.
- (૩) પેટા-વિનિયમ (૨) હેઠળની વિનંતી ત્યારે જ કરી શકાય જો દસ્તાવેજ અથવા દસ્તાવેજો અથવા તેના ભાગ અથવા ભાગોને સાર્વજનિક કરવાથી વેપાર રહસ્યો ખુલ્લા થઈ જશે અથવા કોઈપણ માહિતીના વેપારી મૂલ્યનો નાશ થશે કે તેમાં નોંધપાત્ર ઘટાડો થશે અથવા તેનાથી ગંભીર નુકસાન થવાની વાજબી અપેક્ષા રાખી શકાય.
- (૪) પેટા-વિનિયમ (૨) હેઠળની વિનંતી સાથે આવી સારવાર માટે મજબૂત કારણો દર્શાવતું નિવેદન અને શક્ય હોય ત્યાં સુધી તે તારીખ જોડવામાં આવશે જેના પર આવી ગોપનીય સારવાર સમાપ્ત થશે.
- (૫) જ્યાં આવા દસ્તાવેજ અથવા દસ્તાવેજો, અથવા તેના ભાગ અથવા ભાગો, પક્ષકારની લેખિત રજૂઆતોનો ભાગ બને છે, ત્યાં પક્ષકાર

પ્રથમ પૃષ્ઠની ટોચ પર લાલ શાહીમાં "પ્રકાશન પર પ્રતિબંધનો દાવો" શબ્દો સાથેનું સંપૂર્ણ સંસ્કરણ અને દરેક પૃષ્ઠ પર ટોચની નજીક લાલ શાહીમાં સ્પષ્ટ અને વાંચી શકાય તે રીતે 'ગોપનીય' શબ્દ સાથે, પબ્લિક વર્ઝન સાથે ફાઇલ કરશે, જેમાં આવા દસ્તાવેજ અથવા દસ્તાવેજો અથવા ભાગ અથવા ભાગો સામેલ હશે નહીં.

(૬) આવી લેખિત રજૂઆતોનું પબ્લિક વર્ઝન એ પેટા-વિનિયમ (૫) માં નિર્ધારિત કર્યા મુજબ, અગ્રણી રીતે દર્શાવેલ ગોપનીય માહિતીની બાદબાકી સાથે ગોપનીય સંસ્કરણની (ચોક્કસ) નકલ હશે.

(૭) []

(૮) પેટા-વિનિયમ (૨) હેઠળ વિનંતી મળવા પર, આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, સંતુષ્ટ થવા પર, નિર્દેશ કરશે કે દસ્તાવેજ અથવા દસ્તાવેજો અથવા તેનો ભાગ અથવા ભાગો નિર્દિષ્ટ કરવાના સમયગાળા માટે ગોપનીય રાખવામાં આવશે: પરંતુ શરત એ છે કે આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, જો સંતુષ્ટ થાય, તો અન્ય કોઈપણ માહિતી અથવા દસ્તાવેજ અથવા તેના ભાગને પણ ગોપનીય સારવાર આપી શકે છે જેની સામે માહિતી અથવા દસ્તાવેજ પ્રદાન કરનાર પક્ષ દ્વારા કોઈ વિનંતી કરવામાં આવી નથી.

(૯) આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, ગોપનીયતા અંગેના નિર્ણય પર પહોંચતી વખતે નીચેની બાબતોને પણ ધ્યાનમાં લઈ શકે છે:

(એ) માહિતી બહારના જાહેર જનતામાં કયા સ્તરે જાણીતી છે;

- (બી) પક્ષકારના વ્યવસાયમાં સંકળાયેલા કર્મચારીઓ, સપ્લાયરો, વિતરકો અને અન્ય લોકોમાં માહિતી કયા સ્તરે જાણીતી છે;
- (સી) માહિતીની ગુપ્તતાનું રક્ષણ કરવા માટે પક્ષકાર દ્વારા લેવાયેલા પગલાં;
- (ડી) અન્ય લોકો દ્વારા માહિતી મેળવી શકાય કે ડુપ્લિકેટ કરી શકાય તેવી સરળતા અથવા મુશ્કેલી.

(૧૦) જો ડાયરેક્ટર જનરલે પેટા-વિનિયમ (૨) હેઠળ પક્ષકાર દ્વારા કરવામાં આવેલી વિનંતી ફગાવી દીધી હોય, તો પક્ષકાર ડાયરેક્ટર જનરલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ આદેશ મળ્યાથી ૩૦ દિવસથી વધુ ન હોય તેવા સમયગાળામાં ગોપનીય સારવાર અંગેના નિર્ણય માટે આયોગનો સંપર્ક કરી શકે છે.

(૧૧) જ્યાં ડાયરેક્ટર જનરલ અથવા આયોગે દસ્તાવેજ અથવા દસ્તાવેજો અથવા તેના ભાગ અથવા ભાગોની ગોપનીય સારવાર માટેની વિનંતી ફગાવી દીધી હોય અને પક્ષકારને તેના ઇરાદાની જાણ કરી હોય, ત્યારે આવા દસ્તાવેજ અથવા દસ્તાવેજો અથવા તેના ભાગ અથવા ભાગોને, પેટા-વિનિયમ (૧૩) ને આધીન, ગોપનીય તરીકે ગણવામાં આવશે નહીં.

(૧૨) []

(૧૩) આ વિનિયમ હેઠળ ગોપનીય સારવાર આપવામાં આવી હોય તેવા દસ્તાવેજ અથવા દસ્તાવેજો અથવા તેના ભાગ અથવા ભાગોને પબ્લિક રેકૉર્ડથી અલગ રાખવામાં આવશે અને શીર્ષક, કાર્યવાહીનો ડોકેટ નંબર, "વિનિયમ ૩૫ હેઠળ ગોપનીય રેકૉર્ડ" નો નોંધ અને ગોપનીય સારવાર સમાપ્ત થવાની તારીખ ધરાવતા સીલબંધ લફાફા અથવા અન્ય કોઈપણ યોગ્ય કન્ટેનરમાં સુરક્ષિત રાખવામાં આવશે.

(૧૪) જો આયોગ કોઈપણ આદેશ અથવા નિર્ણય કે અભિપ્રાયમાં એવી માહિતી સામેલ કરે છે જેને આ વિનિયમ હેઠળ ગોપનીય સારવાર આપવામાં આવી છે, તો આયોગ આદેશ અથવા નિર્ણય અથવા અભિપ્રાયના બે સંસ્કરણો દાખલ કરશે. પબ્લિક વર્ઝન એ ગોપનીય માહિતીને બાદ કરશે જે સંપૂર્ણ સંસ્કરણમાં દેખાય છે, તેના પ્રથમ પૃષ્ઠ પર "વિનિયમ ૩૫ હેઠળ ગોપનીયતાની આવશ્યકતાઓ આધીન" એવું માર્ક કરવામાં આવશે, પક્ષકારોને તેની બજવાણી કરવામાં આવશે, અને કાર્યવાહીના પબ્લિક રેકૉર્ડમાં સામેલ કરવામાં આવશે. સંપૂર્ણ સંસ્કરણ પેટા-વિનિયમ (૧૩) માં જોગવાઈ કર્યા મુજબ કાર્યવાહીના ગોપનીય રેકૉર્ડમાં મૂકવામાં આવશે.

(૧૫) અધિનિયમની કલમ ૧૭ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ આયોગ દ્વારા નિયુક્ત કરાયેલ કોઈપણ અધિકારી અથવા કર્મચારી અને અધિનિયમની કલમ ૧૭ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ આયોગ દ્વારા રોકાયેલ કોઈપણ નિષ્ણાત અથવા વ્યાવસાયિક અથવા અધિનિયમની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ આયોગને સહાય કરવા માટે બોલાવાયેલ કોઈપણ નિષ્ણાત સહિતની કોઈપણ વ્યક્તિ કે પક્ષકાર, કે જે દસ્તાવેજ અથવા દસ્તાવેજો અથવા તેના ભાગ અથવા ભાગો કે જેને આ વિનિયમ હેઠળ ગોપનીય સારવાર આપવામાં આવી છે તેની સામગ્રીથી વાકેફ છે, તે તેની ગોપનીયતા જાળવશે અને આ અધિનિયમ અથવા તે સમયે અમલમાં હોય તેવા અન્ય કાયદાના હેતુઓ સિવાયના અન્ય કોઈપણ હેતુ માટે આવી ગોપનીય માહિતીનો ઉપયોગ કરશે નહીં કે જાહેર કરશે નહીં અથવા તેનાથી વ્યવહાર કરશે નહીં: પરંતુ શરત એ છે કે અધિનિયમની કલમ ૧૭ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ નિયુક્ત આયોગના કોઈપણ અધિકારી અથવા કર્મચારી દ્વારા ગોપનીયતાનો ભંગ એ સંબંધિત નિયમો અથવા વિનિયમો હેઠળ,

જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરવા માટેનો આધાર બનશે: વધુમાં શરત એ છે કે અધિનિયમની કલમ ૧૭ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ આયોગ દ્વારા રોકાયેલા કોઈપણ નિષ્ણાત અથવા વ્યાવસાયિક દ્વારા અથવા અધિનિયમની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ આયોગને સહાય કરવા માટે બોલાવાયેલ કોઈપણ નિષ્ણાત દ્વારા ગોપનીયતાનો ભંગ એ સગાઈ અથવા કરારની સમાપ્તિ માટે, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, પૂરતો આધાર બનશે."

૭.૧ અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) જોગવાઈ કરે છે કે કેન્દ્ર સરકાર કે રાજ્ય સરકાર કે વૈધાનિક સત્તાવાળા પાસેથી સંદર્ભ મળવા પર અથવા કલમ ૧૮ હેઠળ મેળવેલી પોતાની જાણકારી કે માહિતી પર, જેવી કે પ્રસ્તુત તથ્યોની સ્થિતિ છે, જો આયોગના મતે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) કેસ અસ્તિત્વમાં છે, તો તે ડાયરેક્ટર જનરલને મામલાની તપાસ કરાવવા માટે નિર્દેશ કરશે.

૭.૨ શ્રી ઠાકોરની રજૂઆત છે કે ૦૮.૧૧.૨૦૧૮ નો આદેશ સ્પષ્ટપણે બિનટકાઉ છે કારણ કે આદેશના કાપકૂપ કરેલા (રેકૉર્ડેડ) સંસ્કરણના વાંચન પર કોઈ મજબૂત કારણો આગળ આવતા નથી. સેલ (SAIL) ના કેસમાં આપેલા ચુકાદા (ઉપરોક્ત) મુજબ અભિપ્રાય રચતી વખતે આદેશે કેટલાક કારણો નોંધવા જોઈએ, જો કે એ સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે અભિપ્રાય નોંધવાના તબક્કે આયોગ વહીવટી કાર્ય બજાવી રહ્યું હતું અને quasi-judicial (અર્ધ-ન્યાયિક) કાર્ય નહીં. કે કોઈ કારણો નોંધવામાં આવ્યા ન હોવાથી આદેશ ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ

ન્યાયિક સમીક્ષાને આધીન હતો. આદેશનું કાપકૂપ કરેલું (રેકૉર્ડેડ) સંસ્કરણ યોગ્ય હોઈ શકે નહીં અને આદેશોની ગોપનીયતાની જોગવાઈઓ લાગુ કરી શકાતી ન હોવાથી કાપકૂપ વિના આદેશની સંપૂર્ણ નકલ પૂરી પાડવી પડશે.

૭.૩ સેલ (SAIL) ના કેસમાં આપેલા ચુકાદા (ઉપરોક્ત) પર બંને પક્ષો દ્વારા આધાર રાખવામાં આવ્યો છે અને તેથી તેના સંબંધિત ફકરાઓને વ્યાપકપણે પુનઃઉત્પાદિત કરવાનું યોગ્ય છે.

"૨૧. માહિતી આપનાર, એટલે કે અધિનિયમની કલમ ૭ હેઠળ રચાયેલા આયોગ સમક્ષ ફરિયાદ કરવા ઈચ્છતી વ્યક્તિ, આવી માહિતી આયોગને લેખિતમાં ઉપલબ્ધ કરાવશે. અલબત્ત, આવી માહિતી કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્ય સરકાર, વૈધાનિક સત્તાવાળા અથવા અધિનિયમની કલમ ૧૮(૧)(એ) હેઠળ પૂરી પાડ્યા મુજબ પોતાની જાણકારી પરથી પણ મળી શકે છે. જ્યારે આવી માહિતી પ્રાપ્ત થાય છે, ત્યારે આયોગ પોતાની જાતને સંતુષ્ટ કરવા અને તેની સમક્ષ રજૂ કરાયેલા રેકૉર્ડમાંથી પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઇમા ફેસી) કેસ અસ્તિત્વમાં છે તેવો પોતાનો અભિપ્રાય વ્યક્ત કરવા અને ત્યારબાદ મામલાની તપાસ કરાવવા માટે ડાયરેક્ટર જનરલને નિર્દેશ પસાર કરવા અપેક્ષિત છે. આ નિર્દેશ, સામાન્ય રીતે, આયોગ દ્વારા ઉત્કૃષ્ટ નિષ્ણાતો સહિત અન્ય સ્ત્રોતોની સહાય સાથે અથવા વગર જારી કરી શકાય છે. કલમ ૧૮ ની જોગવાઈઓ સૂચવતી નથી કે તે તબક્કે માહિતી આપનાર, પ્રભાવિત પક્ષ અથવા અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિને કોઈ નોટિસ આપવી જરૂરી છે. આવા પક્ષકારો નોટિસ અથવા સુનાવણીના અધિકારનો દાવો કરી શકતા નથી પરંતુ 'તેવી કોઈપણ વ્યક્તિ' ને, આયોગ યોગ્ય માને

તે મુજબ, સહાય પૂરી પાડવા અથવા આવા રેકૉર્ડ્સ રજૂ કરવા માટે બોલાવવાનું આયોગ માટે હંમેશા ખુલ્લું છે.

૨૨. આયોગ, જ્યાં પણ, અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ નિર્દેશ જારી કરવાને ન્યાય ઠેરવતો પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) કોઈ કેસ અસ્તિત્વમાં નથી તેવું માને છે, ત્યારે તે કેસ બંધ કરી શકે છે અને અધિનિયમની કલમ ૨૬(૨) ની શરતો અનુસાર કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્ય સરકાર, વૈધાનિક સત્તાવાળા અથવા સંબંધિત પક્ષકારોને તે આદેશની નકલ મોકલી શકે છે. તે નોંધી શકાય છે કે આ કાર્યવાહીની પદ્ધતિ આયોગ દ્વારા તેની પોતાની જાણકારી સિવાયના અન્ય સ્ત્રોતોમાંથી સંદર્ભ મળવાના કિસ્સાઓમાં અને ડાયરેક્ટર જનરલ પાસેથી અહેવાલ માંગ્યા વિના અપનાવી શકાય છે.

૨૩. કલમ ૨૬(૩) ની શરતો અનુસાર, ડાયરેક્ટર જનરલે તપાસ હાથ ધરવાની અને કાયદા અનુસાર તથા અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ જારી કરાયેલા નિર્દેશમાં આયોગ દ્વારા જણાવેલ સમયની અંદર અહેવાલ રજૂ કરવાનો છે. અહેવાલ રજૂ થયા પછી, માહિતીની વિગતો અને ડાયરેક્ટર જનરલ દ્વારા રજૂ કરાયેલા અહેવાલના સંદર્ભમાં જવાબ આપવા માટે પ્રભાવિત પક્ષકારોને નોટિસ જારી કરવાની જરૂરિયાત અને વાસ્તવમાં આયોગની ચોક્કસ ફરજ છે અને ત્યારબાદ પક્ષકારોને આવા દસ્તાવેજો સામે વાંધાઓ અને સૂચનો સબમિટ કરવાની પરવાનગી આપવાની છે.

૨૪. વાંધાઓ અને સૂચનો પર વિચારણા કર્યા પછી, જો આયોગ ડાયરેક્ટર જનરલની ભલામણો સાથે સહમત થાય કે કોઈ ગુનો પ્રગટ થતો નથી, તો તે તુરંત મામલો બંધ કરશે, અને અધિનિયમની કલમ ૨૬(૬) ની શરતો અનુસાર નિર્દિષ્ટ વ્યક્તિ/સત્તાવાળાને ઉપરોક્ત આદેશની જાણ કરશે. જો

અધિનિયમની કોઈપણ જોગવાઈનો ભંગ થયો હોય અને આયોગના મતે, વધુ પૂછપરછ જરૂરી છે, તો તે મામલામાં જાતે આવી વધુ પૂછપરછ કરશે અથવા અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર ડાયરેક્ટર જનરલને તેમ કરવા માટે નિર્દેશ કરશે. કલમ ૨૬(૭) ની શરતો અનુસાર, આયોગ વધુ તપાસ માટે મામલો ડાયરેક્ટર જનરલને મોકલવાની સત્તા ધરાવે છે, અથવા જો તે ઈચ્છે તો મામલામાં વધુ પૂછપરછ પણ જાતે કરી શકે છે.

૨૫. આયોગ, ભંગના સ્વરૂપના આધારે, પૂછપરછ પછી, પ્રભુત્વશાળી સ્થિતિના દુરુપયોગના કિસ્સામાં અધિનિયમની કલમ ૨૭ અને ૨૮ અને સંયોજનો (કમ્બિનેશન્સ) ના કિસ્સામાં અધિનિયમની કલમ ૨૯ થી ૩૧ હેઠળ નિર્દિષ્ટ પદ્ધતિ અપનાવશે. અધિનિયમની કલમ ૨૭(ડી), ૨૮ અને ૩૧(૩) ની જોગવાઈઓમાંથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ આયોગ વ્યાપક પરિમાણો અને ગંભીર અસરો ધરાવતી સત્તાઓથી સજ્જ છે. આયોગ કલમ ૩ ના ભંગમાં હોય તે હ સુધી કરારોમાં ફેરફાર કરવાનો, પ્રભુત્વશાળી સ્થિતિ ભોગવતા સાહસનું વિભાજન કરવાનો, જ્યાં પણ જરૂરી લાગે ત્યાં સંયોજનોમાં ફેરફાર કરવાનો અને વૈધાનિક જોગવાઈઓનો કોઈ દુરુપયોગ કે ભંગ ન થાય તેની ખાતરી કરવાનો નિર્દેશ આપવા માટે સત્તાવાર છે. આપણે નોંધી શકીએ છીએ કે સંયોજનો સંબંધિત જોગવાઈઓ અનુક્રમે ૧૨ ઓક્ટોબર ૨૦૦૭ અને ૧૫ મે, ૨૦૦૮ ના રોજની સૂચનાઓ દ્વારા યોગ્ય રીતે સૂચિત કરવામાં આવી છે. જો કે, પ્રસ્તુત કેસના તથ્યોમાં, આ જોગવાઈઓ અદાલતના વિચારણા માટે આવતી નથી.

૨૬. તપાસ કરવા અને આદેશો પસાર કરવા માટે, જેમ કે અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ પરિકલ્પના કરવામાં આવી છે, આયોગ અધિનિયમની કલમ ૩૬(૧) હેઠળ પોતાની પ્રક્રિયા વિકસાવવા

માટે હકદાર છે. જો કે, આયોગ મર્યાદિત હેતુ માટે હોવા છતાં, અધિનિયમની કલમ ૩૬(૨) ની શરતો અનુસાર સિવિલ કોર્ટની સત્તાઓથી પણ સજ્જ છે. કાયદા અનુસાર પૂછપરછ પૂરી કર્યા પછી, આયોગ અધિનિયમની કલમ ૨૬ થી ૩૧ ની શરતો અનુસાર આપેલ કેસના તથ્યો અને સંજોગોમાં યોગ્ય સમજે તેવા આદેશો પસાર કરવા માટે આવશ્યક છે.

૨૭. ભારતમાં સ્પર્ધા કાયદાના ઘડતર તરફ દોરી જતી પૃષ્ઠભૂમિ અને આયોગે તેની સમક્ષના મામલાઓનો નિકાલ કરતી વખતે અનુસરવાની અપેક્ષિત પ્રક્રિયા તથા કેસની હકીકતોનો સંદર્ભ આપ્યા પછી, હવે આ અદાલત માટે આ કેસની હકીકતોના પ્રકાશમાં કરવામાં આવેલી રજૂઆતોનો સંદર્ભ લેવો યોગ્ય રહેશે.

૨૮. આયોગ (અહીં અપીલ કરનાર) ના જણાવ્યા મુજબ, અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૯ ના આદેશમાં પસાર કરવામાં આવેલા નિર્દેશો સામે અપીલ થઈ શકે નહીં અને વધુમાં પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) કેસ અસ્તિત્વમાં હોવાના અભિપ્રાયની રચના કરવાના તબક્કે પક્ષકારોને સુનાવણીની તક પૂરી પાડવાની કાયદામાં કોઈ આવશ્યકતા નથી. આયોગની એ પણ દલીલ છે કે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષની અપીલમાં તે આવશ્યક પક્ષકાર છે અને પ્રથમ દ્રષ્ટિએ તબક્કે અભિપ્રાય રચવા માટે આયોગ કારણો જણાવવા માટે અપેક્ષિત નથી. તેનાથી વિપરીત, સેલ (SAIL) (અહીં પ્રતિવાદી) ના જણાવ્યા મુજબ, તેનો જવાબ દાખલ કરવા માટે સમય લંબાવવાની મંજૂરી આપવાનો ઈનકાર કરતી વખતે આયોગ દ્વારા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉદ્વેગન કરવામાં આવ્યું છે અને ડાયરેક્ટર જનરલને મામલો મોકલવાનો નિર્દેશ અયોગ્ય ઉતાવળમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. માહિતી આપનારે વિનિયમોના વિનિયમ ૩૦(૨) પર આધાર રાખ્યો હતો

જે પક્ષકાર સહાય કરવાનો ઇનકાર કરે અથવા નિર્ધારિત સમયની અંદર જરૂરી માહિતી પૂરી પાડતી ન હોય તેવા સંજોગોમાં ઉપલબ્ધ હકીકતોના આધારે યોગ્ય સમજે તેવા આદેશો પસાર કરવાની આયોગને સત્તા આપે છે. વધુમાં, માહિતી આપનારના જણાવ્યા મુજબ સેલ દ્વારા સમય લંબાવવાને ન્યાય ઠેરવતું કોઈ માન્ય કારણ રજૂ કરવામાં આવ્યું ન હતું અને તે મુજબ ગુણદોષના આધારે આયોગ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશમાં દખલ કરવાપાત્ર ન હતો.

૨૯. આપણે એ પણ નોંધી શકીએ છીએ કે પક્ષકારો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે અમુક સંબંધિત મુદ્દાઓ પર અદાલત સમક્ષ દલીલ કરી હતી જે કદાચ અપીલના મેમોરેન્ડમમાંથી કડક રીતે ઉદ્ભવ્યા ન હોય, પરંતુ ઉઠાવવામાં આવેલા પ્રશ્નો સાર્વજનિક મહત્વના છે અને આયોગ સમક્ષ તેમજ આયોગ સમક્ષ કાર્યવાહી શરૂ થાય તેવા તમામ મામલાઓમાં ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ ઊભા થવાના જ છે. આમ, અમે પક્ષકારોને તે સંબંધિત મુદ્દાઓ પર દલીલ કરવાની પરવાનગી આપી હતી અને તેથી, અમે આવી દલીલો સાથે કામ લેતી વખતે પણ કારણો નોંધવાનું ચાલુ રાખીશું.

૩૦. સંબંધિત પક્ષકારો દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલોના ગુણદોષ અથવા અન્યથાની તપાસ કરવા માટે, આપણા માટે નિર્ધારણ માટેના નીચેના મુદ્દાઓ ઘડવા યોગ્ય રહેશે:--

શું આયોગ દ્વારા અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની તેની સત્તાઓના પ્રયોગમાં પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) અભિપ્રાય રચતા પસાર કરવામાં આવેલા નિર્દેશો અધિનિયમની કલમ ૫૩એ(૧) ની શરતો અનુસાર અપીલપાત્ર હશે?

અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ આયોગ પાસે રહેલી સત્તાનો વ્યાપ અને અવકાશ શું છે અને શું પક્ષકારો, માહિતી આપનાર કે

પ્રભાવિત પક્ષ સહિત, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) કેસ અસ્તિત્વમાં હોવાના અભિપ્રાય રચવાના પ્રારંભિક તબક્કે, અધિકાર તરીકે, નોટિસ કે સુનાવણી માટે હકદાર છે?

શું આયોગ, કોઈપણ પક્ષકાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષની કાર્યવાહીમાં આવશ્યક, અથવા ઓછામાં ઓછો યોગ્ય, પક્ષકાર હશે?

કયા તબક્કે અને કઈ રીતે આયોગ કામચલાઉ મનાઈ આદેશો પસાર કરવા માટે અધિનિયમની કલમ ૩૩ હેઠળ તેને સોંપવામાં આવેલી સત્તાઓનો પ્રયોગ કરી શકે છે?

શું અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની શરતો અનુસાર પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) અભિપ્રાયની રચના માટે કારણો નોંધવા એ આયોગ માટે ફરજિયાત છે?

અધિનિયમની યોજના અને કાયદાકીય આશયને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રક્રિયાકીય આવશ્યકતાઓ અંગે યોગ્ય અનુપાલન સુનિશ્ચિત કરવા માટે અદાલતે કયા નિર્દેશો, જો કોઈ હોય તો, જારી કરવાની જરૂર છે? ઉપરાંત પ્રક્રિયાકીય જટિલતાઓ અધિનિયમના ઉદ્દેશ્ય, એટલે કે મુક્ત બજાર અને સ્પર્ધા, પ્રાપ્ત કરવામાં અડચણ ન બને તેની ખાતરી કરવા માટે.

૩૧. આપણે આપણી સમક્ષ દલીલ કરાયેલા કાયદાના મુદ્દાઓ પરના અમારા જવાબો ખૂબ જ શરૂઆતમાં જ જણાવવાનું પસંદ કરીશું. પક્ષકારો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આપણી સમક્ષ કરવામાં આવેલી રજૂઆતોના વ્યાપક વિશ્લેષણ પર, અમે ઉપર નોંધેલા મુદ્દાઓ પર અમારા નિષ્કર્ષો નીચે મુજબ પ્રદાન કરીશું:

અધિનિયમની કલમ ૫૩એ(૧)(એ) ની શરતો અનુસાર ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ માત્ર આયોગ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા એવા

નિર્દેશો, નિર્ણયો અથવા આદેશો સામે જ થશે જે કલમ ૫૩એ(૧) (એ) ની જોગવાઈઓ હેઠળ ખાસ જણાવવામાં આવ્યા છે. જે આદેશો ખાસ અપીલપાત્ર બનાવવામાં આવ્યા નથી, તેને ગર્ભિત રીતે અપીલપાત્ર માની શકાય નહીં. ઉદાહરણ તરીકે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) દ્રષ્ટિકોણ અપનાવવો અને તપાસ માટે ડાયરેક્ટર જનરલને નિર્દેશ જારી કરવો એ કલમ ૫૩એ હેઠળ અપીલપાત્ર આદેશ બનશે નહીં.

ન તો આયોગ પર નોટિસ જારી કરવાનો કે સુનાવણી આપવાનો કોઈ વૈધાનિક આદેશ લાદવામાં આવ્યો છે, કે ન તો કોઈપણ પક્ષકાર, અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની શરતો અનુસાર આયોગ દ્વારા અભિપ્રાય રચવાના તબક્કે કે ડાયરેક્ટર જનરલને મામલાની તપાસ કરવા માટે નિર્દેશ જારી કરવા માટે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) કેસ અસ્તિત્વમાં છે, અધિકારના મામલા તરીકે નોટિસ અને/અથવા સુનાવણીનો દાવો કરી શકે છે. જો કે, આયોગ, અન્ય બાબતોની સાથે વહીવટી અધિકારક્ષેત્રનો પ્રયોગ કરનાર વૈધાનિક સંસ્થા હોવાથી, તે તબક્કે પણ, તેના વિવેકાધીન અધિકારમાં અને યોગ્ય કેસોમાં સંબંધિત પક્ષકાર(ો) ને તેના નિર્દેશ મુજબ જરૂરી સહાય પૂરી પાડવા અથવા અપેક્ષિત માહિતી રજૂ કરવા માટે બોલાવી શકે છે. આયોગ કોઈપણ ન્યાયિક પ્રક્રિયામાં પ્રવેશ્યા વિના આવા પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) દ્રષ્ટિકોણ રચવા માટે અપેક્ષિત છે. આયોગ કોઈપણ સ્ત્રોતમાંથી કોઈ સહાય વિના અથવા નિષ્ણાતો અથવા અન્ય લોકોની સહાયથી પણ પોતાનો અભિપ્રાય રચવા માટે હકદાર છે. આયોગ પાસે વિનિયમોના વિનિયમ ૧૭ (૨) ની શરતો અનુસાર માત્ર માહિતી આપનારને જ નહીં પરંતુ 'તેવી અન્ય વ્યક્તિ' ને પણ આમંત્રિત કરવાની સત્તા છે જેમાં તમામ વ્યક્તિઓ, પ્રભાવિત પક્ષકારો પણ, તે યોગ્ય માને તે મુજબ સામેલ હશે. તે કિસ્સામાં તે

'પ્રારંભિક પરિષદ' (પ્રિલિમિનરી કોન્ફરન્સ) હશે, જેના વ્યવસાયના સંચાલન માટે આયોગ પોતાની પ્રક્રિયા વિકસાવવા માટે હકદાર છે.

આયોગ, એવા કેસોમાં જ્યાં આયોગ દ્વારા સુઓમોટો પૂછપરછ શરૂ કરવામાં આવી હોય, આવશ્યક પક્ષકાર રહેશે અને અન્ય તમામ કેસોમાં આયોગ કોમ્પિટિશન ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષની કાર્યવાહીમાં યોગ્ય પક્ષકાર રહેશે. ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ આયોગની ઉપસ્થિતિ સંપૂર્ણ ન્યાયનિર્ણય અને મામલાઓના અસરકારક તથા ઝડપી નિકાલમાં મદદ કરશે. નિષ્ણાત સંસ્થા હોવાથી, તેના મંતવ્યો ટ્રિબ્યુનલને યોગ્ય સહાયરૂપ બનશે. આમ, આયોગ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષની કાર્યવાહીમાં, જેવી સ્થિતિ હોય તે પ્રમાણે, આવશ્યક અથવા યોગ્ય પક્ષકાર રહેશે.

પૂછપરછ દરમિયાન અને જ્યાં આયોગ સંતુષ્ટ હોય કે કૃત્ય અધિનિયમની કલમ ૩૩ માં દર્શાવેલી જોગવાઈઓના ભંગમાં છે, તે પક્ષકારને નોટિસ આપ્યા વગર, જ્યાં તે જરૂરી માને, આવી પૂછપરછના અંત સુધી અથવા આગળના આદેશો સુધી, પક્ષકારને તેવા કૃત્યને આગળ ધપાવતા અસ્થાયી રૂપે અટકાવતો આદેશ જારી કરી શકે છે. આ સત્તા આયોગ દ્વારા મર્યાદિત માત્રામાં અને અનિવાર્ય તથા અપવાદરૂપ સંજોગોમાં જ પ્રયોગ કરવાની છે. આયોગ, અન્ય બાબતોની સાથે કારણો દર્શાવતો આદેશ નોંધતી વખતે: (એ) સ્પષ્ટ શબ્દોમાં પોતાનો સંતોષ નોંધવો (જે અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) દ્રષ્ટિકોણ રચવા કરતા ઘણો ઊંચો હોવો જોઈએ) કે દર્શાવેલી જોગવાઈઓના ભંગમાં કોઈ કૃત્ય આચરવામાં આવ્યું છે અને આચરવાનું ચાલુ છે અથવા આચરવામાં આવનાર છે; અને (બી) મનાઈ આદેશ જારી કરવો જરૂરી છે અને (સી) આયોગ સમક્ષના

રેકૉર્ડ પરથી, તે સ્પષ્ટ છે કે મુકદ્દમાના પક્ષકારને ભરપાઈ ન થઈ શકે તેવું અને પુનઃપ્રાપ્ત ન થઈ શકે તેવું નુકસાન ભોગવવાની દરેક સંભાવના છે અથવા ચોક્કસ આશંકા છે કે તે બજારમાં સ્પર્ધા પર પ્રતિકૂળ અસર કરશે. કામચલાઉ મનાઈ આદેશ પસાર કરવા માટે અધિનિયમની કલમ ૩૩ હેઠળની સત્તાનો પ્રયોગ આયોગ દ્વારા ત્યારે જ કરી શકાય જ્યારે તેણે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) અભિપ્રાય રચ્યો હોય અને વિનિયમોના વિનિયમ ૧૮(૨) સાથે વાંચવામાં આવતી આ જોગવાઈની ભાષા પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની શરતો અનુસાર તપાસનો નિર્દેશ આપ્યો હોય.

વહીવટી ન્યાયશાસ્ત્રના સ્થાપિત સિદ્ધાંતો સાથે સુસંગત, આયોગ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) દ્રષ્ટિકોણ રચતી વખતે પણ ઓછામાં ઓછું કોઈ કારણ નોંધવા માટે અપેક્ષિત છે. જો કે, તેની ન્યાયિક અને નિર્ધારિત ક્ષમતામાં પક્ષકારોના અધિકારો સાથે વ્યવહાર કરતા નિર્દેશો અને આદેશો પસાર કરતી વખતે, વિરોધી પક્ષકારો દ્વારા તેની સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવેલી તમામ દલીલોનો જવાબ આપતા, મનન (એપ્લિકેશન ઓફ માઈન્ડ) કર્યા પછી, બોલતા આદેશો (સ્પીકિંગ ઓર્ડર્સ) પસાર કરવા માટે આયોગ આવશ્યક છે.

૩૮. તેનાથી વિપરીત, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ (પ્રાઈમા ફેસી) અભિપ્રાયની રચના પછી કલમ ૨૬(૧) હેઠળનો નિર્દેશ એ મામલાની તપાસ કરવા માટેનો કેવળ એક સાદો (સિમ્પ્લિસિટર) નિર્દેશ છે. આવા નિર્દેશની જારીઆત, તેના દેખાવ પર, તેના પોતાના વિભાગોમાંથી એક વિભાગીય વહીવટી નિર્દેશ છે અને કોઈપણ ન્યાયિક પ્રક્રિયામાં પ્રવેશ્યા વિનાનો છે. તે મુકદ્દમાના પક્ષકારોના કોઈપણ અધિકાર અથવા જવાબદારીને અસરકારક રીતે નિર્ધારિત કરતો નથી. કેસ

બંધ કરવાથી અધિકારોનું નિર્ધારણ થાય છે અને પક્ષકારને, એટલે કે માહિતી આપનારને, અસર થાય છે; પરિણામે, ઉપરોક્ત પક્ષકારને અધિનિયમની કલમ ૨૬(૨) હેઠળ કેસના આવા બંધ સામે અપીલ કરવાનો અધિકાર છે. બીજી બાજુ, આયોગના વિભાગોમાંથી એકને તપાસ માટેનો માત્ર નિર્દેશ એ વિભાગીય કાર્યવાહી જેવો જ છે જે કોઈપણ વ્યક્તિ માટે નાગરિક પરિણામો (સિવિલ કોન્સીકવેન્સીઝ) લાવતો નથી, ખાસ કરીને, અધિનિયમની કલમ ૫૭ અને વિનિયમોના વિનિયમ ૩૫ ની શરતો અનુસાર આયોગ દ્વારા જાળવવાની અપેક્ષિત કડક ગોપનીયતાના પ્રકાશમાં...

.....

૭૦. શરૂઆતમાં જ, આપણે એ સ્પષ્ટ કરવું જોઈએ કે આપણે આ સિદ્ધાંતોની અરજી માત્ર કલમ ૨૬(૧)ની જોગવાઈઓના પ્રકાશમાં અને આ સંદર્ભમાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા નિષ્કર્ષના પ્રકાશમાં ધ્યાનમાં લઈ રહ્યા છીએ.

૭૧. અધિનિયમની કલમ ૩(૪) સાથે વંચાણે લીધેલ કલમ ૧૯ ના ભંગની ફરિયાદ કરતી કોઈપણ ચોક્કસ વ્યક્તિ તરફથી આયોગને મળેલી માહિતી, અધિનિયમની કલમ ૨૬ હેઠળ જણાવેલી પદ્ધતિને અમલમાં મૂકે છે. કલમ ૨૬(૧), પહેલેથી જ નોંધ્યા મુજબ, ડિરેક્ટર જનરલને તપાસ કરવા માટે આદેશ આપવા માટે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કેસ અસ્તિત્વ ધરાવે છે કે કેમ તે અંગેનો અભિપ્રાય રચવા માટે આયોગને આવશ્યક કરે છે. આ કલમ આયોગ દ્વારા સંદર્ભ અથવા પ્રાપ્ત માહિતીના આધારે અભિપ્રાયની રચના પહેલાં અથવા તે સમયે કોઈપણ પક્ષકારને કોઈપણ નોટિસ જારી કરવા વિશે ઉદ્દેખ કરતી નથી. કલમ ૩(૪) અને ૧૯ ની ભાષા અને તે બાબત માટે, અધિનિયમની અન્ય કોઈપણ જોગવાઈ સૂચવતી

નથી કે આ તબક્કે માહિતી આપનાર અથવા અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિને નોટિસ જારી કરવી જરૂરી છે. આનાથી વિપરીત, જ્યારે આયોગને ડિરેક્ટર જનરલ પાસેથી અહેવાલ મળે છે અને જો તેણે કલમ ૨૬(૨) હેઠળ કેસ બંધ કરવાનો નિર્ણય પહેલેથી જ લીધો નથી, ત્યારે આયોગ માત્ર અહેવાલની નકલ આગળ મોકલવા, નોટિસ જારી કરવા, માહિતી આપનાર, કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્ય સરકાર, વૈધાનિક સત્તાવાળાઓ અથવા સંબંધિત પક્ષકારો પાસેથી વાંધાઓ અથવા સૂચનો આમંત્રિત કરવા માટે જ અપેક્ષિત નથી, પરંતુ અધિનિયમની અનુક્રમે કલમ ૨૬(૭) અથવા ૨૬(૮) હેઠળ કોઈપણ અંતિમ નિષ્કર્ષ પર પહોંચતા પહેલાં પક્ષકારોને સુનાવણીની તક પૂરી પાડવા માટે પણ અપેક્ષિત છે. આનો સ્પષ્ટ અર્થ એ થાય છે કે જ્યાં પણ ધારાસભાએ એવો ઇરાદો રાખ્યો છે કે બીજી પક્ષકાર પર નોટિસ બજાવવાની છે, ત્યાં તેણે ખાસ કરીને તે જણાવ્યું છે અને જ્યારે તે તેની સ્પષ્ટ ગેરહાજરીથી દેખીતી હોય ત્યારે કલમ ૨૬(૧) ની જોગવાઈઓમાં નોટિસની આવશ્યકતા વાંચવા માટે આપણને કોઈ આબરૂદાર કારણ દેખાતું નથી. એકવાર આયોગ સમક્ષની કાર્યવાહી પૂર્ણ થઈ જાય પછી, પક્ષકારોને તે જોગવાઈ હેઠળ અપીલપાત્ર તરીકે ઓળખાતા આદેશોના સંબંધમાં કલમ ૫૩એ(૧)(એ) હેઠળ અપીલ કરવાનો અધિકાર છે. કલમ ૫૩બી ની જરૂરિયાત છે કે ટ્રિબ્યુનલે અપીલ સામેના નિર્દેશ, નિર્ણય અથવા આદેશની પુષ્ટિ કરતા, ફેરફાર કરતા અથવા રદ કરતા, તે યોગ્ય અને યોગ્ય સમજે તે મુજબ આદેશો પસાર કરતા પહેલાં, અપીલના પક્ષકારોને નોટિસ અને સુનાવણીની તક આપવી જોઈએ.

૭૨. કેટલાક વિનિયમો એ પણ પ્રકાશ પાડે છે કે ક્યારે અને કેવી રીતે પ્રભાવિત પક્ષકાર સહિત પક્ષકારો પર નોટિસ બજાવવાની જરૂર છે. વિનિયમ ૧૪(૭) એ સત્તાઓ અને કાર્યો જણાવે છે, જે બાબતના

સમયસર અને કુશળ નિકાલને સુનિશ્ચિત કરવા માટે અને અધિનિયમના ઉદ્દેશ્યોને પ્રાપ્ત કરવા માટે આયોગના સચિવમાં નિહિત છે. વિનિયમ ૧૪(૭)(એફ) હેઠળ આયોગના સચિવે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કેસ અસ્તિત્વ ધરાવે છે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે માહિતી અથવા સંદર્ભ અથવા દસ્તાવેજ પર વિચાર કરવા માટે આયોગની સામાન્ય બેઠકની તારીખની નોટિસ બજાવવાની અને તપાસ માટે આયોગના નિર્દેશો આપવાની, અથવા ડિરેક્ટર જનરલનો અહેવાલ પ્રાપ્ત થયા અને વિચારણા કર્યા પછી પૂછપરછની નોટિસ જારી કરવાની જરૂર છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, આ જોગવાઈ આયોગની સામાન્ય બેઠક યોજવા માટે નોટિસ જારી કરવાની વાત કરે છે. આ નોટિસ ફક્ત આયોગના તે સભ્યોને જારી કરવાનો ઇરાદો ધરાવે છે જે 'પ્રારંભિક પરિષદ'ની રચના કરે છે કારણ કે માત્ર તેમણે જ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કેસના અસ્તિત્વ વિશે નક્કી કરવાનું હોય છે. ત્યારબાદ, તેણે ડિરેક્ટર જનરલને આયોગનો નિર્દેશ કરવાનો રહે છે. ડિરેક્ટર જનરલનો અહેવાલ પ્રાપ્ત થયા પછી, તેણે સંબંધિત પક્ષકારોને નોટિસ જારી કરવાની રહે છે.

૭૩. વિનિયમ ૧૭(૨) પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાયની રચનામાં સહાય કરવા માટે માહિતી પ્રદાતા અને અન્ય જરૂરી વ્યક્તિને પ્રારંભિક પરિષદ માટે આમંત્રિત કરવા માટે આયોગને સત્તા આપે છે, પરંતુ આમંત્રિત કરવાની આ સત્તાને વૈધાનિક નોટિસ અથવા સુનાવણીની આવશ્યકતા સાથે સરખાવી શકાય નહીં. વિનિયમ ૧૭(૨), અધિનિયમ અને વિનિયમોની અન્ય જોગવાઈઓ સાથે સંયુક્ત રીતે વાંચતા, સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે આ જોગવાઈ આવી માહિતી એકત્રિત કરવા માટે પક્ષકારોને આમંત્રિત કરવાનું વિચારે છે, જેમ કે આયોગને પ્રારંભિક પરિષદ દ્વારા અભિપ્રાયની રચના માટે જરૂરી લાગે. ત્યારબાદ, જ્યારે આયોગ ડિરેક્ટર જનરલને

ઈચ્છ્યા મુજબ તપાસ કરવા માટે નિર્દેશ આપે છે ત્યારે વિનિયમ ૧૮(૨) ના નિયમો અનુસાર પૂછપરછ શરૂ થાય છે.

૭૪. વિનિયમ ૨૧(૮) પણ સૂચવે છે કે કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાવાળા અથવા સંબંધિત પક્ષકારો પાસેથી વાંધાઓ અથવા સૂચનો ધ્યાનમાં લેવાની આયોગ પર જવાબદારી છે અને ત્યારબાદ જો તે એવા અભિપ્રાય પર હોય કે વધુ પૂછપરછની જરૂર છે તો સચિવે આયોગની બેઠક નક્કી કરવા માટે નોટિસ આપવી જરૂરી છે. તે જોગવાઈમાં નોટિસ માત્ર સંબંધિત સરકારોને જ નહીં પરંતુ સંબંધિત પક્ષકારોને પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે. નોટિસ વિનિયમ ૨૨ ના નિયમો અનુસાર બજાવવાની રહેશે જે સંબંધિત વ્યક્તિઓ પર સમન્સ બજાવવાની પદ્ધતિ અને જે રીતે આવી બજાવણી અસરકારક બનાવવી જોઈએ તે નિર્દિષ્ટ કરે છે. 'તેવી અન્ય વ્યક્તિ' અભિવ્યક્તિમાં દેખીતી રીતે જ તમામ વ્યક્તિઓનો સમાવેશ થશે, જેમ કે વિનિયમોના વિનિયમ પર માં જણાવ્યું છે. અદાલત માટે એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચવાની કોઈ અવકાશ નથી કે આવી અન્ય વ્યક્તિ માહિતી આપનાર અથવા પ્રભાવિત પક્ષકારો સહિત કોઈપણને બાકાત રાખશે, જેનું સમન્સ અથવા જેમને નોટિસ આપવી, આયોગ દ્વારા યોગ્ય માનવામાં આવે છે.

૭૫. કેટલાક મહત્વ સાથે, આપણે વિનિયમોના વિનિયમ ૩૩(૪) ની જોગવાઈ પર પણ ધ્યાન આપી શકીએ છીએ, જેમાં જરૂરી છે કે સંદર્ભ પૂર્ણ છે તેની ખાતરી કર્યા પછી, સચિવે તેને આયોગની સામાન્ય બેઠક દરમિયાન મૂકવો જોઈએ અને મીટિંગની નોટિસ કોને મોકલવાની છે તે અંગે જરૂરી સૂચનાઓ મેળવવી જોઈએ. કલમ ૨૬(૧) અને ૨૬(૫) સાથે વાંચેલી આ જોગવાઈ દર્શાવે છે કે આયોગના સચિવે સંબંધિત પક્ષકારોને નોટિસ મોકલે તે પહેલાં

આયોગ દ્વારા નોટિસ કોને મોકલવી જોઈએ તે અંગે તેના મનનો પ્રયોગ કરવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, નોટિસ જારી કરવી એ આપમેળે અથવા સ્પષ્ટ પરિણામ નથી, પરંતુ તે માત્ર સંબંધિત સત્તાવાળાઓ દ્વારા મનનો પ્રયોગ કરવા પર જ નોટિસ જારી કરવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.

૭૬. વિનિયમ ૪૮, જે દંડ લાદવાની પ્રક્રિયા સાથે વ્યાપાર કરે છે, તેમાં ઉપ-વિનિયમ (૨) હેઠળ જરૂરી છે કે ઉપ-વિનિયમ (૧) હેઠળ કોઈપણ વ્યક્તિ અથવા એન્ટરપ્રાઇઝ અથવા કાર્યવાહીના પક્ષકારને, સંજોગો અનુસાર, કારણ બતાવો નોટિસ જારી કરવામાં આવે, જે તેને આચરણ સમજાવવા માટે ૧૫ દિવસથી ઓછો સમય ન આપે અને મૌખિક સુનાવણી પણ આપે, ત્યારબાદ જ દંડ લાદતો અથવા અન્યથા યોગ્ય આદેશ પસાર કરે.

૭૭. કાર્યવાહીના પ્રારંભિક તબક્કે કોઈ પક્ષકારને નોટિસ જારી કરવી, જે તેમના સ્વભાવ અને પદાર્થમાં નિર્ણાયક નથી, તેને મુશ્કેલથી જ સૂચિત કરી શકાય છે; જ્યાં પણ ધારાસભા તેમ ઈચ્છે છે તેણે તેને ખાસ કરીને કહેવું જ જોઈએ. કસ્ટમ્સ ટેરિફ અધિનિયમ, ૧૯૭૫ હેઠળ કસ્ટમ્સ ટેરિફ (ડમ્પ કરેલી વસ્તુઓ પર એન્ટી-ડમ્પિંગ ડ્યુટીની ઓળખ, આંકલન અને સંગ્રહ અને નુકસાનના નિર્ધારણ માટે) નિયમો, ૧૯૯૫ નો સંદર્ભ આપીને આનું ઉદાહરણ આપી શકાય છે. નિયમ ૫(૫) જોગવાઈ કરે છે કે સમાન વસ્તુના કુલ ઉત્પાદનના ૨૫% થી ઓછા ન હોય તેવા નુકસાન પામેલા સ્થાનિક ઉત્પાદકો દ્વારા સબમિટ કરાયેલ અરજી સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે, નિયુક્ત સત્તાવાળા તપાસ શરૂ કરવા માટે આગળ વધતા પહેલાં નિકાસ કરનાર દેશની સરકારને સૂચિત કરશે. નિયમ ૬(૧) પણ તપાસ શરૂ કરવાના નિર્ણયની જાહેર નોટિસ જારી કરવા માટે નિયુક્ત સત્તાવાળાને ખાસ કરીને આવશ્યક કરે છે.

બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, તપાસ શરૂ કરતા પહેલાંની નોટિસ એન્ટી-ડમ્પિંગ નિયમો હેઠળ ખાસ કરીને પૂરી પાડવામાં આવે છે, જ્યારે અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની જોગવાઈઓ હેઠળ તેવું નથી.

૭૮. અધિનિયમની યોજના અને પ્રાપ્ત કરવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે જોડાણમાં, આ જોગવાઈઓનું સંચિત વાંચન સૂચવે છે કે અર્થઘટનના સ્થપાયેલા નિયમો સાથે સુસંગત રહેશે નહીં કે વૈધાનિક નોટિસ અથવા નોટિસ અને સુનાવણીનો દાવો કરવાનો અધિકાર અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની જોગવાઈઓમાં વાંચી શકાય છે. આમંત્રિત કરવાની વિવેકબુદ્ધિ વિનિયમોના ગુણધર્મો દ્વારા આયોગમાં નિહિત કરવામાં આવી છે, જેનું અર્થઘટન તેમની સાદી ભાષામાં અને તેને અવાજ વગરનો વ્યાપ આપ્યા વગર કરવું આવશ્યક છે.

૭૯. કાયદાના સંપૂર્ણ પ્રસ્તાવ તરીકે જણાવવું મુશ્કેલ છે કે તમામ કેસોમાં, તમામ તબક્કે અને તમામ પ્રસંગોએ નોટિસ અને સુનાવણીનો અધિકાર એ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોની ફરજિયાત આવશ્યકતા છે. વધુમાં, તેનું પાલન ન કરવાથી હંમેશાં સમગ્ર કાર્યવાહીને નષ્ટ કરતી મૂળભૂત આવશ્યકતાઓનો ભંગ થશે. વિવિધ કાયદાઓએ વિવિધ તબક્કાઓ પર, ખાસ કરીને કાર્યવાહીના પ્રારંભિક તબક્કે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના બાકાત રાખવા માટે જોગવાઈ કરી છે અને આવા કાયદાઓને આ અદાલત દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે. જ્યાં પણ, આવી બાકાત મોટા જાહેર હિત પર સ્થાપિત છે અને અનિવાર્ય તથા માન્ય કારણોસર છે, ત્યાં અદાલતોએ આવા પડકારનું મનોરંજન કરવાનું ના પાડી દીધું છે. તે હંમેશાં કાર્યવાહીના સ્વભાવ, આવા કાયદાના આહ્વાનના આધારો અને ઉપરોક્ત નોંધેલા સિદ્ધાંતોના પ્રકાશમાં

કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના પાલનની આવશ્યકતા પર આધાર રાખશે."

.....

૮૩. કલમ ૨૬(૧) ની જોગવાઈઓ આવશ્યક ગર્ભિતાર્થ દ્વારા, ઓછામાં ઓછા પ્રારંભિક તબક્કે, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના બાકાતને સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે. એવા કિસ્સાઓમાં જ્યાં કોઈ એન્ટરપ્રાઇઝ, એન્ટરપ્રાઇઝીસનું સંગઠન, વ્યક્તિ અથવા વ્યક્તિઓનું સંગઠન અથવા અન્ય કોઈપણ કાનૂની એન્ટિટીનું આચરણ એવું હોય કે તે જાહેર હિતને ગંભીર પૂર્વગ્રહ પહોંચાડે અને અધિનિયમની જોગવાઈઓનું પણ ઉલ્લંઘન કરે, ત્યારે આયોગ વિનિયમ ૩૧(૨) ની શરતો અનુસાર ખૂબ જ ટૂંકા સમયગાળામાં હકારાત્મક રીતે ઉત્તર-નિર્ણાયક સુનાવણી આપતી વખતે, અધિનિયમની કલમ ૩૩ ની શરતો અનુસાર તાત્કાલિક એક્સ પાર્ટે એડ ઇન્ટરિમ ઇન્જંક્શન આદેશો પસાર કરવા માટે તેની અધિકારક્ષેત્રની અંદર સારી રીતે હશે. આ ચોક્કસપણે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પર્યાપ્ત કરતાં વધુ પાલન હશે.

૮૭. હવે, ચાલો તપાસ કરીએ કે અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ અભિપ્રાય રચતી વખતે આયોગને કયા પ્રકારનું કાર્ય કરવાનું કહેવામાં આવે છે. તેના દેખાવ પર, આ એક પૂછપરછ અને નિયમનકારી સત્તા છે. કેન્દ્ર સામે કૃષ્ણ સ્વામીના કેસમાં આ અદાલતની બંધારણીય બેન્ચે [(૧૯૯૨) ૪ એસ.સી.સી. ૬૦૫] 'પૂછપરછ' અભિવ્યક્તિ સમજાવી. અદાલતે પકડ્યું કે વહીવટી એજન્સીઓને આપવામાં આવેલી તપાસ કરવાની સત્તા સામાન્ય રીતે સ્વભાવે પૂછપરછવાળી હોય છે. આવી તપાસનો વ્યાપ વૈધાનિક સત્તાઓના સંદર્ભમાં તપાસવો પડે છે. તે કેસમાં અદાલતે શોધી કાઢ્યું કે રચાયેલી ઉચ્ચ શક્તિવાળી ન્યાયિક સમિતિ

સમક્ષની કાર્યવાહી ન તો દીવાની હતી કે ન તો ફોજદારી પરંતુ સુધ્ જેનરિસ હતી.

૮૯. ઓડી આલ્ટરમ પાર્ટેમના સિદ્ધાંતના અપવાદો આપણા દેશમાં દીવાની કે ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્ર બંને માટે અજાણ્યા નથી જ્યાં સિવિલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ સક્ષમ અધિકારક્ષેત્રની અદાલત દ્વારા એક્સ-પાર્ટે ઇન્જંક્શન આદેશો પસાર કરી શકાય છે જ્યારે ફોજદારી અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી અદાલતો આરોપીની ગેરહાજરીમાં અપરાધની નોંધ લઈ શકે છે અને તેની હાજરી માટે સમન્સ જારી કરી શકે છે. માત્ર આ જ નહીં, અદાલતો ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડની જોગવાઈઓ હેઠળ આરોપીની ગેરહાજરીમાં ફરિયાદ કેસોમાં પ્રી-ચાર્જ પુરાવા પણ રેકૉર્ડ કરે છે. વિવિધ દેશોમાં વિવિધ પ્રણાલીઓ હેઠળ સમાન અભિગમ અપનાવવામાં આવે છે.

૯૧. આ જોગવાઈ હેઠળ કાર્ય કરવા માટે આયોગની અધિકારક્ષેત્ર, કોઈપણ ન્યાયિક કાર્યને ધ્યાનમાં લેતી નથી. આયોગ પાસેથી એ અપેક્ષા રાખવામાં આવતી નથી કે તે તેના અભિપ્રાયની રચના કરતા પહેલાં પક્ષકારોને, એટલે કે માહિતી આપનાર અથવા પ્રભાવિત પક્ષકારોને નોટિસ આપે અને તેમની લાંબી સુનાવણી કરે. આ કાર્ય ખૂબ જ પ્રારંભિક સ્વભાવનું છે અને વાસ્તવિકતામાં, સામાન્ય બોલચાલમાં, તે એક વિભાગીય કાર્ય છે. તે તબક્કે, તે કોઈપણ વ્યક્તિની નિંદા કરતું નથી અને તેથી, ઓડી આલ્ટરમ પાર્ટેમની અરજીની જરૂર નથી. વિભાગીય રીતે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાયની રચના (ડિરેક્ટર જનરલ, આયોગને સહાય કરવા માટે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા છે, તે આયોગની પોતાની પાંખો પૈકીની એક છે) એ ન્યાયિક કાર્યની માત્રામાં નથી પરંતુ માત્ર વહીવટી સ્વભાવનું છે. ઉત્તમ રીતે, તે આચાર્ય તપાસ કરવા અને આયોગને જ અહેવાલ સબમિટ કરવા માટે નિર્દેશ આપી

શકે છે અથવા અધિનિયમની કલમ ૨૬(૨) ની શરતો અનુસાર કેસ બંધ કરી શકે છે, જે આદેશ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલપાત્ર છે અને આ તબક્કા પછી જ, પીડિત/પ્રભાવિત પક્ષકાર માટે નોટિસ અને સુનાવણીનો ચોક્કસ અધિકાર ઉપલબ્ધ છે. આમ, કલમ ૨૬(૧) ની શરતો અનુસાર આયોગ દ્વારા કરવા માટે જરૂરી કાર્યોના સ્વભાવને ધ્યાનમાં રાખીને, આપણે એવા વિચાર પર છીએ કે સુનાવણીની નોટિસનો અધિકાર અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની જોગવાઈઓ હેઠળ ધ્યાનમાં લેવામાં આવતો નથી.

૯૨. જો કે, વિનિયમ ૧૭(૨) માહિતી મેળવવા માટે આયોગને અધિકાર આપે છે, અથવા બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, આયોગ જરૂરી સહાય રેન્ડર કરવા અથવા આયોગના નિર્દેશ મુજબ જરૂરી માહિતી અથવા દસ્તાવેજો ઉત્પન્ન કરવા માટે જરૂરી સમજે તેવા વ્યક્તિઓને આમંત્રિત કરવાની સત્તાથી સજ્જ છે. આ વિવેકબુદ્ધિ ધારાસભા દ્વારા વિશિષ્ટ રીતે આયોગમાં નિહિત કરવામાં આવી છે. તપાસ બેવડા હેતુ માટે નિર્દેશિત કરવામાં આવે છે;

(એ) સામગ્રી એકત્રિત કરવા અને માહિતીની ચકાસણી કરવા માટે, જેમ કે આયોગ દ્વારા નિર્દેશિત કરવામાં આવી શકે,

(બી) ડિરેક્ટર જનરલ દ્વારા તેના સબમિશન પર અહેવાલની તપાસ કરવા અને સંબંધિત પક્ષકારોની સુનાવણી કર્યા પછી યોગ્ય આદેશો પસાર કરવા માટે આયોગને સક્ષમ કરવા માટે. તપાસ કરવા માટે ડિરેક્ટર જનરલને જારી કરાયેલા નિર્દેશ પહેલાં કોઈ પૂછપરછ શરૂ થતી નથી. તેથી, વ્યવહારુ દ્રષ્ટિએ પણ, તે જરૂરી રહેશે કે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાયની રચનાના પ્રારંભિક તબક્કે અનાવશ્યક સમય ખર્ચવામાં ન આવે અને બાબતો સાથે અસરકારક અને ઝડપથી વ્યવહાર કરવામાં આવે.

૯૩. આપણે એ પણ ઉપયોગી રીતે નોંધી શકીએ છીએ કે નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયાથી વિપરીત અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ આયોગ દ્વારા કરવામાં આવેલા કાર્યો એ તૈયારીના પગલાંના સ્વભાવમાં છે. તે ચોક્કસ કારણ છે કે ધારાસભાએ તપાસ માટે ડિરેક્ટર જનરલને જારી કરવા માટે 'નિર્દેશ' શબ્દનો ઉપયોગ કર્યો છે તે જોગવાઈમાં નથી કે આયોગ આયોગના સંદર્ભમાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપોની પૂછપરછ કરવા માટે નિર્દેશ આપતો નિર્ણય લેશે અથવા આદેશ પસાર કરશે.

૯૭. ઉપરોક્ત તર્ક અને પ્રસ્તુત સિદ્ધાંતો, જે કાયદાના સ્થપાયેલા ધોરણો સાથે સુસંગત છે, તેને આપણે આ કેસમાં પણ અપનાવીશું. આ નિર્ણાયકોની પૃષ્ઠભૂમિમાં, આપણે અધિનિયમની જોગવાઈઓનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ. કલમ ૨૬, તેના વિવિધ ઉપ-કલમો હેઠળ, આયોગને વિવિધ નિર્દેશો જારી કરવા, નિર્ણયો લેવા અને આદેશો પસાર કરવા માટે આવશ્યક કરે છે, જેમાંથી કેટલાક ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલપાત્ર પણ છે. ભલે તે કોઈપણ જોગવાઈઓ હેઠળ નિર્દેશ હોય અને આયોગ દ્વારા ગુણો પર પસાર કરાયેલ નિર્ણય, નિષ્કર્ષ અથવા આદેશ ન હોય, તો પણ એવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે કે તે કેટલાક તર્ક દ્વારા સમર્થિત હશે. અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ જરૂરી મુજબ, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ દૃષ્ટિકોણ રચવાના તબક્કે, આયોગ વાસ્તવિક રીતે વિગતવાર કારણો રેકૉર્ડ કરી શકશે નહીં, પરંતુ તેણે અનિશ્ચિત શરતોમાં તેના મનને વ્યક્ત કરવું આવશ્યક છે કે તે એવા દૃષ્ટિકોણ પર છે કે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કેસ અસ્તિત્વ ધરાવે છે, જેના માટે ડિરેક્ટર જનરલને તપાસ માટે નિર્દેશ જારી કરવાની જરૂર છે. આયોગને પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતીના સંદર્ભમાં આવા દૃષ્ટિકોણની નોંધણી થવી જોઈએ. ઉપરોક્ત વિવિધ જોગવાઈઓ હેઠળ આયોગને પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતી અને સંદર્ભ સહિત રેકૉર્ડ્સના આધારે

આવા અભિપ્રાયની રચના થવી જોઈએ. જો કે, અન્ય નિર્ણયો અને આદેશો, જે સાદા નિર્દેશો નથી અને પક્ષકારોના અધિકારો નક્કી કરે છે, તે પક્ષકારો દ્વારા આયોગ સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવેલી હરીફ દલીલોનું વિશ્લેષણ અને નિર્ણય કરતા સારી રીતે તર્કબદ્ધ હોવા જોઈએ. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, આયોગ પાસેથી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે કે તે કોઈપણ ન્યાયિક અથવા નિર્ણાયક પ્રક્રિયામાં પ્રવેશ્યા વિના અને આવા અભિપ્રાયની રચનાને પુષ્ટિ આપતા ન્યૂનતમ કારણો રેકૉર્ડ કરીને, અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની શરતો અનુસાર પ્રથમ દ્રષ્ટિએ દૃષ્ટિકોણ વ્યક્ત કરે, જ્યારે તેના તમામ અન્ય આદેશો અને નિર્ણયો સારી રીતે તર્કબદ્ધ હોવા જોઈએ.

૯૮. વિનિયમ ૨૦(જ) ના સંદર્ભમાં પણ આવા અભિપ્રાયને ન્યાયી ઠેરવી શકાય છે, જેમાં ડિરેક્ટર જનરલને તેમના અહેવાલમાં, માહિતી અથવા સંદર્ભમાં પક્ષકાર દ્વારા કરવામાં આવેલા દરેક આક્ષેપો પરના નિષ્કર્ષોને રેકૉર્ડ કરવા માટે આવશ્યક કરે છે જે આયોગને સબમિટ કરવામાં આવ્યા હતા અને તપાસ માટે ડિરેક્ટર જનરલને મોકલવામાં આવ્યા હતા, જે મામલો હોય, તપાસ દરમિયાન એકત્રિત કરવામાં આવેલા તમામ પુરાવાઓ અને દસ્તાવેજો સાથે. અનિવાર્ય પરિણામ એ છે કે અધિનિયમની કલમ ૨૬ થી ૨૮ હેઠળ આદેશ પસાર કરતી વખતે આયોગ પાસેથી સમાન રીતે દરેક મુદ્દા પર યોગ્ય કારણો લખવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે."

૮. ઉપરોક્ત નિર્ણય વાંચતા, કાયદાના નીચેના પ્રસ્તાવોનો સરવાળો કરી શકાય છે:

(એ) સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષનો પ્રશ્ન અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ આયોગમાં નિહિત સત્તાના અવકાશ અને પરિઘ વિશે હતો અને શું પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાય ઘડતી વખતે કોઈ પક્ષકારને સાંભળવાનો અધિકાર છે.

(બી) અને શું અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની શરતો અનુસાર અભિપ્રાયની રચના માટે કારણો રેકૉર્ડ કરવા આયોગ માટે ફરજિયાત હતું.

(સી) પેરા ૩૧ આ બંને પ્રશ્નોના જવાબ આપે છે. જ્યાં સુધી કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવાનો સંબંધ છે, અદાલતે પકડ્યું છે કે આયોગ કેસના તથ્યો પર પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાય રચે તે પહેલાં સંબંધિત પક્ષકારને નોટિસ જારી કરવા અથવા સુનાવણી આપવાની કોઈ વૈધાનિક ફરજ આયોગ પર લાદવામાં આવતી નથી. અદાલતે પકડ્યું છે કે આયોગ પાસેથી કોઈપણ ન્યાયિક અથવા નિર્ણાયક પ્રક્રિયામાં પ્રવેશ્યા વિના આવા પ્રથમ દ્રષ્ટિએ દૃષ્ટિકોણ રચવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. વિનિયમ ૧૭(૨) ના આધારે સુપ્રીમ કોર્ટે પેરા ૩૧(૨) માં પકડ્યું કે આયોગને માત્ર માહિતી પ્રદાતા જ નહીં પરંતુ "તેવી અન્ય વ્યક્તિ" ને પણ આમંત્રિત કરવાની સત્તા છે જેમાં તમામ વ્યક્તિઓ, પ્રભાવિત પક્ષકારો પણ શામેલ હશે, જેમ કે તે જરૂરી માને.

(ડી) વહીવટી ન્યાયશાસ્ત્રના સ્થપાયેલા સિદ્ધાંતો સાથે સુસંગતમાં, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ દષ્ટિકોણ રચતી વખતે પણ આયોગ પાસેથી ઓછામાં ઓછા કેટલાક કારણો રેકૉર્ડ કરવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.

(ઈ) અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ કરવામાં આવેલા આયોગના કાર્યો એ નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયાથી વિપરીત તૈયારીના પગલાંના સ્વભાવમાં છે. સેલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયના પેરા ૯૭ નું વાંચન દર્શાવશે કે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાયના આધારે અહેવાલનું કારણ બનવાનો નિર્દેશ એ ગુણો પરનો નિર્ણય અથવા આદેશ ન હોય તો પણ એવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે કે તે કેટલાક તર્ક દ્વારા સમર્થિત હશે. અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ જરૂરી મુજબ, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ દષ્ટિકોણ રચવાના તબક્કે, આયોગ વાસ્તવિક રીતે વિગતવાર કારણો રેકૉર્ડ કરી શકશે નહીં પરંતુ તેણે અનિશ્ચિત શરતોમાં તેના મનને વ્યક્ત કરવું આવશ્યક છે કે તે એવા દષ્ટિકોણ પર છે કે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કેસ અસ્તિત્વ ધરાવે છે, જેના માટે ડિરેક્ટર જનરલને તપાસ માટે નિર્દેશો જારી કરવાની જરૂર છે. પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતીના સંદર્ભમાં આવા દષ્ટિકોણની નોંધણી થવી જોઈએ. આયોગ પાસેથી કોઈપણ ન્યાયિક અથવા નિર્ણાયક પ્રક્રિયામાં પ્રવેશ્યા વિના અને આવા અભિપ્રાયની રચનાને પુષ્ટિ

આપતા ન્યૂનતમ કારણો રેકૉર્ડ કરીને, અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની શરતો અનુસાર પ્રથમ દ્રષ્ટિએ દૃષ્ટિકોણ રેકૉર્ડ કરવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.

૯. આ સંદર્ભમાં છે કે તારીખ ૯.૧૧.૨૦૧૮ ના આદેશને વાંચવાની જરૂર છે.

પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દાખલ કરાયેલા જવાબ-સોગંદનામામાં આદેશની રેકૉર્ડેડ નકલ કેસના રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે. સમગ્ર આદેશનું વાંચન દર્શાવે છે કે પેરા ૧ થી ૨૨.૮ થી, આયોગે માહિતી આપનારના કેસના સંદર્ભમાં સંદર્ભ બનાવ્યો છે અને અરજીમાંના અભિવ્યક્ત તથ્યો સાથે વ્યવહાર કરે છે. આદેશ પેરા ૨૩ થી આગળ નીચે મુજબ વાંચે છે: "૨૩. આયોગે માહિતી આપનાર અને જીએસબીએસટીબી (ખરીદનાર) દ્વારા કરવામાં આવેલા રજૂઆતોના પ્રકાશમાં, માહિતીમાં જણાવેલા આક્ષેપો અને તેને ટેકો આપવા માટે દાખલ કરાયેલા દસ્તાવેજોની કાળજીપૂર્વક તપાસ કરી."

૯.૧ પેરા ૨૪ થી ૨૮ નું વાંચન શક્ય નથી કારણ કે તેઓ રેકૉર્ડેડ છે. રેકૉર્ડેડ ભાગ સિવાય પેરા ૩૦-૩૨ નો ભાગ નીચે મુજબ વાંચે છે:

"૩૦. આયોગ અવલોકન કરે છે કે તપાસ હેઠળની બાબત એ વિવાદાસ્પદ ટેન્ડરમાં ઓપીસનું આચરણ છે. આયોગ નોંધે છે કે અધિનિયમની કલમ ૩(૩)(ડી) ની જોગવાઈઓ બિડ પ્રક્રિયામાં પક્ષકારોના આવા આચરણ સાથે સંબંધિત છે, જે કલમ ૩(૩) (ડી) ના સ્પષ્ટીકરણમાં પ્રદાન કર્યા મુજબ 'બિડ માટેની સ્પર્ધાને ખતમ કરવા અથવા ઘટાડવા અથવા બિડિંગ પ્રક્રિયાને પ્રતિકૂળ

રીતે અસર કરવા અથવા હેરાફેરી કરવા' નો પ્રભાવ ધરાવે છે. આમ આયોગ એવા દૃષ્ટિકોણ પર છે કે તે કિંમતોનું મિલિભગતથી નિર્ધારણ છે જે અધિનિયમની કલમ ૩(૩)(ડી) ના વ્યાપ હેઠળ આવે છે, કારણ કે આ બિડની સ્પર્ધાને પ્રતિકૂળ અસર કરી શકે છે, જે વર્તમાન બાબતમાં દેખીતી છે." ૩૧. ૩૨. ઉપરોક્તના પ્રકાશમાં અને તથ્યો અને સંજોગોની સમગ્રતાને ધ્યાનમાં લેતા, આયોગ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ એવા દૃષ્ટિકોણ પર છે કે વર્તમાન કેસ અધિનિયમની કલમ ૩(૧) સાથે વંચાણે લીધેલ કલમ ૩(૩) (ડી) ની જોગવાઈઓના ભંગની તપાસને પાત્ર છે."

૯.૨ પેરા ૩૦ નું વાંચન દર્શાવે છે કે અધિનિયમની કલમ ૩(૩)(ડી) ની જોગવાઈઓની નોંધ લીધા પછી, પેરા ૩૦ ના કેટલાક રેકૉર્ડેડ ભાગ પછીનો આદેશ નીચે મુજબ વાંચે છે: "આમ, આયોગ એવા દૃષ્ટિકોણ પર છે કે તે કિંમતોનું મિલિભગતથી નિર્ધારણ છે જે અધિનિયમની કલમ ૩(૩)(ડી) ના વ્યાપ હેઠળ આવે છે, કારણ કે આ સ્પર્ધા બિડને પ્રતિકૂળ અસર કરી શકે છે, જે વર્તમાન બાબતમાં દેખીતી છે."

૧૦. જે પ્રશ્નનો જવાબ માંગવામાં આવ્યો છે તે એ છે કે શું આ કેટલાક કારણોની રેકૉર્ડિંગ કહી શકાય, અનિશ્ચિત શરતોમાં તેના મનને વ્યક્ત કરીને કે તે એવા દૃષ્ટિકોણ પર છે કે ન્યૂનતમ કારણો દ્વારા પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કેસ અસ્તિત્વ ધરાવે છે? ન્યૂનતમ કારણોની રેકૉર્ડિંગ વધુ મહત્વપૂર્ણ બને છે કારણ કે આ અભિપ્રાય અંતિમ નિર્ણય માટેનો માર્ગ મોકળો કરે છે. આ અદાલતના અભિપ્રાયમાં "બાબતમાં દેખીતી" એ વહીવટી હોવા અને ન્યાયિક ન હોવાના નિર્ણયના માપદંડ દ્વારા પણ કેટલાક કારણો અથવા

ન્યૂનતમ કારણોની કોઈ અભિવ્યક્તિ આપવામાં આવી નથી. નિર્ણય ભારે રેકૉર્ડ છે અને જો અધિનિયમની કલમ ૫૭ સાથે વંચાણો લીધેલ તેના નિયમ ૩૫ હેઠળ આયોગ ગોપનીયતા જાળવવાના પાસા પર વિદ્વાન વકીલોની દલીલોના મુદ્દાને નક્કી કર્યા વિના જેવું છે તેવું વાંચવામાં આવે તો પણ, નિર્ણય પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાયની મૂળભૂત ન્યૂનતમતાને વ્યક્ત કરતા નિર્ણય હોવાની કસોટીને સંતોષી શકતો નથી જે આયોગના મનને વ્યક્ત કરે છે. આયોગ એ અર્ધ-ન્યાયિક સંસ્થા છે છતાં તે તબક્કે વહીવટી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરે છે. તેથી અભિપ્રાય સભ્યો દ્વારા અભિપ્રાય રચવા માટે પ્રારંભિક પરિષદમાં પહોંચેલા નિર્ણયના આધારે રજૂ કરવાનો છે. માત્ર અભિવ્યક્તિ કલમ ૩(૩)(ડી) ના ઘટકો દેખીતા છે ભલે તથ્યો બોલકા હોય તે શરીર દ્વારા મનના પ્રયોગના વિસ્તારને સંતોષી શકે નહીં. તે આયોગ છે જેણે માહિતી આપનાર અને જીએસટીએસબી ની સુનાવણી કરી જેમ કે અરેકૉર્ડ આદેશના શરીરથી સ્પષ્ટ છે. તે ભાગ રેકૉર્ડ કરે છે કે માહિતી આપનાર અને જીએસટીએસબી બંનેએ વધારાના દસ્તાવેજો અને સંશોધિત માહિતી સબમિટ કરી. પેરા ૨૨ માં આદેશ રેકૉર્ડ કરે છે.

"જીએસટીએસબી દ્વારા કરવામાં આવેલા પ્રાથમિક સબમિશન્સ, વિવાદાસ્પદ ટેન્ડર સાથે સંબંધિત સંક્ષિપ્તમાં નીચે મુજબ સારાંશ આપવામાં આવ્યા છે:"

૧૦.૧ સબમિશન્સ રેકૉર્ડેડ છે. તેથી, જે કેસ તારીખ ૫.૦૯.૨૦૧૮ ના રોજ આયોગની સામાન્ય બેઠકમાં આયોગ દ્વારા અને તારીખ ૧૭.૧૦.૨૦૧૮ ના રોજ માહિતી આપનાર સાથે અને તારીખ ૨૫.૧૦.૨૦૧૮ ના રોજ સંશોધિત માહિતી પર માહિતી આપનાર સાથે અને તારીખ ૨૬.૧૦.૨૦૧૮ ના રોજ જીએસટીએસની સાથે તેની પ્રારંભિક પરિષદમાં આયોગ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો અને નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા જે આયોગ સમક્ષ પસાર થઈ હતી છતાં પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાયની રચનામાં કે કૃત્ય કલમ ૩(૩)(ડી) ના વ્યાપ હેઠળ આવે છે તે આયોગને "દેખીતું" હોઈ શકે છે કે તે આદેશના પેરા ૩૦ માં પોતાને વ્યક્ત કરે છે. પેરા ૩૨ માત્ર રેકૉર્ડ કરે છે "ઉપરોક્તના પ્રકાશમાં અને તથ્યો અને સંજોગોની સમગ્રતાને ધ્યાનમાં લેતા, આયોગ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ એવા દૃષ્ટિકોણ પર છે કે વર્તમાન કેસ તપાસને પાત્ર છે.....". આયોગને શું "દેખીતું" હતું તેનું કોઈ પ્રતિબિંબ નથી.

૧૦.૨ આ તબક્કે, ગૂગલ ઇન્ક (ઉપરોક્ત) અને મહિન્દ્રા ઇલેક્ટ્રિક (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં શ્રી ઠાકોર દ્વારા વિશ્વાસ મૂકવામાં આવેલા નિર્ણયના સંબંધિત પેરાઓને પુનઃઉત્પાદિત કરવાનું યોગ્ય રહેશે:

ગૂગલ ઇન્ક. વિ. સ્પર્ધા આયોગ, ૨૦૧૫ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન દિલ્હી ૮૯૯૨

"૧૮(એ) સ્પર્ધા આયોગ, તે બાબતમાં તપાસ કરવા માટે ડીજીને નિર્દેશ આપતી અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ આદેશ પસાર કરતા

પહેલાં, કેન્દ્ર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાવાળા પાસેથી પ્રાપ્ત સંદર્ભના આધારે અથવા કલમ ૧૯ હેઠળ માહિતી/ફરિયાદના આધારે અથવા તેના પોતાના જ્ઞાનના આધારે, અધિનિયમની કલમ ૩(૧) અથવા કલમ ૪(૧) ના ભંગનો પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કેસ અસ્તિત્વ ધરાવે છે તેવો અભિપ્રાય રચવા માટે આવશ્યક છે. આવા અભિપ્રાયની રચના કર્યા વિના, ડીજી દ્વારા કોઈ તપાસનો આદેશ આપી શકાય નહીં. જો કે, સેલ (ઉપરોક્ત) મુજબ આવા અભિપ્રાયની રચના કરતી વખતે, સ્પર્ધા આયોગને સંદર્ભિત/જાણ કરાયેલ વ્યક્તિ/એન્ટરપ્રાઇઝને સાંભળવા માટે ફરજ પાડવામાં આવતી નથી."

"૧૮(બી) કાયદો એવી વ્યક્તિ/એન્ટરપ્રાઇઝને કોઈ ઉપાય પૂરો પાડતો નથી, જેમને કોઈપણ તક આપ્યા વિના, કલમ ૨૬(૧) હેઠળના આદેશ/નિર્દેશ દ્વારા તપાસ સામે/માં આદેશ/નિર્દેશિત કરવામાં આવ્યા છે. છતાં સ્પર્ધા આયોગના આદેશો સામે અપીલ મંચ તરીકે કોમ્પાટની રચના કરવામાં આવી છે પરંતુ તેની અપીલ અધિકારક્ષેત્ર સ્પર્ધા અધિનિયમની કલમ ૫૩એ દ્વારા મર્યાદિત છે અને અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ સ્પર્ધા આયોગના આદેશ સામે કોઈ અપીલ સૂચવવામાં આવી નથી. ઉપરોક્ત વ્યક્તિ/એન્ટરપ્રાઇઝ પાસે, કોઈપણ ઉપાયની ગેરહાજરીમાં, તપાસને પાત્ર બનવા અને તેમાં ભાગ લેવા સિવાય કોઈ વિકલ્પ નથી."

"૧૮(બી) આપણા અભિપ્રાયમાં છે કે એકવાર ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતા હેઠળ તપાસ રદ કરવા માટેની અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની અરજીઓ જાળવી શકાય તેવી યોજાઈ ગઈ છે, તે જ સમાનતા પર સ્પી સ્પર્ધા અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ સ્પર્ધા આયોગની તપાસના આદેશ/નિર્દેશ સામે પણ અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની અરજી જાળવી

શકાય તેવી હશે ખાસ કરીને જ્યારે તપાસની ડીજી, સ્પર્ધા આયોગની સત્તાઓ ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતા હેઠળ પોલીસની તપાસની સત્તાઓ કરતાં ઘણી વ્યાપક છે."

"૧૮(એલ) જો કે, અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળના આદેશ સામે ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની અરજી સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા ભજન લાલ (ઉપરોક્ત) માં નિર્ધારિત સમાન પરિમાણો પર સ્થિત હશે એટલે કે જ્યાં સંદર્ભ/માહિતી/ફરિયાદમાંના આક્ષેપોને સાચા ગણવા છતાં, અધિનિયમની કલમ ૩(૧) અથવા કલમ ૪(૧) ના ભંગનો કોઈ કેસ બનતો નથી અથવા જ્યાં કયા આક્ષેપો અતાર્કિક અને સ્વાભાવિક રીતે અસંભવિત છે અથવા જ્યાં સંસ્થા અને તપાસની ચાલુ રાખવા પર સ્પષ્ટ કાનૂની પ્રતિબંધ છે અથવા જ્યાં માહિતી/સંદર્ભ/ફરિયાદ અસ્પષ્ટપણે અપ્રામાણિકતા સાથે હાજરી આપે છે અને ગૌણ હેતુ અથવા તેના જેવા હેતુથી બનાવવામાં આવી/દાખલ કરવામાં આવી છે."

"૧૮(એમ) ભજન લાલ (ઉપરોક્ત) માં પોલીસ દ્વારા તપાસની જેમ તપાસ સામેના વ્યક્તિના અધિકારોને અસર કરતી હોવાનું માનવામાં આવ્યું છે અને હસ્તક્ષેપથી રોગપ્રતિકારક નથી, તે જ રીતે ડીજી, સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા તપાસ, જો ઉપરોક્ત શ્રેણીઓમાંની કોઈપણમાં આવે છે, તો તેને મંજૂરી આપી શકાતી નથી અને તેનો કોઈ જવાબ નથી કે તપાસ કરવામાં આવી રહેલી વ્યક્તિ/એન્ટરપ્રાઇઝને કોઈ પૂર્વગ્રહ થશે નહીં અથવા કે તપાસનો અહેવાલ તેની/તેના વિરુદ્ધ હોવાના કિસ્સામાં, આવી વ્યક્તિ/એન્ટરપ્રાઇઝને બચાવ કરવાની તક મળશે."

"૧૮(ઓ) જ્યારે સ્પર્ધા અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ તપાસના આદેશની અસર ખૂબ જ સખત હોઈ શકે છે, અમારા મતે, ડીજીના અહેવાલ પછી સ્પર્ધા આયોગ સમક્ષની કાર્યવાહી દરમિયાન બચાવ

કરવાની તક ઉપલબ્ધ હોવી એ ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ તપાસના આદેશ સામેના ઉપાયને નકારવાનું કારણ બની શકે નહીં. છતાં અમે તેમાં ઊંડા ઉતરવાનો ઇરાદો રાખતા નથી પરંતુ અમને તે સિદ્ધાંતની યાદ અપાવવામાં આવે છે કે મૂળભૂત અધિકારોના ભંગના કિસ્સાઓમાં, તેનાથી કોઈ પૂર્વગ્રહ ન થવાની દલીલ ઉપલબ્ધ નથી (જુઓ એ.આર. અંતુલે વિ. આર.એસ. નાયક (૧૯૮૮) ૨ એસ.સી.સી. ૬૦૨)."

"૧૮(આર) ફરીથી, ઉપરોક્ત મુજબ, સ્પર્ધા આયોગ માત્ર ત્યારે જ તપાસનો આદેશ/નિર્દેશ આપી શકે છે જો તે અધિનિયમની જોગવાઈઓના ભંગનો પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાય રચે. આપણા બંધારણીય મૂલ્યો અને ન્યાયિક સિદ્ધાંતો કોઈપણ કલ્પના દ્વારા એવી તપાસને મંજૂરી આપશે નહીં જ્યાં દા.ત. સ્પર્ધા આયોગ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાય રચ્યા અને વ્યક્ત કર્યા વિના તપાસનો આદેશ/નિર્દેશ આપે અથવા જ્યાં પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાય ભલે કથિત રીતે રચાય અને વ્યક્ત થાય પરંતુ તે સ્પષ્ટપણે અસમર્થનીય હોય. આવા કિસ્સામાં અનુચ્છેદ ૨૨૬ નો ઉપાય ચોક્કસપણે ઉપલબ્ધ હશે."

મહિન્દ્રા ઇલેક્ટ્રિક વિ. સ્પર્ધા આયોગ, ૨૦૧૮ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન દિલ્હી ૮૦૩૨.

"૮૫. ...સ્પર્ધા આયોગ તે કરેલા પ્રક્રિયાગત નિર્દેશોના સંદર્ભમાં ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ ન્યાયિક સમીક્ષા માટે પણ જવાબદાર છે. ઉદાહરણ તરીકે, જો તે દર્શાવી શકાય કે કલમ ૨૬(૨) હેઠળ તર્કબદ્ધ આદેશ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ તેના અભિપ્રાયની અભિવ્યક્તિ વિના તપાસ શરૂ કરવામાં આવી છે, તો સ્પર્ધા આયોગના આદેશો રિટ કાર્યવાહીમાં સુધારી શકાય છે. તેવી જ રીતે, તપાસ દરમિયાન કાર્યવાહીના આચરણના સંબંધમાં (એટલે

કે તથ્ય એકત્રિત કરવાની કવાયત) ન્યાયી પ્રક્રિયા અને કુદરતી ન્યાયનું પાલન સુનિશ્ચિત કરવા માટે ઉચ્ચ અદાલતોની અધિકારક્ષેત્ર સુનિશ્ચિત થયેલ છે..."

૧૦.૩ તેથી તારીખ ૯.૧૧.૨૦૧૮ નો આદેશ સેલ (ઉપરોક્ત) ના નિર્ણયમાં નિર્ધારિત મુજબ કેટલાક કારણો રેકૉર્ડ કરવાની ન્યૂનતમ કસોટીને સંતોષતો નથી તે આધાર પર નિષ્ફળ જવો જોઈએ.

૧૧. અદાલત, તેમ કરતી વખતે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દર્શાવ્યા મુજબ અરજદારના આચરણથી સભાન છે. આદેશ તારીખ ૯.૧૧.૨૦૧૮ નો છે. ડિરેક્ટર જનરલે અહેવાલના આધારે તપાસ હાથ ધરી છે. અરજદારના નિવેદનો સહિત પક્ષકારોના નિવેદનો તારીખ ૨૬.૧૨.૨૦૧૮ ના રોજ રેકૉર્ડ કરવામાં આવ્યા છે. અન્ય વિરોધી પક્ષકારોના નિવેદનો પણ રેકૉર્ડ કરવામાં આવ્યા છે, તપાસ પૂરી થઈ ગઈ છે અને અહેવાલ તારીખ ૨૦.૩.૨૦૨૦ ના રોજ તૈયાર થઈ ગયો છે અને આયોગનો આદેશ એ તબક્કે છે જ્યાં પક્ષકારો પાસેથી સૂચનો અને વાંધાઓ આમંત્રિત કરવામાં આવે છે અને તેથી શું આ મોડા તબક્કે અદાલત માટે ઘડિયાળને પાછી ખેંચવાનું વ્યાજબી છે, ખાસ કરીને જ્યારે અરજદારે જવાબ-સોગંદનામા દ્વારા સેવા આપતી વખતે તે આદેશ જોયો હતો તેવું અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, તારીખ ૯.૧૧.૨૦૧૮ ના આદેશને સ્વીકારીને, કોઈ વિરોધ વિના ભાગ લીધો અને તેનું નિવેદન આપ્યું.

૧૨. પ્રતિવાદીઓની તરફેણમાં ધારીને અદાલત તે હકીકત પરથી આંખ આડા

કાન કરી શકે નહીં કે સમગ્ર તપાસનો આધાર અને ડિરેક્ટર જનરલને આવી તપાસ કરવા માટે આપવામાં આવેલો નિર્દેશ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અભિપ્રાયના આધારે છે. જો અદાલત એવા નિષ્કર્ષ પર આવે છે કે આદેશ કેટલાક કારણો દર્શાવતો અભિપ્રાય પણ પ્રતિબિંબિત કરતો નથી, તો આદેશને કાયદેસરતાની કસોટીમાં નિષ્ફળ જવું પડે છે અને તેથી માત્ર આ જ આધાર પર રદ અને બાતલ થવાને પાત્ર છે.

૧૩. ડિરેક્ટર જનરલની સત્તાઓનો અવકાશ અને શું અરજદાર માહિતી અરજી, દસ્તાવેજો વગેરેની નકલો મેળવવા માટે હકદાર હતો તે શ્રી મિહિર ઠાકોરનું પછીનું સબમિશન છે. આ સંદર્ભમાં તેમની લેખિત રજૂઆત સંપાદિત સંસ્કરણમાં નીચે મુજબ વાંચશે:

આઈ(બી). અરજદારને આક્ષેપોની જાણ ન કરવા અને માહિતી અને પુરાવા ન પૂરા પાડવાના સંબંધમાં રજૂઆતો:

(એ) તારીખ ૩.૬.૨૦૨૦ ના પત્ર પહેલાં કોઈપણ સમયે (જેના દ્વારા તપાસ અહેવાલ તારીખ ૨૦.૩.૨૦૨૦ અને પ્રતિવાદી નંબર ૧ દ્વારા જારી કરાયેલ આદેશ તારીખ ૨૦.૫.૨૦૨૦ અરજદાર પર બજાવવામાં આવ્યા હતા) અરજદારને તેની સામેના આક્ષેપોની જાણ કરવામાં આવી ન હતી કે ન તો તેની સામેની માહિતી અને ભૌતિક પુરાવા તેની સામે જાણ કરવામાં આવ્યા હતા અથવા પૂરા પાડવામાં આવ્યા હતા:

(i) માહિતી અરજી,

(ii) માહિતી આપનાર પક્ષ દ્વારા દાખલ કરાયેલા દસ્તાવેજો અને રજૂ કરાયેલા સબમિશન્સ,

(iii) માહિતી આપનાર પક્ષની જમાબંધી,

(iv) જીએસબીએસટીબી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતી/દસ્તાવેજો,

(v) અન્ય કોઈપણ પુરાવા, પછી ભલે તે મૌખિક હોય કે દસ્તાવેજી, જે અરજદાર સામે પ્રતિકૂળ અસર કરી શકે. તપાસ ઓગસ્ટ ૨, ૨૦૨૦ ૧૮ ની સમાપ્તિ અને તપાસ અહેવાલ જારી થયા પછી જ અરજદારને તપાસ અહેવાલ (પૃ. ૧૦૮-૭૬૮) પૂરો પાડવામાં આવ્યો હતો જેમાં ઉપરોક્તમાંથી મોટાભાગના સમાવિષ્ટ છે.

(બી) ઉપરોક્ત પૂરું ન પાડવું એ કુદરતી ન્યાય અને પ્રક્રિયામાં ન્યાયીપણાના સિદ્ધાંતોનું સ્પષ્ટ અને સંપૂર્ણ ઉલ્લંઘન છે. જ્યારે કુદરતી ન્યાયનું આટલું સંપૂર્ણ ઉલ્લંઘન અરજદાર માટે પૂર્વગ્રહ સ્થાપિત કરવાની આવશ્યકતા વિના પણ કાર્યવાહીને નષ્ટ કરશે, આ કેસમાં, તેણે અરજદારને ગંભીર પૂર્વગ્રહ પહોંચાડ્યો છે કારણ કે અરજદાર તેના અધિકારથી વંચિત થઈ ગયો છે:

(i) એ જાણવાનો અધિકાર કે શું માહિતી અરજી માહિતીના સંબંધમાં કાયદાની આવશ્યકતાઓનું પાલન કરે છે અને શું તે તપાસ માટે

પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કેસ અસ્તિત્વ ધરાવે છે કે કેમ તે અંગે અભિપ્રાય પર પહોંચવાના આધાર તરીકે રચાઈ શકી હોત,

(ii) અરજદાર સામે કરવામાં આવેલા આક્ષેપોને જાણવા અને સમજવા,

(iii) તપાસ દરમિયાન પોતાના પુરાવા રજૂ કરીને, માહિતી આપનારની

ઉલટતપાસ કરીને અને તપાસ દરમિયાન વકીલ રોકવામાં સક્ષમ બનીને આવા આક્ષેપો અને પુરાવાઓને અસરકારક રીતે સંબોધવા અને પ્રતિસાદ આપવા. આ મૂળભૂત સ્વભાવના અધિકારો છે જે અધિનિયમની જોગવાઈઓ અથવા કોઈપણ વિનિયમો પર આધારિત નથી, અને તેનું ઉદ્ધંધન સમગ્ર તપાસ અને તપાસ અહેવાલને નષ્ટ કરશે, ખાસ કરીને જ્યારે તપાસ ટ્રાયલના સ્વભાવમાં હોય અને તેના સખત, દૂરગામી અને ગંભીર પરિણામો હોય. તપાસ દરમિયાન કાર્યવાહીનું આચરણ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ભારે ઉદ્ધંધન કરતું હોવાથી અને કાયદાની જોગવાઈઓથી પણ દૂર હોવાથી, સમગ્ર તપાસ અને તપાસ અહેવાલ તેથી નષ્ટ થઈ જાય છે અને તેને રદ કરવા જરૂરી છે.

(સી) અધિનિયમ પણ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવાનું વિચારે છે, જેનું આ કેસમાં સંપૂર્ણ ઉદ્ધંધન થયું છે.

(ડી) અધિનિયમની યોજના અને તેના હેઠળ બનાવવામાં આવેલા વિનિયમો સ્પષ્ટપણે વિચારે છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૨ એ આક્ષેપોની

તપાસ કરવી જોઈએ અને દરેક આક્ષેપના સંબંધમાં તેના નિષ્કર્ષો પૂરા પાડવા જોઈએ અને આ હેતુ માટે, તેને પુરાવા લેવાની આવશ્યકતા છે અને ફરજ બઢ છે. પ્રતિવાદી નંબર ૨ ની સત્તાઓ ખૂબ જ વ્યાપક છે અને તપાસ અહેવાલના પરિણામો સખત અને અત્યંત ગંભીર છે. આવી તપાસ ટ્રાયલના સ્વભાવમાં છે અને તેથી અરજદારના અધિકારો આમ છીનવી લેવા જોઈએ નહીં. પ્રતિવાદી નંબર ૨ ની સત્તાઓનો સ્વભાવ જ તેને ટ્રાયલ જેવી જ રીતે તપાસ કરવાનું અનિવાર્ય બનાવે છે જ્યાં તમામ પક્ષકારોને તેમની સામેના આક્ષેપો અને પુરાવાઓની જાણ કરવામાં આવે છે અને તેમને પોતાના પુરાવા રજૂ કરવાની, અન્યની ઉલટતપાસ કરવાની વગેરેની તક પૂરી પાડવામાં આવે છે. અધિનિયમની યોજના અને તેના હેઠળ બનાવવામાં આવેલા વિનિયમો તેને સ્પષ્ટ કરે છે કે કાયદો તપાસના તબક્કે અને પ્રતિવાદી નંબર ૧ સમક્ષ સુનાવણીના તબક્કે નહીં (સિવાય કે પ્રતિવાદી નંબર ૨ દ્વારા પૂરતી તક આપવામાં આવી ન હોય) તમામ બાજુઓથી પુરાવા રજૂ કરવાની કલ્પના કરે છે. જે પક્ષ વિરુદ્ધ તપાસ કરવામાં આવી રહી છે તેને અંધારામાં રાખીને અને વ્યવહારમાં પક્ષકારને તેના પુરાવા રજૂ કરવાના અધિકારથી વંચિત કરીને અને પ્રતિવાદી નંબર ૨ ના કથિત "નિષ્કર્ષો" ધરાવતો અહેવાલ જારી કરીને તપાસ એકપક્ષીય બાબત હોઈ શકે નહીં જે એકતરફી પુરાવા પર આધારિત છે. આવી

તપાસ અને અહેવાલ ન્યાયીપણા, ન્યાયી પ્રક્રિયા અને કુદરતી ન્યાયના પાલન અંગે ગંભીર ખામી ભોગવે છે અને કાયદા પર છેતરપિંડી હશે, અને વધુમાં આવા અહેવાલમાં સમાવિષ્ટ નિષ્કર્ષ / નિષ્કર્ષો કાયદામાં કોઈ નિષ્કર્ષ હશે નહીં. તેથી તપાસ અને અહેવાલ નષ્ટ થઈ જશે.

૧૪. તેથી ચાલો સંબંધિત કલમો અને વિનિયમોના પ્રકાશમાં આ સબમિશન્સનું વિશ્લેષણ કરીએ. અધિનિયમની કલમો ૩૬ અને ૪૧ નીચે મુજબ વાંચે છે:

"૩૬. પોતાની પ્રક્રિયાને નિયંત્રિત કરવાની આયોગની સત્તા—

(૧) તેના કાર્યોના નિર્વાહમાં, આયોગ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો દ્વારા માર્ગદર્શન પામશે અને, આ અધિનિયમની અને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા બનાવવામાં આવેલા કોઈપણ નિયમોની અન્ય જોગવાઈઓને આધીન, આયોગને પોતાની પ્રક્રિયાને નિયંત્રિત કરવાની સત્તાઓ હશે.

(૨) આયોગ પાસે, આ અધિનિયમ હેઠળ તેના કાર્યોના નિર્વાહના હેતુઓ માટે, સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ (૧૯૦૮ નો ૫) હેઠળ દીવાની અદાલતમાં નિહિત સમાન સત્તાઓ હશે, જ્યારે કોઈ દાવો ચલાવતી વખતે, નીચેની બાબતોના સંબંધમાં,

પીઠાસીન અધિકારી—

(એ) કોઈપણ વ્યક્તિને સમન્સ મોકલવા અને તેની હાજરીની ફરજ પાડવી અને શપથ પર તેની તપાસ કરવી;

(બી) દસ્તાવેજોની શોધ અને ઉત્પાદનની આવશ્યકતા;

- (સી) સોગંદનામા પર પુરાવા પ્રાપ્ત કરવા;
- (ડી) સાક્ષીઓ અથવા દસ્તાવેજોની તપાસ માટે કમિશન જારી કરવા;
- (ઈ) ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ (૧૮૭૨ નો ૧) ની કલમો ૧૨૩ અને ૧૨૪ ની જોગવાઈઓને આધીન, કોઈપણ સરકારી રેકૉર્ડ અથવા દસ્તાવેજ અથવા કોઈપણ કાર્યાલયમાંથી આવા રેકૉર્ડ અથવા દસ્તાવેજની નકલની માંગણી કરવી.
- (૩) આયોગ તેના દ્વારા કોઈપણ પૂછપરછના આચરણમાં આયોગને સહાય કરવા માટે અર્થશાસ્ત્ર, વાણિજ્ય, એકાઉન્ટન્સી, આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર અથવા કોઈપણ અન્ય વિદ્યાશાખાના ક્ષેત્રોમાંથી આવા નિષ્ણાતોને બોલાવી શકે છે જેમ કે તે જરૂરી માને.
- (૪) આયોગ કોઈપણ વ્યક્તિને નિર્દેશ આપી શકે છે:
- (એ) ડિરેક્ટર જનરલ અથવા સચિવ અથવા તેના દ્વારા અધિકૃત અધિકારી સમક્ષ, આવા વ્યક્તિના કબજામાં અથવા નિયંત્રણ હેઠળના આવા પુસ્તકો અથવા અન્ય દસ્તાવેજો ઉત્પન્ન કરવા જેમ કે નિર્દેશમાં નિર્દિષ્ટ અથવા વર્ણવવામાં આવ્યા છે, જે કોઈપણ વેપાર સાથે સંબંધિત દસ્તાવેજો છે, જેની તપાસ આ અધિનિયમના હેતુઓ માટે જરૂરી હોઈ શકે છે;
- (બી) વેપારના સંબંધમાં અથવા આવા વ્યક્તિ દ્વારા ચલાવવામાં આવતા વેપારના સંબંધમાં તેની પાસે હોઈ શકે તેવી અન્ય માહિતી જેમ અધિનિયમના હેતુઓ માટે જરૂરી હોઈ શકે, ડિરેક્ટર જનરલ અથવા સચિવ અથવા તેના દ્વારા અધિકૃત અન્ય કોઈપણ અધિકારીને પૂરી પાડવી.]

૪૧. ડિરેક્ટર જનરલ ભંગની તપાસ કરવા માટે

- (૧) ડિરેક્ટર જનરલ, જ્યારે આયોગ દ્વારા તેવા નિર્દેશ આપવામાં આવે, ત્યારે આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અથવા તેના હેઠળ બનાવવામાં આવેલા કોઈપણ નિયમો અથવા વિનિયમોના કોઈપણ ભંગની તપાસ કરવામાં આયોગને સહાય કરશે.
- (૨) ડિરેક્ટર જનરલ પાસે કલમ ૩૬ ની ઉપ-કલમ (૨) હેઠળ આયોગને પ્રદાન કરવામાં આવેલી તમામ સત્તાઓ હશે.
- (૩) ઉપ-કલમ (૨) ની જોગવાઈઓને પૂર્વગ્રહ રાખ્યા વિના, કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ (૧૯૫૬ નો ૧) ની કલમો ૨૪૦ અને ૨૪૦એ, જ્યાં સુધી શક્ય હોય ત્યાં સુધી, ડિરેક્ટર જનરલ અથવા તેની સત્તા હેઠળ તપાસ કરતી અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવેલી તપાસને લાગુ થશે, જેમ કે તેઓ તે અધિનિયમ હેઠળ નિયુક્ત નિરીક્ષકને લાગુ થાય છે.

[સ્પષ્ટીકરણ.—આ કલમના હેતુઓ માટે, (એ) કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ (૧૯૫૬ નો ૧) ની કલમ ૨૪૦ હેઠળના શબ્દો "કેન્દ્ર સરકાર" નો અર્થ "આયોગ" તરીકે કરવામાં આવશે; (બી) કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ (૧૯૫૬ નો ૧) ની કલમ ૨૪૦એ હેઠળનો શબ્દ "મેજિસ્ટ્રેટ" નો અર્થ "ચીફ મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ, દિલ્હી" તરીકે કરવામાં આવશે.]

વિનિયમો ૨૦, ૨૧, ૨૯, ૩૭, ૪૧ અને ૪૩ નીચે મુજબ વાંચે છે:

૨૦. ડિરેક્ટર જનરલ દ્વારા તપાસ.

- (૧) સચિવ, વિનિયમ ૧૮ હેઠળ આયોગના નિર્દેશો પહોંચાડતી વખતે, માહિતી અથવા સંદર્ભની એક નકલ, સંજોગો અનુસાર, અન્ય તમામ દસ્તાવેજો અથવા સામગ્રીઓ અથવા સોગંદનામા અથવા નિવેદનો સાથે જે કાં તો ઉપરોક્ત માહિતી અથવા સંદર્ભ સાથે

અથવા પ્રારંભિક પરિષદના સમયે દાખલ કરવામાં આવ્યા છે, ડિરેક્ટર જનરલને મોકલશે.

- (૨) આયોગ ડિરેક્ટર જનરલને આયોગ દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયની અંદર અહેવાલ સબમિટ કરવા માટે નિર્દેશ કરશે જે સામાન્ય રીતે આયોગના નિર્દેશો પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી સાઠ દિવસથી વધુ હોવો જોઈએ નહીં.
- (૩) આયોગ, ડિરેક્ટર જનરલ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી પર, પૂરતા કારણો આપીને અહેવાલ સબમિટ કરવા માટેના સમયને તે સમયગાળા દ્વારા લંબાવી શકે છે જેમ કે તે વાજબી માને.
- (૪) ડિરેક્ટર જનરલના અહેવાલમાં માહિતી અથવા સંદર્ભમાં કરવામાં આવેલા દરેક આક્ષેપો પરના તેના નિષ્કર્ષો સમાવિષ્ટ હશે, સંજોગો અનુસાર, તપાસ દરમિયાન એકત્રિત કરવામાં આવેલા તમામ પુરાવાઓ અથવા દસ્તાવેજો અથવા નિવેદનો અથવા વિશ્લેષણો સાથે. બશરતે કે જ્યારે જરૂરી માનવામાં આવે, ત્યારે ડિરેક્ટર જનરલ, ગોપનીયતા જાળવવા માટે, તેના અહેવાલને બે ભાગમાં સબમિટ કરી શકે છે. એક ભાગમાં એવા દસ્તાવેજો સમાવિષ્ટ હશે જેની પહોંચ પક્ષકારોને આપી શકાય અને બીજા ભાગમાં ગોપનીય અને વ્યાપારી રીતે સંવેદનશીલ માહિતી અને દસ્તાવેજો સમાવિષ્ટ હશે જેની પહોંચ આંશિક અથવા સંપૂર્ણ રીતે પ્રતિબંધિત હોઈ શકે."
- (૫) ડિરેક્ટર જનરલના અહેવાલની દસ નકલો, દસ્તાવેજ આકારમાં સોફ્ટ કોપી સાથે, આયોગ દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયની અંદર સચિવને આગળ મોકલવામાં આવશે: શરત કે સચિવ જ્યારે પણ જરૂર પડે ત્યારે અહેવાલની વધુ નકલો માંગી શકે છે.
- (૬) જો આયોગ, અહેવાલની વિચારણા પર, એવા અભિપ્રાય પર હોય કે વધુ તપાસની જરૂર છે, તો તે ડિરેક્ટર જનરલને વધુ તપાસ કરવા

અને આયોગ દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયની અંદર પરંતુ પિસ્તાલીસ દિવસથી વધુ નહીં તેવા ચોક્કસ મુદ્દાઓ પર પૂરક અહેવાલ સબમિટ કરવા માટે નિર્દેશ કરી શકે છે.

૨૧. અધિનિયમની કલમ ૨૬ હેઠળ પૂછપરછ માટેની પ્રક્રિયા. –

(૧) ડિરેક્ટર જનરલનો અહેવાલ પ્રાપ્ત થવા પર, સચિવ વધુ આદેશો માટે સાત દિવસની અંદર ઉપરોક્ત અહેવાલ આયોગ સમક્ષ મૂકશે અને, આયોગના નિર્દેશ અનુસાર, તેની બિન-ગોપનીય સંસ્કરણની નકલો કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાવાળા અથવા સંબંધિત પક્ષકારોને, સંજોગો અનુસાર, આગળ મોકલશે.

(૨) જો ડાયરેક્ટર જનરલના અહેવાલમાં અધિનિયમની જોગવાઈઓનો કોઈ ભાગ જણાતો ન હોય, તો સચિવ સાત દિવસની અંદર કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાવાળા પાસેથી, અથવા સંબંધિત પક્ષકારો પાસેથી, સંજોગો અનુસાર, ડિરેક્ટર જનરલના આવા અહેવાલ પર સાત દિવસની અંદર દાખલ કરવા માટે વાંધાઓ અથવા સૂચનો આમંત્રિત કરવા માટે આયોગના નિર્દેશો પહોંચાડશે.

(૩) જો આયોગ, ઉપ-વિનિયમ (૨) માં સંદર્ભિત વાંધાઓ અથવા સૂચનોની વિચારણા પર, બાબત બંધ કરવાનો આદેશ આપે છે, અને ડિરેક્ટર જનરલના નિષ્કર્ષો સાથે સહમત થાય છે, તો સચિવ કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાવાળા અથવા સંબંધિત પક્ષકારોને, સંજોગો અનુસાર, આયોગના આદેશો પહોંચાડશે.

(૪) જો આયોગ, ઉપ-વિનિયમ (૨) માં સંદર્ભિત વાંધાઓ અથવા સૂચનોની વિચારણા પર, ડિરેક્ટર જનરલ દ્વારા બાબતમાં વધુ તપાસ કરવા અથવા આયોગના તેના દ્વારા અધિકૃત અધિકારી

દ્વારા બાબતમાં વધુ પૂછપરછ કરવા માટે નિર્દેશ આપે છે, તો સચિવ સાત દિવસની અંદર ડિરેક્ટર જનરલ અથવા તે રીતે અધિકૃત અધિકારીને, સંજોગો અનુસાર, આયોગના નિર્દેશો પહોંચાડશે.

(પ) આયોગ દ્વારા અધિકૃત અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી પર જે ઉપ-વિનિયમ (૪) હેઠળ વધુ પૂછપરછ કરવા માટે જરૂરી હોઈ શકે તેવા નિર્દિષ્ટ પુસ્તકો અથવા અન્ય દસ્તાવેજોના ઉત્પાદનને ન્યાયી ઠેરવે છે, આયોગ કોઈપણ વ્યક્તિને અધિનિયમની કલમ ૩૬ ની ઉપ-કલમ (૪) ની જોગવાઈઓ અનુસાર, આવા વ્યક્તિ અથવા એન્ટરપ્રાઇઝ દ્વારા ચલાવવામાં આવતા કોઈપણ વેપાર સાથે સંબંધિત આવા નિર્દિષ્ટ પુસ્તકો અથવા અન્ય દસ્તાવેજો ઉત્પન્ન કરવા માટે નિર્દેશ કરી શકે છે. સ્પષ્ટીકરણ. આ ઉપ-કલમના હેતુ માટે, "અઢઠ્ઠરી" શબ્દમાં અધિનિયમની કલમ ૧૭ ની ઉપ-કલમ (૩) અથવા કલમ ૩૬ ની ઉપ-કલમ (૩) માં ઉલ્લેખિત નિષ્ણાતો અને વ્યાવસાયિકોનો સમાવેશ થશે.

(૬) વધુ તપાસ પર ડાયરેક્ટર જનરલનો અહેવાલ અથવા અધિકૃત અધિકારીનો વધુ પૂછપરછ અંગેનો અહેવાલ મળ્યેથી, સેક્રેટરી, ચેરપર્સનની મંજૂરીથી, તે અંગે વિચારણા કરવા માટે સાત દિવસની અંદર આયોગની બેઠક નિશ્ચિત કરશે.

(૭) જો પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ ઉલ્લેખિત ડાયરેક્ટર જનરલના અહેવાલમાં અધિનિયમની જોગવાઈઓમાંથી કોઈનું ઉલ્લંઘન જણાતું હોય, તો સેક્રેટરી, કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાધિકારી અથવા સંબંધિત પક્ષકારો પાસેથી, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, વાંધાઓ અથવા સૂચનો આમંત્રિત કરવા માટે આયોગના હુકમો મેળવશે.

(૮) કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાધિકારી અથવા સંબંધિત પક્ષકારો પાસેથી વાંધાઓ અથવા સૂચનો પર વિચારણા કર્યા પછી, અથવા વધુ તપાસ કે વધુ પૂછપરછના અહેવાલ પર, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, જો આયોગનું એવું મંતવ્ય હોય કે વધુ પૂછપરછ જરૂરી છે, તો સેક્રેટરી, કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા વૈધાનિક સત્તાધિકારી અથવા સંબંધિત પક્ષકારોને, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, નિયમ ૨૨ મુજબ નોટિસ જારી કર્યા પછી, તે અંગે વિચારણા કરવા માટે આયોગની બેઠક નિશ્ચિત કરશે.

(૯) સેક્રેટરી, અધિનિયમની કલમ ૨૬ ની પેટા-કલમ (૭) અથવા પેટા-કલમ (૮) હેઠળ પૂછપરછ માટે આયોગની બેઠકોની તારીખો અંગે ડાયરેક્ટર જનરલને માહિતગાર રાખશે, જેથી તેઓ અધિનિયમની કલમ ૩૫ ની જોગવાઈઓ અનુસાર રૂબરૂમાં અથવા પોતાના કોઈપણ અધિકારી મારફતે હાજર રહી શકે.

૨૯. આયોગ સમક્ષ પક્ષકારો દ્વારા રજૂઆતો અથવા દલીલો કરવાની રીત.

(૧) અધિનિયમની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) ને બાધ આવ્યા વિના, કાર્યવાહીના પક્ષકારો અથવા તેમના અધિકૃત પ્રતિનિધિઓ, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, અધિનિયમની કલમ ૨૬ હેઠળની પૂછપરછ દરમિયાન તેઓ મૌખિક રજૂઆતો કરશે કે લેખિત દલીલો રજૂ કરશે, તેની તકેદારીની શરૂઆતની તકે જ આયોગ સમક્ષ જાહેરાત કરશે:

(૨) પેટા-નિયમ (૧) ને આધીન રહીને, આયોગ તે સમય મર્યાદા નક્કી કરી શકશે અથવા મર્યાદિત કરી શકશે કે જે દરમિયાન પક્ષકારો અથવા તેમના અધિકૃત પ્રતિનિધિઓ, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, પોતાની મૌખિક રજૂઆતો અથવા લેખિત દલીલો આયોગ સમક્ષ

રજૂ કરશે અથવા દાખલ કરશે, અને નિયમ ૩૦ મુજબ તેવા સમયપત્રકનું પાલન ન કરનાર પક્ષકારની ગેરહાજરીમાં બાબત પર નિર્ણય લેવા માટે આગળ વધી શકશે.

૩૭. દસ્તાવેજોનું નિરીક્ષણ અને પ્રમાણિત નકલો. –

(૧) કલમ ૫૭ અને નિયમ ૩૫ ની જોગવાઈઓને આધીન રહીને, આયોગની સામાન્ય બેઠકની કોઈપણ કાર્યવાહીના પક્ષકારને, સેક્રેટરીને સંબોધિત તે અંગેની લેખિત અરજી પર, નિયમ ૫૦ માં નિર્ધારિત ફીની ચૂકવણી કર્યા પછી, કાર્યવાહી દરમિયાન રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો અથવા રેકૉર્ડ્સનું નિરીક્ષણ કરવાની અથવા તેની નકલો મેળવવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકશે.

પરંતુ વધુમાં એવું કે આંતરિક દસ્તાવેજોના નિરીક્ષણ અથવા પ્રમાણિત નકલો માટેની કોઈપણ વિનંતી મંજૂર કરવામાં આવશે નહીં.

(૨) આયોગ, કાર્યવાહીના પક્ષકાર ન હોય તેવી વ્યક્તિની અરજી પર, પૂરતું કારણ દર્શાવવામાં આવે ત્યારે, નિયમ ૫૦ માં નિર્ધારિત ફીની ચૂકવણી કર્યા પછી, આવી વ્યક્તિને પેટા-નિયમ (૧) માં ઉલ્લેખિત દસ્તાવેજો અથવા રેકૉર્ડ્સના નિરીક્ષણની મંજૂરી આપી શકશે.

(૩) નિરીક્ષણ માત્ર સેક્રેટરી દ્વારા આ હેતુ માટે અધિકૃત કરાયેલા અધિકારીની હાજરીમાં જ મંજૂર કરવામાં આવશે:

પરંતુ શરત એ છે કે પેટા-નિયમ (૧) અથવા પેટા-નિયમ (૨) મુજબ દસ્તાવેજોનું નિરીક્ષણ અથવા તેની નકલ કરવાની મંજૂરી સેક્રેટરી અથવા આ હેતુ માટે તેના દ્વારા અધિકૃત અધિકારી દ્વારા નિર્ધારિત કરવાના સમય મર્યાદાને આધીન અને તેની દેખરેખ હેઠળ આપવામાં આવશે.

(જ) કેન્દ્ર કે રાજ્ય સરકારના અધિકારી અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ અથવા વૈધાનિક સત્તાધિકારીને આ હેતુ માટે સેક્રેટરીને લેખિત વિનંતી કરવા પર પેટા-નિયમ (૧) માં ઉલ્લેખિત દસ્તાવેજો અથવા રેકૉર્ડ્સનું નિરીક્ષણ કરવાની અને તેની નકલો મેળવવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે.

૪૧. પુરાવા લેવા.

(૧) અધિનિયમની જોગવાઈઓને આધીન રહીને, આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, તે રીત નક્કી કરી શકશે કે જે પ્રકારે તેમની સમક્ષની કાર્યવાહીમાં પુરાવા રજૂ કરી શકાશે.

(૨) પેટા-નિયમ (૧) ને બાધ આવ્યા વિના, આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ, પૂછપરછ અથવા તપાસના હેતુ માટે, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર –

(ક) ટેપ રેકૉર્ડિંગના ચકાસી શકાય તેવા ટ્રાંસ્ક્રિપ્ટના સ્વરૂપમાં લીધેલા પુરાવા, વિડિયો રેકૉર્ડિંગના બિનસંપાદિત સંસ્કરણો, ઇલેક્ટ્રોનિક મેલ, પ્રમાણિત મોબાઇલ ટેલિફોન રેકૉર્ડ્સ સહિતના ટેલિફોન રેકૉર્ડ્સ, વ્યક્તિઓના લેખિત સહી કરેલા બિન-શગંદનામાવાળા નિવેદનો અથવા લેખિત પ્રશ્નાવલાઓ અથવા મુલાકાતોના સહી કરેલા જવાબો અથવા બજાર સર્વેક્ષણો અથવા આર્થિક અભ્યાસો અથવા અન્ય અધિકૃત ગૂંચળા અથવા અન્યથાના આધારે નિષ્ણાતોના અભિપ્રાયો અથવા વિશ્લેષણોને ભૌતિક પુરાવા તરીકે રેકૉર્ડ પર સ્વીકારી શકશે;

(ખ) પ્રમાણપત્ર, પ્રમાણિત નકલ અથવા અન્ય દસ્તાવેજ હોવાનો દાવો કરતા દરેક દસ્તાવેજને રેકૉર્ડ પર સ્વીકારી શકશે, જે કાયદા દ્વારા કોઈપણ ચોક્કસ હકીકતના પુરાવા તરીકે

સ્વીકાર્ય જાહેર કરવામાં આવ્યો હોય, શરત એ છે કે તે કેન્દ્ર સરકારના અથવા રાજ્ય સરકારના અથવા વૈધાનિક સત્તાધિકારીના ગેઝેટેડ અધિકારી દ્વારા, અથવા મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા અથવા નોટરીઝ અધિનિયમ, ૧૯૫૨ (૧૯૫૨ નો ૫૩) હેઠળ નિયુક્ત નોટરી દ્વારા અથવા આયોગના સેક્રેટરી દ્વારા યોગ્ય રીતે પ્રમાણિત થયેલ હોય;

(ગ) વ્યાપારના સામાન્ય દોરામાં નિયમિતપણે રાખવામાં આવેલા એકાઉન્ટ્સના ચોપડાઓમાંની એન્ટ્રીઓ, જેમાં ઇલેક્ટ્રોનિક સ્વરૂપમાં જાળવવામાં આવેલી એન્ટ્રીઓનો સમાવેશ થાય છે, તેમજ જાહેર સેવક દ્વારા તેની સત્તાકીય ફરજના પાલનમાં, અથવા તે દેશના કાયદા દ્વારા વિશેષરૂપે સોંપવામાં આવેલી ફરજના પાલનમાં કોઈપણ અન્ય વ્યક્તિ દ્વારા રાખવામાં આવેલા કોઈપણ જાહેર અથવા અન્ય સત્તાવાર ચોપડા, રજિસ્ટર કે રેકૉર્ડ અથવા ઇલેક્ટ્રોનિક રેકૉર્ડમાંની એન્ટ્રીઓને દસ્તાવેજી પુરાવા તરીકે સ્વીકારી શકશે;

(ઘ) જે વ્યક્તિ દ્વારા દસ્તાવેજ લખાયેલો અથવા સહી થયેલો હોવાનું મનાય છે તે વ્યક્તિના હસ્તાક્ષરથી પરિચિત કોઈપણ વ્યક્તિના અભિપ્રાયને, તે વ્યક્તિના હસ્તાક્ષર સાબિત કરવા માટે સંબંધિત હકીકત તરીકે સ્વીકારી શકશે, જેના દ્વારા દસ્તાવેજ લખવામાં આવ્યો હતો અથવા સહી કરવામાં આવી હતી;

(ચ) હસ્તાક્ષર નિષ્ણાતોના અથવા આંગળીના છાપ ઓળખવામાં નિષ્ણાતોના અથવા વિદેશી કાયદા અથવા વિજ્ઞાન કે કળાના અર્થઘટનમાં વિશેષ કુશળતા ધરાવતી વ્યક્તિઓના અભિપ્રાયને સ્વીકારી શકશે;

- (છ) ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ (૧૮૭૨ નો ૧) ની કલમ ૫૭ હેઠળ અદાલત દ્વારા જે હકીકતોની નોંધ લઈ શકાય છે તેની નોંધ લઈ શકશે;
- (જ) કાર્યવાહીના પક્ષકારો દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલી અથવા લેખિતમાં સાબિત થયેલી તરીકે કરાર કરાયેલી હકીકતોને સ્વીકારી શકશે;
- (ઝ) ભારતનો ભાગ ન હોય તેવા કોઈપણ દેશના કોઈપણ સત્તાધિકારી, અદાલત અથવા સરકારના કોઈપણ રેકૉર્ડની પ્રમાણિત નકલ હોવાનો દાવો કરતો કોઈપણ દસ્તાવેજ અસલી અને સચોટ હોવાનું ધારી લેશે, જો તે દસ્તાવેજ એવી કોઈપણ રીતથી પ્રમાણિત હોવાનો દાવો કરતો હોય જેને તે દેશના રાષ્ટ્રીય સરકારના કોઈપણ પ્રતિનિધિ દ્વારા તે દેશમાં આવા રેકૉર્ડ્સની નકલોના પ્રમાણિતકરણ માટે સામાન્ય રીતે ઉપયોગમાં લેવાતી રીત તરીકે પ્રમાણિત કરવામાં આવી હોય, જેમાં ભારતમાં તે દેશના એમ્બેસી અથવા હાઈ કમિશન દ્વારા પ્રમાણિતકરણનો સમાવેશ થાય છે.
- (ઞ) કાર્યવાહી માટે સુસંગત અને ભૌતિક ગણી શકાય તેવા ઇલેક્ટ્રોનિક રેકૉર્ડ્સ સહિતના આવા દસ્તાવેજોને પુરાવા તરીકે સ્વીકારી શકશે.
- (૩) પેટા-નિયમ (૨) ની જોગવાઈને આધીન રહીને, ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ (૧૮૭૨ નો ૧) ની નીચેની કલમો, જ્યાં સુધી તે નીચેની બાબતોને લાગુ પડે છે –
- (ક) કલમ ૨૨-એ – જ્યારે ઇલેક્ટ્રોનિક રેકૉર્ડ્સની સામગ્રી અંગેના ભૌતિક સ્વીકાર સુસંગત હોય;

- (ખ) કલમ ૪૭-એ – ડિજિટલ સહી અંગેનો અભિપ્રાય જ્યારે સુસંગત હોય;
- (ગ) કલમ ૬૫-બી – ઇલેક્ટ્રોનિક રેકૉર્ડ્સની સ્વીકાર્યતા;
- (ઘ) કલમ ૬૭-એ – ડિજિટલ સહી અંગેનો પુરાવો;
- (ચ) કલમ ૭૩-એ – ડિજિટલ સહીની ચકાસણી અંગેનો પુરાવો;
- (છ) કલમ ૮૧-એ – ઇલેક્ટ્રોનિક સ્વરૂપોમાં ગેઝેટ્સ અંગેની ધારણા;
- (જ) કલમ ૮૫-એ – ઇલેક્ટ્રોનિક કરારો અંગેની ધારણા;
- (ઝ) કલમ ૮૫-બી – ઇલેક્ટ્રોનિક રેકૉર્ડ્સ અને ઇલેક્ટ્રોનિક સહીઓ અંગેની ધારણા;
- (ઞ) કલમ ૮૫-સી – ડિજિટલ સહી પ્રમાણપત્રો અંગેની ધારણા;
- (ટ) કલમ ૮૮-એ – ઇલેક્ટ્રોનિક સંદેશાઓ અંગેની ધારણા;
- (ઠ) કલમ ૮૯ – રજૂ ન કરાયેલા દસ્તાવેજોના યોગ્ય નિષ્પાદન વગેરે અંગેની ધારણા;
- (ડ) કલમ ૯૦-એ – પાંચ વર્ષ જૂના ઇલેક્ટ્રોનિક રેકૉર્ડ્સ અંગેની ધારણા;

પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ દ્વારા પૂછપરછ અથવા તપાસના હેતુ માટે લાગુ થઈ શકે છે.

- (૪) આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, પક્ષકારોને સોગંદનામા દ્વારા પુરાવા રજૂ કરવા અથવા આ બાબતમાં મૌખિક પુરાવા રજૂ કરવા માટે બોલાવી શકે છે.
- (૫) જો આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, કોઈપણ પક્ષકાર દ્વારા મૌખિક રજૂઆત દ્વારા પુરાવા રજૂ કરવાનો

નિર્દેશ કરે છે, તો આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ, જો આવશ્યક અથવા ઇષ્ટ લાગે, તો પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, બીજા પક્ષકાર અથવા પક્ષકારોને પુરાવા આપનાર વ્યક્તિની ઉલટતપાલસ (ક્રોસ એક્ઝામિન) કરવાની તક આપશે.

(૬) આયોગ અથવા ડાયરેક્ટર જનરલ, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર, જો આવશ્યક અથવા ઇષ્ટ લાગે, તો નિર્દેશ કરી શકે છે કે કોઈપણ પક્ષકારના પુરાવા આ હેતુ માટે નિયુક્ત કરાયેલા અધિકારી અથવા વ્યક્તિ દ્વારા રેકૉર્ડ કરવામાં આવે.

(૭) આયોગ પક્ષકારોને આ બાબતમાં દલીલો અથવા રજૂઆતોની લેખિત નોંધ દાખલ કરવાનો નિર્દેશ કરી શકે છે.

૪૩. આયોગ સમક્ષ વધારાના પુરાવાની રજૂઆત.

(૧) કાર્યવાહીના પક્ષકારો આયોગ સમક્ષ એવા વધારાના પુરાવા, ભલે તે મૌખિક હોય કે દસ્તાવેજી, રજૂ કરવા માટે હકદાર રહેશે નહીં, જે અધિનિયમની કલમ ૨૬ અથવા કલમ ૨૮ ની પેટા-કલમ (૧એ) હેઠળ તપાસ દરમિયાન ડાયરેક્ટર જનરલ સમક્ષ તેમના કબજામાં અથવા જ્ઞાનમાં હતા પરંતુ રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા, પરંતુ જો આયોગને હુકમો પસાર કરવા માટે અથવા અન્ય કોઈપણ નોંધપાત્ર કારણોસર કોઈપણ દસ્તાવેજ રજૂ કરવા અથવા કોઈપણ સાક્ષીની તપાસ કરવા અથવા કોઈપણ સોગંદનામું દાખલ કરવાની આવશ્યકતા હોય, અથવા જો ડાયરેક્ટર જનરલે પક્ષકારને પુરાવા રજૂ કરવાની પૂરતી તક આપી ન હોય, તો આયોગ, નોંધવાના કારણોસર, આવા દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની અથવા સાક્ષીની તપાસ કરવાની અથવા સોગંદનામું દાખલ કરવાની મંજૂરી આપી શકે છે અથવા આવા પુરાવા રજૂ કરવાની મંજૂરી આપી શકે છે.

- (૨) આવા દસ્તાવેજ આયોગ સમક્ષ અથવા આયોગ નિર્દેશ કરે તેવા સત્તાધિકારી સમક્ષ રજૂ કરી શકાશે અથવા સાક્ષીની તપાસ કરી શકાશે અથવા પુરાવા રજૂ કરી શકાશે.
- (૩) જો દસ્તાવેજ રજૂ કરવાનો અથવા સાક્ષીની તપાસ કરવાનો અથવા પુરાવા રજૂ કરવાનો નિર્દેશ કોઈપણ સત્તાધિકારી સમક્ષ કરવામાં આવે, તો તે સત્તાધિકારી આયોગના નિર્દેશનું પાલન કરશે અને પાલન કર્યા પછી દસ્તાવેજ, સાક્ષીની જુબાનીનો રેકૉર્ડ અથવા રજૂ કરાયેલા પુરાવાનો રેકૉર્ડ આયોગને મોકલી આપશે.
- (૪) વધારાના પુરાવા/દસ્તાવેજ આયોગ દ્વારા પુરાવા રજૂ કરનાર પક્ષકાર સિવાયના કાર્યવાહીના પક્ષકારોને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે અને તેમને ઉક્ત વધારાના પુરાવાની સામગ્રી સામે વિરોધ કરવાની તક પૂરી પાડવામાં આવશે.
૧૫. હવે રેકૉર્ડ પરની હકીકતો અને સામગ્રીના સંદર્ભમાં ઉપરોક્ત રજૂઆતોનું વિશ્લેષણ કરવા માટે આપણે આગળ વધીએ. સ્ટીલ ઓથોરિટી (ઉપરોક્ત) ના કેસના ચુકાદાનું વાચન અને પુનઃવાચન આ રજૂઆતના સંબંધમાં જ્યાં સુધી સંબંધ છે ત્યાં સુધી એવો કાયદો સ્થાપિત કરે છે જે હજુ પણ અમલમાં છે અને તે એ છે કે—
- (ક). કે મોટા જાહેર હિતમાં અને માન્ય કારણોસર કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના પ્રયોજનને ખાસ બાકાત રાખતા કાયદા ઘડવાની સક્ષમતા વિધાનસભા ધરાવે છે.
- (ખ). ભલે સર્વોચ્ચ અદાલત અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની જોગવાઈઓના પ્રકાશમાં આ બાબત પર વિચાર કરી રહી હતી, પરંતુ અધિનિયમની સમગ્ર યોજના પર વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો અને એવું જણાયું હતું કે કલમ ૨૬(૭) અને કલમ ૨૬(૮) ની જોગવાઈઓ હેઠળ આયોગ અધિનિયમની કલમ ૨૬(૭) અને

કલમ ૨૬(૮) ની જોગવાઈઓ હેઠળ અંતિમ નિષ્કર્ષ પર પહોંચતા પહેલાં પક્ષકારો પાસેથી વાંધાઓ અને સૂચનો આમંત્રિત કરતી નોટિસ જારી કરશે. નિયમ ૨૧ એ કલમ ૨૬ હેઠળની પૂછપરછની પ્રક્રિયા નિર્ધારિત કરે છે અને હુકમ કરવામાં આવે તે પહેલાં સંબંધિત પક્ષકારોના વાંધાઓ અને સૂચનોની સુનાવણીની પણ કલ્પના કરે છે. SAIL (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના અવલોકનો જો કે અહીં ઉપર પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે, તેમ છતાં પુનરાવર્તનની કિંમતે નીચે મુજબ પુનઃઉચ્ચાર કરવાની જરૂર છે. SAIL (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ચુકાદાના સંબંધિત ફકરાઓ નીચે મુજબ છે:

"પર. કાયદો એ વિધાનસભાની આજ્ઞા હોવાનું કહેવાય છે. તે વિધાનસભાની ઈચ્છા વ્યક્ત કરે છે અને અદાલતનું કાર્ય તે બનાવનારના ઈરાદા અનુસાર દસ્તાવેજનું અર્થઘટન કરવાનું છે. તે કાયદાના અર્થઘટનનો એક સ્થિર નિયમ છે કે જોગવાઈઓનું અર્થઘટન અર્થઘટનના સાદા નિયમ લાગુ કરીને કરવું જોઈએ. અદાલતો સામાન્ય રીતે એવી કોઈપણ બાબત સૂચિત કરશે નહીં જે કાયદા દ્વારા સ્પષ્ટપણે વપરાયેલા શબ્દો સાથે અસંગત હોય. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, અદાલતે ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે તેનું કાર્ય જસડિસેરે છે, જસ ડેરે નથી. અપીલનો અધિકાર એ કાયદાની રચના હોવાને કારણે અને વૈધાનિક અધિકાર હોવાને કારણે બિનજરૂરી રીતે ઉદાર કે કઠોર અર્થઘટનને આમંત્રણ આપતો નથી. શ્રેષ્ઠ ધોરણ એ રહેશે કે કાયદાકીય ઈરાદાને ધ્યાનમાં રાખીને શાબ્દિક અર્થઘટન આપવામાં આવે.

પ૩. આ અદાલતે શિવ શક્તિ કો-ઓપ. હાઉસીંગ સોસાયટી, નાગપુર વિરુદ્ધ સ્વરાજ ડેવલપર્સ [(૨૦૦૩) ૬

એસ.સી.સી. ૬૫૯] ના કેસમાં, વૈધાનિક જોગવાઈઓના અર્થઘટનના સિદ્ધાંતોનો સંદર્ભ આપતી વખતે, નીચે મુજબ ઠેરવ્યું હતું:

"૧૯. કાયદામાં તે એક સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે અદાલત કોઈપણ વૈધાનિક જોગવાઈમાં એવી કોઈ બાબત વાંચી શકતી નથી જે સ્પષ્ટ અને અસંદિગ્ધ હોય. કાયદો એ વિધાનસભાની આજ્ઞા છે. કાયદામાં વપરાયેલી ભાષા એ કાયદાકીય ઈરાદાનું નિર્ધારક પરિબળ છે. શબ્દો અને વાક્યાંશો એવા પ્રતીકો છે જે સંદર્ભોના માનસિક સંદર્ભોને ઉત્તેજિત કરે છે. કાયદાના અર્થઘટનનો ઉદ્દેશ્ય તેને ઘડનાર વિધાનસભાના ઈરાદાને શોધવાનો છે. (જુઓ ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ ઓફ ઇન્ડિયા વિ. પ્રાઈસ વોટરહાઉસ.) વિધાનસભાનો ઈરાદો મુખ્યત્વે વપરાયેલી ભાષા પરથી તારવવાનો છે, જેનો અર્થ એ છે કે જે કહેવામાં આવ્યું છે તેમજ જે કહેવામાં આવ્યું નથી તેના પર ધ્યાન આપવું જોઈએ. પરિણામે, એવું અર્થઘટન કે જેના સમર્થન માટે શબ્દોના ઉમેરા અથવા અવેજીકરણની જરૂર હોય અથવા જેના પરિણામે શબ્દોને અર્થહીન તરીકે અસ્વીકાર કરવો પડે, તેને ટાળવું પડશે. જેમ કોવર્ડ વિ. સ્પૂનર માં અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે અદાલતો અધિનિયમની ખામીયુક્ત શબ્દરચનામાં સહાય કરી શકતી નથી, આપણે ઉમેરી કે સુધારી શકતા નથી, અને અર્થઘટન દ્વારા ત્યાં રહી ગયેલી ખામીઓની પૂર્તિ કરી શકતા નથી. (જુઓ ગુજરાત રાજ્ય વિ. દિલીપભાઈ નાથુભાઈ પટેલ). કોઈપણ અર્થઘટનના નિયમોની વિરુદ્ધ છે કે અધિનિયમમાં શબ્દો વાંચવા સિવાય કે આમ કરવું તદ્દન આવશ્યક હોય. [જુઓ સ્ટોક વિ. ફ્રેન્ક જોન્સ (ટિપ્ટન) લિમિટેડ.] અર્થઘટનના નિયમો અદાલતોને તેમ કરવાની મંજૂરી આપતા નથી, સિવાય કે પ્રસ્તુત જોગવાઈ અર્થહીન હોય અથવા શંકાસ્પદ અર્થ ધરાવતી હોય. અદાલતો પાર્લામેન્ટના

અધિનિયમમાં શબ્દો વાંચવા માટે હકદાર નથી સિવાય કે તેના માટે સ્પષ્ટ કારણ ખુદ અધિનિયમની ચારેય દીવાલોની અંદરથી મળી આવે. (લોર્ડ લોરેબર્ન, એલ.સી. દ્વારા વિકર્સ સોન્સ એન્ડ મેક્સિમ લિ. વિ. ઈવાન્સ માં, જુમ્મા મસ્જિદ વિ. કોડીમાનિન્દ્રા દેવિયાહ માં ટાંકવામાં આવ્યું છે.)

૫૬. આમ, અદાલત કાયદા દ્વારા પ્રાપ્ત કરવા ધારેલા ઉદ્દેશ્યના પ્રકાશમાં સાદા અર્થઘટનનો નિયમ અને કાયદાકીય ઈરાદો સુરક્ષિત રીતે લાગુ કરી શકે છે. અધિનિયમની જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કરતી વખતે, અદાલત માટે શબ્દોને રોપવા, અથવા બાકાત રાખવા, અથવા જ્યાં જોગવાઈની ભાષા સાદી અને સરળ હોય ત્યાં તેના પર વધુ પડતો ભાર મૂકવો આવશ્યક નથી. અધિનિયમની જોગવાઈઓને અર્થઘટન દ્વારા બિનજરૂરી રીતે જોગવાઈઓના અવકાશને વિસ્તૃત કરીને તેના પ્રયોજનમાં કોઈપણ પ્રકારનો અવરોધ ઊભો કરવાને બદલે તેમની સંપૂર્ણ કામગીરી ચલાવવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ.

૭૭. કાર્યવાહીના પ્રારંભિક તબક્કે કોઈપણ પક્ષકારને નોટિસ જારી કરવી, જે પ્રકૃતિ અને સારમાં નિર્ણાયક નથી, તેને માંડ સૂચિત કરી શકાય છે; જ્યાં પણ વિધાનસભા ઈચ્છે છે ત્યાં તેણે તે ચોક્કસપણે કહેવું જ જોઈએ. કસ્ટમ્સ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૭૫ હેઠળના કસ્ટમ્સ ટેરિફ (ડમ્પ કરેલી વસ્તુઓ પર એન્ટી-ડમ્પિંગ ડ્યુટીની ઓળખ, આંકલન અને સંગ્રહ અને નુકસાનના નિર્ધારણ માટેના) નિયમો, ૧૯૯૫ નો સંદર્ભ આપીને આનું ઉદાહરણ આપી શકાય છે. નિયમ ૫(૫) જોગવાઈ કરે છે કે સમાન વસ્તુના કુલ ઉત્પાદનના ૨૫% કરતા ઓછા ન હોય તેવું પ્રતિનિધિત્વ કરતા પીડિત ઘરેલુ ઉત્પાદકો દ્વારા સબમિટ કરાયેલી અરજી સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે, નિયુક્ત સત્તાધિકારી તપાસ શરૂ કરવા માટે આગળ વધતા

પહેલાં નિકાસ કરતા દેશની સરકારને સૂચિત કરશે. નિયમ ૬(૧) માં પણ ખાસ કરીને નિયુક્ત સત્તાધિકારી દ્વારા તપાસ શરૂ કરવાના નિર્ણયની જાહેર નોટિસ જારી કરવાની જરૂર છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, તપાસ શરૂ કરતા પહેલાંની નોટિસ એન્ટી-ડમ્પિંગ નિયમો હેઠળ ખાસ જોગવાઈ કરવામાં આવી છે, જ્યારે અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) ની જોગવાઈઓ હેઠળ તેવું નથી.

૭૯. કાયદાના નિરપેક્ષ સિદ્ધાંત તરીકે તે જણાવવું મુશ્કેલ છે કે તમામ કેસોમાં, તમામ તબક્કો પર અને તમામ સંજોગોમાં નોટિસ અને સુનાવણીનો અધિકાર એ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોની ફરજિયાત આવશ્યકતા છે. વધુમાં, તેનું પાલન ન કરવાથી, હંમેશાં મૂળભૂત આવશ્યકતાઓનું ઉલ્લંઘન થશે જે સમગ્ર કાર્યવાહીને ખામીયુક્ત બનાવે છે. વિવિધ કાયદાઓએ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોને વિવિધ તબક્કાઓ પર, ખાસ કરીને કાર્યવાહીના પ્રારંભિક તબક્કે બાકાત રાખવાની જોગવાઈ કરી છે અને આવા કાયદાઓને આ અદાલત દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે. જ્યાં પણ આવી બાકાત મોટા જાહેર હિત પર આધારિત હોય અને અનિવાર્ય તથા માન્ય કારણોસર હોય, ત્યાં અદાલતોએ આવા પડકારનું મનોરંજન કરવાનું નકારી કાઢ્યું છે. તે હંમેશાં કાર્યવાહીની પ્રકૃતિ, આવા કાયદાના આહ્વાનના આધાર અને ઉપરોક્ત નોંધાયેલા સિદ્ધાંતોના પ્રકાશમાં કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના પાલનની આવશ્યકતા પર આધાર રાખશે."

૮૯. ઓડી અલ્ટેરમ પાર્ટમ ના સિદ્ધાંતના અપવાદો આપણા દેશમાં દીવાની કે ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્ર બંને માટે અજાણ્યા નથી જ્યાં સિવિલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ સક્ષમ અધિકારક્ષેત્રની અદાલત દ્વારા એક્ઝ-પાર્ટે વચગાળાના હુકમો પસાર કરી શકાય છે જ્યારે ફોજદારી અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી અદાલતો આરોપીની

ગેરહાજરીમાં કોઈ ગુનાની નોંધ (કોન્ફ્રિક્શન્સ) લઈ શકે છે અને તેની હાજરી માટે સમન્સ જારી કરી શકે છે. એટલું જ નહીં, અદાલતો ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડની જોગવાઈઓ હેઠળ આરોપીની ગેરહાજરીમાં ફરિયાદ કેસોમાં પ્રી-ચાર્જ પુરાવા પણ રેકૉર્ડ કરે છે. વિવિધ દેશોમાં વિવિધ પ્રણાલીઓ હેઠળ સમાન અભિગમ અપનાવવામાં આવે છે."

(ગ). અધિનિયમની યોજના પૂરતા રક્ષણો પૂરા પાડે છે કેમ કે તપાસ અહેવાલ સબમિટ થયા પછી, પક્ષકારોને તેમના વાંધાઓ અને સૂચનો દાખલ કરવા માટે આમંત્રિત કરવામાં આવે છે અને ત્યારબાદ જ હુકમો પસાર કરવામાં આવે છે. નિયમ ૪૩ પણ એક ઉમેરાયેલું રક્ષણ પૂરું પાડે છે જેના દ્વારા પક્ષકારો વધારાના પુરાવા રજૂ કરી શકે છે જે તેઓ ડાયરેક્ટર જનરલ સમક્ષ રજૂ કરી શક્યા ન હતા. તેથી, તપાસ અહેવાલ દાખલ થયા પછી અર્ધ-ન્યાયિક સંસ્થા, આયોગ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો દ્વારા માર્ગદર્શિત થાય છે અને અધિનિયમની કલમ ૨૭ હેઠળ હુકમો પસાર કરવા માટે કલમ ૩૬(૨) હેઠળ સત્તાઓ ધરાવે છે.

૧૫.૧ આ આપણને અગાઉ જણાવવામાં આવેલી બાબત સાથે સંબંધિત થોડી સંબંધિત રજૂઆત તરફ લાવે છે. શ્રી ઠાકોરે ગૂગલ ઇન્ક (ઉપરોક્ત) ના કેસના ચુકાદાના સંબંધિત ફકરાઓ પર વ્યાપકપણે આધાર રાખ્યો છે જે તપાસના ચરણમાં ડાયરેક્ટર જનરલની સત્તાઓ વ્યાપક અને વ્યાપક છે અને ગૂગલ ઇન્ક (ઉપરોક્ત) માં આયોજિત તરીકે ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ પોલીસ કરતા પણ વધુ છે તેવું સૂચવવા માટે નીચે મુજબ રજૂ કરવામાં આવ્યા છે. સંબંધિત ફકરાઓ નીચે મુજબ વાંચે છે:

ગૂગલ ઇન્ક. વિ. સ્પર્ધા આયોગ, ૨૦૧૫ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન
ડેલ્ ૮૯૯૨

"૧૮(સી) ડીજી, આવી તપાસ દરમિયાન, અધિનિયમની કલમ
૩૬(૨) સાથે વાંચવામાં આવતી કલમ ૪૧(૨) ના
ગુણધર્મ દ્વારા, તે જ સત્તાઓ ધરાવે છે જે સિવિલ પ્રોસિજર
કોડ, ૧૯૦૮ હેઠળ સિવિલ કોર્ટમાં નિહિત હોય છે, જ્યારે

(i) કોઈપણ વ્યક્તિની હાજરી બોલાવવા અને તેને
અમલમાં મૂકવા અને તેને સોગંદ પર તપાસવા,

(ii) દસ્તાવેજોની શોધ અને ઉત્પાદનની આવશ્યકતા
કરવા,

(iii) સોગંદનામા પર પુરાવા પ્રાપ્ત કરવા,

(iv) સાક્ષીઓ અને દસ્તાવેજોની તપાસ માટે કમિશન જારી
કરવા, અને

(v) કોઈપણ જાહેર કાર્યાલયમાંથી જાહેર રેકૉર્ડ અથવા
દસ્તાવેજો મંગાવવા અંગે દાવો ચલાવતી વખતે.
ડીજી ઓગસ્ટ ૨, ૨૦૨૦ ૨૭ ને અધિનિયમ,
૧૯૫૬ ની કલમ ૨૪૦ અને ૨૪૦એ સાથે વાંચવામાં
આવતી કલમ ૪૧(૩) દ્વારા વધુ સત્તા આપવામાં
આવી છે કે તે તપાસ સામે/માં તપાસાયેલી
વ્યક્તિ/એન્ટરપ્રાઇઝના કોઈપણ ચોપડા અને
કાગળો છ મહિનાના સમયગાળા માટે પોતાના
કબજામાં રાખી શકે અને તપાસ સામે/માં
તપાસાયેલી વ્યક્તિની બાબતો સંબંધિત કોઈપણ
વ્યક્તિની સોગંદ પર તપાસ કરી શકે અને આવી
વ્યક્તિ/એન્ટરપ્રાઇઝના તમામ અધિકારીઓ,

કર્મચારીઓ અને એજન્ટો પણ તેમના કબજા અને સત્તામાં રહેલા તમામ ચોપડા અને કાગળોને સુરક્ષિત રાખવા માટે બંધાયેલા છે."

"૧૮(ડી) અધિનિયમની કલમ ૪૩ હેઠળ, ડીજીના કોઈપણ નિર્દેશનું વ્યાજબી કારણ વિના પાલન ન કરવા પર, પાલનના પ્રત્યેક દિવસ માટે રૂપિયા એક લાખ સુધીના અને વધુમાં વધુ રૂપિયા એક કરોડ સુધીના દંડ સાથે દંડનીય બનાવવામાં આવ્યું છે."

"૧૮(ઈ) આમ તે જોવામાં આવશે કે આવી તપાસ દરમિયાન ડીજીની સત્તાઓ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ પોલીસને આપવામાં આવેલી તપાસની સત્તા કરતા ઘણી વ્યાપક અને વ્યાપક છે. જ્યારે પોલીસને સોગંદ પર પુરાવા રેકૉર્ડ કરવાની કોઈ સત્તા નથી, ત્યારે ડીજીને આવી સત્તા આપવામાં આવી છે. સ્પર્ધા અધિનિયમ હેઠળના મામલાઓ સાથે વ્યવહાર કરવાનો અમારો અનુભવ દર્શાવે છે કે તપાસ દરમિયાન બોલાવવામાં આવેલા સાક્ષીઓના સોગંદ પરના નિવેદન માત્ર રેકૉર્ડ કરવામાં આવી રહ્યા નથી પરંતુ ઉક્ત સાક્ષીઓને સૂચનાકાર/દાવાકાર દ્વારા પણ ઉલટતપાલસ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી રહી છે અને જે પુરાવા ડીજીના અહેવાલના ભાગ રૂપે સ્પર્ધા આયોગ સમક્ષની વધુ કાર્યવાહીનો આધાર બને છે. આમ જ્યારે સીઆરપીસી હેઠળ પોલીસ દ્વારા તપાસમાં, ઓડી અલ્ટેરમ પાર્ટમ નો નિયમ લાગુ પડતો નથી, ત્યારે ડીજી, સ્પર્ધા આયોગ પર આવો કોઈ પ્રતિબંધ નથી."

"૧૮(એફ) આમ, ડીજી, સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા તપાસ એ એક્ઝ-પાર્ટે પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ મંતવ્યના આધારે

ટ્રાયલ/પૂછપરછની શરૂઆત સમાન છે. ભલે સર્વોચ્ચ અદાલતે SAIL (ઉપરોક્ત) ના પેરા ૧૧૬ માં ઠેરવ્યું છે કે ડીજી, સ્પર્ધા આયોગએ તપાસ અહેવાલ સબમિટ કર્યા પછી સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા પૂછપરછ શરૂ થાય છે, પરંતુ, તે કેસની હકીકતોમાં, તે ધ્યાનમાં લેવાની કોઈ તક મળી નથી કે ડીજી, સ્પર્ધા આયોગ પાસે તપાસના ચરણમાં પોલીસ કરતા ઘણી વ્યાપક સત્તાઓ છે. ચુકાદાનો પેરા ૨૯ એ પણ નોંધે છે કે વકીલોએ એવા મુદ્દાઓ પર દલીલો કરી હતી જે તે કેસની હકીકતોમાં ચુકાદા માટે કડક રીતે ઊભા થતા નથી; જો કે તેવું અનુભવાયું હોવાથી કે ઉક્ત પ્રશ્નો ભવિષ્યમાં ઊભા થવાના જ છે, સર્વોચ્ચ અદાલતે ઉક્ત દલીલો સાથે પણ વ્યવહાર કરવાનું આગળ વધાર્યું."

"૧૮(જી) આમ સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા આદેશિત ડીજી દ્વારા તપાસ એ કારણ દર્શાવો નોટિસથી અલગ પાયા પર ઊભી છે, જેની ન્યાયિક સમીક્ષાનો અવકાશ, જો કે આવે છે, તે ખૂબ જ મર્યાદિત છે અને પોલીસ દ્વારા એફઆઈઆર પછીની તપાસ/પૂછપરછથી જે કેટલાક કેસોમાં કોઈ પૂર્વગ્રહ ન સર્જનારી અને આમ તેના માટે કોઈ કારણ ન પૂરું પાડનારી તરીકે રાખવામાં આવી છે."

"૧૮(એચ) એફઆઈઆરની નોંધણી પહેલાં સંબંધિત પોલીસ અધિકારીએ પૂછપરછ શરૂ કરવાની નથી અને કેસની નોંધણી કરવા માટે વૈધાનિક રીતે બંધાયેલા છે (સીઆરપીસીની કલમ ૧૫૪(૧) હેઠળ) અને પછી, જો શંકા કરવાનું કારણ હોય તો (સીઆરપીસીની કલમ ૧૫૭(૧) ના અર્થમાં) આવી વ્યક્તિ સામે તપાસ સાથે આગળ વધવું. તેનાથી વિપરીત, જેમ ઉપર નોંધ્યું છે તેમ,

સ્પર્ધા અધિનિયમ હેઠળ ડીજી દ્વારા તપાસ માત્ર સંદર્ભ/માહિતીની પ્રાપ્તિ પર શરૂ થતી નથી પરંતુ ઓગસ્ટ ૨, ૨૦૨૦ ૨૮ માત્ર ત્યારે જ શરૂ થાય છે જ્યારે સ્પર્ધા આયોગએ અધિનિયમની જોગવાઈઓના ઉદ્દેશ્યનું પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ મંતવ્ય રચ્યું હોય."

સ્પર્ધા આયોગ વિ. ઓરિયેન્ટલ રબર, ૨૦૧૮ એસ.સી.સી.
ઓનલાઈન ડેલ્ ૯૧૯૨

"૨૪. આ બાબતને જુદા દ્રષ્ટિકોણથી પણ જોઈ શકાય છે. આ અદાલતની ડિવિઝન બેન્ચે ગૂગલ (ઉપરોક્ત) માં ઠેરવ્યું છે કે સ્પર્ધા અધિનિયમ હેઠળ ડીજીની સત્તાઓ ખૂબ જ વ્યાપક અને વિસ્તૃત છે, અને ડીજી દ્વારા તપાસના પરિણામો પણ કઠોર છે. અદાલત દ્વારા ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે: "આમ તે જોવામાં આવશે કે આવી તપાસ દરમિયાન ડીજીની સત્તાઓ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ પોલીસને આપવામાં આવેલી તપાસની સત્તા કરતા ઘણી વ્યાપક અને વ્યાપક છે. જ્યારે પોલીસને સોગંદ પર પુરાવા રેકૉર્ડ કરવાની કોઈ સત્તા નથી, ત્યારે ડીજીને આવી સત્તા આપવામાં આવી છે. સ્પર્ધા અધિનિયમ હેઠળના માધ્યમો સાથે વ્યવહાર કરવાનો અમારો અનુભવ દર્શાવે છે કે તપાસ દરમિયાન બોલાવવામાં આવેલા સાક્ષીઓના સોગંદ પરના નિવેદન માત્ર રેકૉર્ડ કરવામાં આવી રહ્યા નથી પરંતુ ઉક્ત સાક્ષીઓને સૂચનાકાર/દાવાકાર દ્વારા પણ ઉલટતપાલસ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી રહી છે અને જે પુરાવા ડીજીના અહેવાલના ભાગ રૂપે સ્પર્ધા આયોગ સમક્ષની વધુ કાર્યવાહીનો આધાર બને છે. આમ જ્યારે સીઆરપીસી હેઠળ પોલીસ દ્વારા તપાસમાં, ઓડી અલ્ટેરમ પાર્ટમ નો નિયમ લાગુ પડતો નથી, ત્યારે ડીજી, સ્પર્ધા આયોગ પર આવો કોઈ પ્રતિબંધ નથી. આમ, ડીજી, સ્પર્ધા

આયોગ દ્વારા તપાસ એ એક્ઝ-પાર્ટે પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ મંતવ્યના આધારે ટ્રાયલ/પૂછપરછની શરૂઆત સમાન છે"

૨૫. જો કે ડીજીની સત્તાઓ એટલી દૂરગામી છે અને ડીજી દ્વારા તપાસના પરિણામો એટલા કઠોર છે, તેથી તે જરૂરી રહેશે કે ડીજી દ્વારા તપાસ દરમિયાન, જ્યારે બાદમાં પુરાવા એકત્રિત કરી રહ્યા હોય અથવા રેકૉર્ડ કરી રહ્યા હોય ત્યારે પક્ષકાર/વ્યક્તિને વકીલ સાથે રાખવાનો અધિકાર છીનવી લેવામાં ન આવે. આ અદાલત, તેથી, માને છે કે વિદ્વાન સિંગલ જજનું ગૂગલ (ઉપરોક્ત) તેમજ પંજાબ નેશનલ બેંક (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદા પરનું સમર્થન, એવું ધારણ કરવા માટે કે જ્યારે પૂછપરછ અથવા તપાસના પરિણામો ગંભીર અને કઠોર હોય, ત્યારે વ્યક્તિના વકીલ દ્વારા સાથમાં રહેવા અથવા પ્રતિનિધિત્વ પામવાના અધિકારને નામિશ કરી શકાતો નથી, તે તર્કસંગત છે અને તેમાં કોઈ દોષ જોવામાં આવી શકતો નથી."

[ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે]

૧૫.૨ આ ચુકાદાઓ પરનો ભાર એ રજૂઆત આગળ ધપાવવા માટે દબાવવામાં આવે છે કે ડાયરેક્ટર જનરલ તપાસ ચલાવે છે ત્યારે પણ અધિનિયમની કલમ ૪૧(૨) ના સંદર્ભમાં વાંચવામાં આવે ત્યારે તેમની પાસે વ્યાપક સત્તાઓ છે જે કહે છે કે કલમ ૩૬(૨) મુજબ આયોગની જેમ જ સત્તાઓ હશે. તે સાચું છે કે ડીજી પાસે સાક્ષીઓને બોલાવવાની સત્તાઓ પણ છે જે તેમણે અરજદારના કેસમાં કરી હતી. આ ૨૦૦૯ ના નિયમોના નિયમ ૪૧ ના સંદર્ભમાં પણ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને કરવામાં આવ્યું હતું. જ્યારે ડાયરેક્ટર જનરલ તપાસ ચલાવે છે અને તેમનો અહેવાલ તૈયાર કરે છે,

ત્યારે નિયમ ૩૭ હેઠળ, પક્ષકારને તપાસ પ્રગતિમાં હોય તેવા તબક્કે હુકમો, દસ્તાવેજો, પુરાવાઓની નકલો માટે અરજી કરવાનો, સાક્ષીઓની ઉલટતપાલસ માંગવાનો વિકલ્પ હોય છે. તેથી માત્ર એટલા માટે કે ગૂગલ ઇન્ક (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદામાં અભિપ્રાય આપવામાં આવ્યા મુજબ ડીજીની સત્તાઓ વ્યાપક અને વ્યાપક હોવાનું પ્રક્ષેપિત થાય છે, તે ૨૦૦૯ ના નિયમોના નિયમ ૩૭ હેઠળ આવી તક પસંદ ન કરતા પક્ષકારને સાક્ષીઓની પ્રક્રિયા અથવા ઉલટતપાલસ અને દસ્તાવેજોની પ્રાપ્તિનું વળતર આપતું નથી.

૧૫.૩ ડાયરેક્ટર જનરલની સત્તાઓ ૧૨/૦૯/૨૦૧૯ ના રોજ નક્કી કરાયેલા કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ એમ/એસ ગ્રાસિમ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ ના કેસમાં દિલ્લી હાઈ કોર્ટ સમક્ષ વિચારણા માટે આવી હતી. ડિવિઝન બેન્ચ ડાયરેક્ટર જનરલના અહેવાલને રદબાતલ કરવા સામેના પડકાર પર વિચાર કરી રહી હતી કારણ કે અહેવાલમાં પ્રભુત્વ ધરાવતી સ્થિતિના દુરુપયોગ અંગે પણ તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી જ્યારે વાસ્તવમાં સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા નિર્દેશિત તપાસ કલમ ૩(૩)(એ), (બ), (સી) ના ઉદ્દેશનોની તપાસ કરવાની હતી અને કલમ ૪ ની નહીં. અહેવાલ સબમિટ કરવા પર કંપનીએ સ્પર્ધા આયોગના નિર્દેશો બહાર હોવા બદલ અહેવાલને પડકાર્યો હતો જે સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો, જેના કારણે કંપનીને હાઈ કોર્ટનો સંપર્ક કરવાની ફરજ પડી હતી. વિદ્વાન સિંગલ જજે નીચે મુજબ ઠેરવ્યું હતું:

"૧૬. આખરે, ૬ ડિસેમ્બર, ૨૦૧૩ ના રોજ હુકમો અનામત રાખવામાં આવ્યા હતા અને ૧૭ ડિસેમ્બર, ૨૦૧૩ ના રોજ વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પ્રસ્તુત ચુકાદો પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. વિદ્વાન સિંગલ જજે નીચે મુજબ ઠેરવ્યું હતું:

- (i) જો ડીજી દ્વારા તપાસ એવી માહિતી પર આધારિત હોય જેને સ્પર્ધા આયોગએ પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ કેસના અસ્તિત્વ સંબંધિત પોતાનું મંતવ્ય રચતી વખતે ધ્યાનમાં લીધી ન હતી, તો ડીજીનું કૃત્ય અધિનિયમની યોજનાની વિરુદ્ધ હશે.
- (ii) સ્પર્ધા આયોગ નિયમોના નિયમ ૧૮ (જ) માં ડીજી પાસેથી માહિતી અથવા સંદર્ભમાંના દરેક આરોપ પર તેના તારણો ધરાવતો અહેવાલ આપવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે, પ્રસ્તુત સંજોગો અનુસાર. આ હજુ અન્ય એક સૂચક હતો કે ડીજીનો અહેવાલ સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા પ્રાપ્ત માહિતી અથવા સંદર્ભમાંના આરોપો સુધી મર્યાદિત રહેવાનો હતો અને તે "ઉક્ત માહિતી અથવા સંદર્ભની બહાર મુસાફરી કરવા માટે સક્ષમ નથી".
- (iii) અધિનિયમની યોજના હેઠળ, જે એન્ટરપ્રાઇઝ સામે સ્પર્ધા આયોગને માહિતી આપવામાં આવે છે તે પ્રથમ ડીજી સમક્ષ તપાસ દરમિયાન, અને જો ડીજી સંતુષ્ટ ન હોય અને અધિનિયમની જોગવાઈઓના ઉલ્લંઘનનો અહેવાલ આપે, તો સ્પર્ધા આયોગ સમક્ષ પૂછપરછ દરમિયાન પોતાનો બચાવ કરવા માટે હકદાર છે.
- (iv) જો જીઆઈએલ દ્વારા અધિનિયમની કલમ ૪ ના ઉલ્લંઘનનો આક્ષેપ કરતી માહિતી, અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ પોતાનું મંતવ્ય રચવા માટે સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હોત, અને ડીજીને ઉક્ત માહિતીમાં તપાસ કરવા માટે કારણભૂત બનવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હોત, તો જીઆઈએલ સ્પર્ધા આયોગ નિયમોના નિયમ ૪૧ (જ) હેઠળ ડીજીને એ સંતુષ્ટ કરવા માટે કે

તેના દ્વારા અધિનિયમની કલમ ૪ નું કોઈ ઉલ્લંઘન કરવામાં આવ્યું નથી, પુરાવા રજૂ કરવાની પરવાનગી આપવા માટે વિનંતી કરી શકી હોત. ચકાસણી દરમિયાન ડીજીને પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતીનો ભાગ જીઆઈએલ દ્વારા કલમ ૪ ના ઉલ્લંઘનનો આક્ષેપ કરતો સ્પર્ધા આયોગને ઉપલબ્ધ ન હોવાથી, તે સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા ડીજીને જારી કરાયેલા નિર્દેશોનો વિષયવસ્તુ ન હતો. પરિણામે, જીઆઈએલ પાસે સ્પર્ધા આયોગ નિયમોના નિયમ ૪૧(૪) હેઠળ ડીજીને અરજી કરવાની કોઈ તક નહોતી.

(v) જો કે ડીજીના અહેવાલને રદબાતલ કરવા અથવા બાજુ પર મૂકવાની અધિનિયમ હેઠળ સ્પર્ધા આયોગને કોઈ સત્તા આપવામાં આવી ન હતી, જો ડીજીએ એવી માહિતીની તપાસ કરી હોય, જે અધિનિયમની કલમ ૨૬ (૧) હેઠળ પોતાનું મંતવ્ય રચતી વખતે સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી, તો સ્પર્ધા આયોગ આવી તપાસ સાથે સંબંધિત અહેવાલના ભાગને નકારી કાઢવા માટે હકદાર હતી.

(vi) ડીજીનો અહેવાલ, જીઆઈએલ દ્વારા અધિનિયમની કલમ ૪ ના ઉલ્લંઘનની જાણ કરવાના હદ સુધી, અધિનિયમની કલમ ૨૬ (૪) હેઠળ જીઆઈએલને મોકલી શકાતો નથી, કે ન તો સ્પર્ધા આયોગ અધિનિયમની કલમ ૨૬ (૮) હેઠળ તેના પર વધુ પૂછપરછ કરી શકે છે, કે ન તો અધિનિયમની કલમ ૨૭ હેઠળ તેના આધારે હુકમ પસાર કરવા માટે આગળ વધી શકે છે. જો કે સ્પર્ધા આયોગ તેના વિવેકાધીન ઉપયોગમાં અહેવાલના ઉક્ત ભાગને અધિનિયમની કલમ ૧૯ હેઠળ 'માહિતી' (અધિનિયમની કલમ ૪ ના પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ ઉલ્લંઘન અંગે) તરીકે ગણી શકે છે અને ડીજીને આવી માહિતીમાં તપાસ કરવા માટે નિર્દેશ કરી શકે છે."

૧૫.૪ બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, વિદ્વાન સિંગલ જજે અરજદારની રજૂઆતો સ્વીકારી હતી જેમાં એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે તપાસ દરમિયાન ડીજી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતીનો ભાગ કલમ ૪ હેઠળ કંપની સામેના ઉદ્વેગનનો આક્ષેપ કરતો હોવાથી સ્પર્ધા આયોગને ઉપલબ્ધ ન હતો અને તે અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા ડીજીને જારી કરાયેલા નિર્દેશોનો વિષયવસ્તુ ન હતો, કંપની પાસે નિયમ ૪૧(૪)(પ) એટલે કે મૌખિક પુરાવા રજૂ કરવા અને મૌખિક રજૂઆતો કરવા માટે અરજી કરવાની કોઈ તક નહોતી. ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા અપીલ પર, બેન્ચે ગૂગલ ઇન્ક (ઉપરોક્ત) ને ધ્યાનમાં લેતી વખતે કંપનીના દાવાઓને નકારી કાઢ્યા હતા અને ઠેરવ્યું હતું કે ડીજીની સત્તાઓ મર્યાદિત નથી. ચુકાદાની સંબંધિત ચર્ચાઓ ફક્ત નં. ૩૦ થી ૩૪ માં છે જે નીચે મુજબ વાંચે છે:

"૩૦. પ્રસ્તુત કેસની હકીકતો તરફ વળતા, અદાલત એવું શોધે છે કે જ્યારે સ્પર્ધા આયોગ પાસેની માહિતી જીઆઈએલ અને અન્ય દ્વારા અધિનિયમની કલમ ૩(૩)(એ) અને (બી) હેઠળના કથિત ઉદ્વેગન સાથે સંબંધિત હતી, ત્યારે ડીજીને આપવામાં આવેલો નિર્દેશ "માબજતની તપાસ કરવાનો" હતો, અને આનાથી ડીજીને માત્ર અધિનિયમની કલમ ૩ હેઠળના જ નહીં, પરંતુ તપાસ હાથ ધરતી વખતે તેમના ધ્યાનમાં આવેલા અન્ય કોઈપણ ઉદ્વેગનની તપાસ કરવા માટે સક્ષમ બનાવ્યા.

૩૧. અહીં એ નોંધવું જ જોઈએ કે જ્યારે વિદ્વાન સિંગલ જજે પ્રસ્તુત ચુકાદો પસાર કર્યો હતો, ત્યારે તેમની પાસે એક્સેલ કોપ કેર

લિમિટેડ વિ. કોમ્પિટિટિવ કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદાનો લાભ ન હતો, અને આ અદાલતને કોઈ શંકા નથી કે જો તે સમયે આ પ્રકારનો ચુકાદો ઉપલબ્ધ હોત, તો વિદ્વાન સિંગલ જજે તે દ્રષ્ટિકોણ અપનાવ્યો ન હોત જે તેમણે પ્રસ્તુત ચુકાદામાં અપનાવ્યો છે.

૩૨.૧ આ અદાલતની કેડિલા હેલ્થકેર લિમિટેડ વિ. કોમ્પિટિટિવ કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (ઉપરોક્ત) માં ડિવિઝન બેન્યને તે જ રીતે એ તપાસવા માટે બોલાવવામાં આવી હતી કે શું તે કેસમાં ડીજીએ કેડિલા દ્વારા અધિનિયમનું ઉલ્લંઘન શોધી કાઢવામાં તેની સત્તાઓ વટાવી દીધી હતી જે સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા દાખલ કરાયેલી મૂળ ફરિયાદમાં નામ આપવામાં આવ્યું ન હતું.

૩૨.૨ ત્યાં, સ્પર્ધા આયોગએ અમુક ફાર્માસ્યુટિકલ કંપનીઓ દ્વારા દવાઓના પુરવઠાના ઇનકારની ફરિયાદ કરતી રિલાયન્સ મેડિકલ એજન્સી ("આરએમએ") દ્વારા દાખલ કરાયેલી માહિતીની નોંધ (કોગ્નિઝન્સ) લીધી. કેડિલાનો કેસ એ હતો કે સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા કેડિલાની તપાસ કરવા માટે ડીજીએ અધિકૃત કરતા અધિનિયમની કલમ ૨૬ (૧) હેઠળ અલગ હુકમો હોવા જોઈએ, અને તેવા હુકમના અભાવે, ડીજી ૧૭ નવેમ્બર, ૨૦૧૫ ના રોજ સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા પસાર કરાયેલા સામાન્ય હુકમના બળ પર કેડિલા સામે આગળ વધી શક્યા ન હતા જેમાં તેણે નીચે મુજબ જણાવ્યું હતું:

"તપાસ દરમિયાન, જો અન્ય કોઈ પક્ષકારની સંડોવણી જણાશે, તો ડીજી આવા અન્ય પક્ષકારોના આચરણની તપાસ કરશે જેઓ આવા ઉલ્લંઘનમાં સંડોવાયેલા હોઈ શકે છે".

૩૨.૩ સ્પર્ધા આયોગને ડીજીનો અહેવાલ સબમિટ થયા પછી, તેની એક નકલ કેડિલાને પૂરી પાડવામાં આવી હતી, જેણે અહેવાલ સામે વાંધો ઉઠાવ્યો હતો. તેણે આ અદાલતના ગૂગલ ઇન્ક. વિ. કોમ્પિટિટિવ કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો હતો. જો કે, સ્પર્ધા આયોગએ આ વાંધાઓ નકારી કાઢ્યા હતા. ઉક્ત હુકમ સામે તેની અપીલ કોમ્પાટ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવ્યા પછી, કેડિલાએ વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ રિટ અરજી દાખલ કરી હતી. ઉક્ત રિટ અરજી વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા ૯ માર્ચ, ૨૦૧૮ ના રોજ હુકમ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી અને તે ફગાવી દેવા સામે, કેડિલાએ ડિવિઝન બેન્ચનો સંપર્ક કર્યો હતો.

૩૨.૪ કેડિલાની અપીલ ફગાવી દેતી વખતે, આ અદાલતની ડીબીએ, કોમ્પિટિટિવ કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. સ્ટીલ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) અને એક્સેલ કોપ કેર લિમિટેડ વિ. કોમ્પિટિટિવ કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદાનું વિશ્લેષણ કર્યા પછી, નીચે મુજબ ઠેરવ્યું:

"૪૩. કેડિલાની દલીલ, કે એક્સેલ કોપ કેરમાં મુદ્દો એ તપાસના દાયરામાં એક કરતાં વધુ કિસ્સાઓ અથવા ઘટનાઓનો સમાવેશ કરવાનો હતો (એ જોતાં કે ફરિયાદ માત્ર એક જ ટેન્ડરના સંદર્ભમાં હતી) તે અલગ પાડી શકાય તેવી છે, તે આ અદાલતના મતે, બિનમહત્વપૂર્ણ છે અને તેને નકારી કાઢવાની જરૂર છે. ગ્રાસિમ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ પર તેનો આધાર હવે યોગ્ય નથી. તે તબક્કે જ્યારે સ્પર્ધા આયોગ ફરિયાદના આધારે માહિતીની નોંધ (કોગ્નિઝન્સ) લે છે, અને તપાસની આવશ્યકતા રાખે છે, ત્યારે તેની પાસે બજારમાં ફેલાયેલી વર્તણૂકની પેટર્ન સંબંધિત સંપૂર્ણ માહિતી કે હકીકતો હોતી

નથી. તેની એકમાત્ર બારી તેને આપવામાં આવેલી માહિતી છે. તેના આધારે, ડીજીને બાબતની તપાસ કરવા માટે કહેવામાં આવે છે. તે પૂછપરછ દરમિયાન, તે એક જ ફરિયાદ અથવા માહિતીના આધારે, એક અથવા વધુ વ્યક્તિઓ અથવા સંસ્થાઓની બાજુથી પ્રભુત્વ ધરાવતી સ્થિતિના દુરુપયોગની માત્રા સુધીની વ્યાપક પ્રથાઓ તરફ દોરી જતી હકીકતો ખુલી શકે છે. આ તબક્કે, તપાસ અર્ધ-તપાસાત્મક છે, તે હદ સુધી કે આપવામાં આવેલો અહેવાલ પક્ષકારોના અધિકારોના સંદર્ભમાં અનિર્ણાયક છે; જો કે, જ્યાં સુધી પુરાવા એકત્રિત કરવામાં આવે છે, ત્યાં સુધી સામગ્રી અંતિમ હોઈ શકે છે. ન તો ડીજીની સત્તા પુનઃપ્રાપ્તિ દ્વારા મર્યાદિત છે કે ન તો ફરિયાદની અંદર આવતી બાબતો અને બીજું કંઈ નહીં પૂરતી મર્યાદિત છે. અથવા નહીંતર, એક્સેલ કોપ કેર ડીજીની સત્તાઓને વ્યાપક શરતોમાં સમજાવી શકી ન હોત: (જો અન્ય હકીકતો પણ ઉજાગર થાય છે અને પ્રકાશમાં આવે છે, જે દર્શાવે છે કે 'વ્યક્તિઓ' અથવા 'સંસ્થાઓ'એ એવા કરારમાં પ્રવેશ કર્યો છે જે કલમ ૩ દ્વારા પ્રતિબંધિત છે જેની સ્પર્ધા પર નોંધપાત્ર પ્રતિકૂળ અસર પડી છે, તો ડીજી તેના અહેવાલમાં તેનો પણ સમાવેશ કરવા માટે તેની સત્તાઓની અંદર સારી રીતે હશે.... જો તપાસ પ્રક્રિયાને અરજદારો દ્વારા પ્રક્ષેપિત રીતે પ્રતિબંધિત કરવાની હોય, તો તે અધિનિયમના મૂળ હેતુને નિષ્ફળ બનાવશે જે સ્પર્ધા પર નોંધપાત્ર પ્રતિકૂળ અસર કરતી પ્રથાઓને અટકાવવાનો છે). સ્પર્ધા આયોગના અધિકારક્ષેત્રની ધારણા માટેનો ટ્રિગર એ ફરિયાદ અથવા માહિતીની પ્રાપ્તિ છે, (જ્યારે આયોગનું એવું મંતવ્ય હોય કે પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ કેસ અસ્તિત્વ ધરાવે છે (કલમ ૨૬ (૧)

મુજબ)). અનુગામી હુકમ વહીવટી છે (SAIL મુજબ); જો કે, તે એલપીએ હુકમમાં મનનો પ્રયોગ પ્રદર્શિત થવો જોઈએ અને તે કારણસહિત હોવો જોઈએ (SAIL મુજબ). આ તબક્કા સુધી, કાયદાની તે ઘોષણા સાથે, કોઈ શંકા વગર કદાચ કેડિલા કહી શકી હોત કે સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા તેની ભૂમિકા અંગેના ચોક્કસ હુકમના અભાવે, ડીજી તેના આચરણની પૂછપરછ કરી શક્યા ન હોત. જો કે, એક્સેલ કોપ કેર ખાસ કરીને કથિત "વિષયવસ્તુ" વિસ્તરણ (કલમ ૨૬ (૧) હેઠળ કોઈપણ ચોક્કસ હુકમના અભાવ અન્યની સંડોવણી સાથે) ના પ્રશ્ન સાથે વ્યવહાર કરતી હોવાથી અને સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્પષ્ટ કર્યું છે કે વિષયવસ્તુમાં માત્ર કથિત એક જ નહીં, પરંતુ અન્ય સહવર્તી અને અવેતન બાબતોનો પણ સમાવેશ થાય છે, જેમાં અન્ય (એટલે કે તૃતીય પક્ષો) સામેલ છે, આ મુદ્દો હવે અસ્પૃશ્ય નથી; કેડિલા, આ અદાલતના મતે, એવું કહેવાથી અટકાવવામાં આવી છે કે તેના દ્વારા થતા વ્યવહારોને અધિકૃત કરતો ચોક્કસ હુકમ એ ડીજી દ્વારા તેના આચરણની પૂછપરછ માટે આવશ્યક શરત હતી. આ અદાલત કાયદાની સ્પષ્ટ શરતો દ્વારા આ સંદર્ભમાં તેના નિષ્કર્ષમાં વધુ મજબૂત બને છે:

કલમ ૨૬ (૧) સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા ડીજીને "માબબતની" તપાસ કરવા માટે નિર્દેશ આપતી કાર્યવાહીની વાત કરે છે. આ તબક્કે, કોઈ વ્યક્તિ નથી; પૂછપરછનો અવકાશ એ બજારના વર્તનની પ્રવૃત્તિ છે, જે પ્રકારની કલમ ૩ અને ૪ માં ભ્રમમાં મૂકવામાં આવી છે. જે તબક્કે સ્પર્ધા આયોગ પક્ષકારોને પ્રતિક્રિયા આપવા માટે બોલાવી શકે છે તે ત્યારે છે જ્યારે તેને ડીજી તરફથી અહેવાલ પ્રાપ્ત થાય છે જેમાં

જાણાવવામાં આવે છે કે કાર્યવાહી કરવા માટે કોઈ સામગ્રી નથી, તેણે કેસ બંધ કરવા માટે આગળ વધતા પહેલાં સંબંધિત પક્ષકારોને (એટલે કે ફરિયાદીને) નોટિસ જારી કરવી પડશે (કલમ ૨૬ (૫) અને (૬)). બીજી બાજુ, જો ડીજીનો અહેવાલ અન્યથા ભલામણ કરે છે, તો તે આગળ વધવા અને વધુ તપાસ કરવા માટે બંધાયેલ છે (કલમ ૨૬ (૭) અને (૮)). ફરીથી કલમ ૨૭ વિવિધ "પક્ષકારો" [એન્ટરપ્રાઈઝ અથવા એન્ટરપ્રાઈઝનું સંગઠન અથવા વ્યક્તિ અથવા વ્યક્તિઓનું સંગઠન- કલમ ૨૭ (એ) મુજબ] ની વાત કરે છે. એ જ રીતે, કલમ ૨૬ માં દર્શાવેલ પગલાં નિયમ ૨૦ અને ૨૧ દ્વારા ફરજિયાત પ્રક્રિયામાં વિસ્તૃત કરવામાં આવ્યા છે, જેમાં ડીજીની પૂછપરછ પછીના અહેવાલના કિસ્સામાં "પક્ષકારો" દ્વારા સહભાગિતાની આવશ્યકતા હોય છે, જે અધિનિયમની કલમ ૨૭-૩૪ હેઠળ પ્રતિકૂળ હુકમમાં પરિણમવાની સંભાવના છે. પરિણામે, કેડિલાની દલીલ કે ડીજી તપાસ સાથે આગળ વધી શકે તે પહેલાં તેણે ભજવેલી ભૂમિકામાં મનનો પ્રયોગ કરતા સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા એક ચોક્કસ હુકમ આવશ્યક હતો, તેને નકારી કાઢવામાં આવે છે."

૩૩. શ્રી મહેતાએ એક્સેલ કોપ કેર લિમિટેડ વિ. કોમ્પિટિટિવ કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (ઉપરોક્ત) અને કેડિલા હેલ્થકેર લિમિટેડ વિ. કોમ્પિટિટિવ કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (ઉપરોક્ત) બંનેને એ આધાર પર અલગ પાડવાનો પ્રયાસ કર્યો કે તેમાં એવી સ્થિતિ સામેલ નથી જ્યાં પ્રારંભિક ફરિયાદ અધિનિયમની કલમ ૩ ના ઉદ્દેશ્ય માટે હતી, પરંતુ ડીજી દ્વારા જે મળી આવ્યું તે અન્ય જોગવાઈનું ઉદ્દેશ્ય હતું. જ્યારે બંને નિર્ણયોના બંધનકર્તા રેશિયો ડિસિડેન્ડીને નિસ્ચંદિત કરવામાં આવે છે ત્યારે આ રજૂઆત અસંતુષ્ટ બને છે.

એક્સેલ કોપ કેર લિમિટેડ વિ. કોમ્પિટિટિવ કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (ઉપરોક્ત) નો નિર્ણય તે અત્યંત સ્પષ્ટ કરે છે કે જ્યારે પ્રારંભિક ફરિયાદ મર્યાદિત પાસા પર હોઈ શકે છે, ત્યારે ડીજી આવી ફરિયાદની તપાસ દરમિયાન ઉભરી આવેલા અન્ય ઉદ્વેગનોની તપાસ કરી શકે છે. ઉદાહરણ તરીકે, એક્સેલ કોપ કેર લિમિટેડ વિ. કોમ્પિટિટિવ કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (ઉપરોક્ત) માં, ડીજીના અહેવાલની માન્યતા કે જે ટેન્ડરના સંબંધમાં કાર્ટેલના અસ્તિત્વ તરફ નિર્દેશ કરે છે જેનો પ્રથમ ફરિયાદમાં ઉલ્લેખ પણ કરવામાં આવ્યો ન હતો, તેને સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું. એ જ રીતે, ફરિયાદમાં નામ પણ ન આપવામાં આવ્યું હોય તેવા પક્ષકારની ડીજી દ્વારા તપાસ કરી શકાય છે, જેમ કે આ અદાલતે કેડિલા હેલ્થકેર લિમિટેડ વિ. કોમ્પિટિટિવ કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (ઉપરોક્ત) માં ઠેરવ્યું છે.

૩૪. ઉપરોક્ત નિર્ણયો સ્પષ્ટ કરે છે કે અધિનિયમની કલમ ૨૬ (૧) હેઠળ સ્પર્ધા આયોગનો હુકમ ડીજી દ્વારા તપાસને ટ્રિગર કરે છે, અને ડીજીની સત્તાઓ ફક્ત એવી બાબતોની જ તપાસ કરવા માટે જરૂરી નથી કે જે મૂળ ફરિયાદના વિષયવસ્તુની રચના કરતી હોય. કોઈ શંકા નથી, ડીજીને નિર્દેશો જારી કરતા સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમની ભાષા પણ ડીજી દ્વારા આવી તપાસના અવકાશ પર અસર કરશે. જો કે, પ્રસ્તુત કેસમાં, ૨૬ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૧ ના રોજ સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમની ભાષા જીઆઈએલ દ્વારા અધિનિયમની કલમ ૪ ના પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ ઉદ્વેગન જેવું દેખાતી બાબતમાં ડીજી દ્વારા તપાસને આવરી લેવા માટે પૂરતી વ્યાપક છે."

૧૬. કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉદ્વેગન થયું છે કારણ કે માહિતી અરજી અને

જેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે દસ્તાવેજો પૂરા પાડ્યા વિના

સમગ્ર તપાસ હાથ ધરવામાં આવી છે અને તેથી પૂર્વગ્રહ સાબિત કરવાની પણ કોઈ જરૂર નથી તેવી રજૂઆતના સંદર્ભમાં, શ્રી ઠાકોરે નટવર સિંહ વિ. ડિરેક્ટર ઓફ એનફોર્સમેન્ટ, (૨૦૧૦) ૧૩ એસ.સી.સી. ૨૫૫ ના કેસના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો, જેનો સંબંધિત અંશ નીચે મુજબ પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છે:

"૩૧. નિષ્પક્ષતાની વિભાવના માટે ન્યાયિક સત્તાધિકારીને તે દસ્તાવેજોની નકલો પૂરી પાડવાની આવશ્યકતા હોઈ શકે છે જેના પર તેણે કારણ દર્શાવો નોટિસ જારી કરવા માટે આધાર રાખ્યો હોય જેમાં નોટિસ મેળવનારને એ સમજાવવાની માંગ કરવામાં આવી હોય કે અધિનિયમની કલમ ૧૬ હેઠળની પૂછપરછ શા માટે શરૂ કરવામાં ન આવવી જોઈએ. આ હદ સુધી, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો અને નિષ્પક્ષતાની વિભાવના નિયમોના નિયમ ૪(૧) માં વાંચવાની જરૂર છે. ન્યાયી પ્રક્રિયા અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો નિયમોમાં અંતર્ગત છે. નોટિસ મેળવનાર ન્યાયિક સત્તાધિકારીને એ સંતુષ્ટ કરવા માટે હંમેશાં હકદાર છે કે જેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે ચોક્કસ દસ્તાવેજો આગળની પૂછપરછની આવશ્યકતા ધરાવતો પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ કેસ પણ બનાવતા નથી. આવી સ્થિતિમાં, અમે ધારીએ છીએ કે સત્તાધિકારી દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા આવા તમામ દસ્તાવેજો નોટિસ મેળવનારને પૂરા પાડવાની જરૂર છે જેથી તે યોગ્ય કારણ બતાવી શકે કે શા માટે તેની સામે પૂછપરછ ચોજવામાં ન આવવી જોઈએ ભલે નિયમો તેના માટે જોગવાઈ કરતા ન હોય. જોગવાઈનું આવું ન્યાયી અર્થઘટન એ નિર્ધારિત પ્રક્રિયાને બદલવા સમાન નહીં હોય અને કોઈપણ રીતે કાયદાના સ્પષ્ટ હેતુને નિષ્ફળ બનાવશે નહીં."

૧૬.૧ તેનાથી વિપરીત શ્રી વ્યાસે એસ.કે.શર્મા (ઉપરોક્ત) ના કેસના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો. આ મુદ્દો હવે આપણને વધુ રોકી રાખશે નહીં. રજૂઆતો સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે અને SAIL (ઉપરોક્ત) ના સંદર્ભમાં વ્યાપકપણે ચર્ચા કરવામાં આવી છે તેમ સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠેરવ્યું છે કે એવા કાયદાઓ હોઈ શકે છે જે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોને અપવાદરૂપ બનાવે છે. સ્પર્ધા અધિનિયમ એવો જ એક કાયદો છે. અધિનિયમ ખાસ જોગવાઈ કરે છે કે એકવાર અહેવાલ સબમિટ થઈ જાય અને નકલો સંબંધિત પક્ષકારોને મોકલી દેવામાં આવે, ત્યારે વાંધાઓ અને સૂચનો આમંત્રિત કરવામાં આવે છે અને તે પછી જ સ્પર્ધા આયોગ જ્યારે પુરાવા રજૂ કરવાની તક આપી ન હોય ત્યારે પક્ષકારને પુરાવા રજૂ કરવાની તક આપવા સહિતની તમામ સુનાવણીની તકો મંજૂર કર્યા પછી નિર્ણય લે છે. નિયમ ૪૩ આવા વધારાના પુરાવા રજૂ કરવાની તક માટે જોગવાઈ કરે છે.

૧૬.૨ નિયમ ૪૬એ એ પણ કલ્પના કરે છે કે જો એડવોકેટ રોકવા માટે પરવાનગી માંગવામાં આવે તો તે મંજૂર કરવામાં આવે છે. હાથ પરના કેસમાં આવી કોઈ પરવાનગી માંગવામાં આવી ન હતી. તપાસ અહેવાલ વિફૂત છે તે વૈકલ્પિક રજૂઆત પણ એક એવી હકીકત છે જેને વાંધાઓ અને સૂચનો આમંત્રિત કર્યા પછી સ્પર્ધા આયોગ દ્વારા ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે. તેમ છતાં તપાસ અહેવાલ અધિનિયમની કલમ ૨૭ હેઠળ હુકમો પસાર કરવાના સંદર્ભમાં આયોગને સહાય કરવાનો છે. જ્યારે હુકમો સક્ષમ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલનો વિષય હોય ત્યારે આવી ક્વાયત હાથ

ધરી શકાય છે. ભારતના બંધારણના આર્ટિકલ ૨૨૬ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, આ અદાલત અહેવાલ પર અપીલમાં બેસશે નહીં. ગૂગલ ઇન્ક (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદામાં પણ તે નક્કી કરવામાં આવ્યું છે કે રાજ્ય ઓફ હરિયાણા વિ. ભજન લાલ ૧૯૯૨ સપ્લ(૧) એસ.સી.સી. ૩૩૫ ના કેસની જેમ અહેવાલની તપાસ કરવા માટે હાઈ કોર્ટ પાસે મર્યાદિત સત્તાઓ છે.

૧૭. વિવાદના સમગ્ર પરિપ્રેક્ષ્યને ધ્યાનમાં લેતા, પ્રસ્તુત કેસની હકીકતોમાં, અદાલત ડાયરેક્ટર જનરલને તપાસ કરવા માટે નિર્દેશ કરતી વખતે પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ મંતવ્ય રચવા માટે કારણો રેકૉર્ડ કરતું નથી માત્ર તે જ આધારે અધિનિયમની કલમ ૨૬(૧) હેઠળ પસાર કરાયેલા કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા ના હુકમને રદબાતલ અને બાજુ પર મૂકવા માટે યોગ્ય માને છે. તેથી ૦૯.૧૧.૨૦૧૮ નો હુકમ રદબાતલ અને બાજુ પર મૂકવામાં આવે છે. જો કે સત્તાધિકારીઓ માટે પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ મંતવ્ય રચવા માટે કારણો રેકૉર્ડ કરવા અને હુકમ પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી ચાર અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર તે અનુસાર નવો હુકમ પસાર કરવાનું ખુલ્લું રહેશે. અરજી આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે. નિયમ તે અનુસાર સંપૂર્ણપણે આખર કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ બિરેન વૈષ્ણવ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.